

T.C.
KIRŞEHİR AHİ EVRAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEMEL EĞİTİM ANABİLİM DALI
SINIF EĞİTİMİ BİLİM DALI

OKUL ÖNCESİ VE İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN
TEKNOLOJİ KULLANIM DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

Kevser Helin YILDIZ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

KIRŞEHİR-2021

©2021-Kevser Helin YILDIZ

T.C.
KIRŞEHİR AHİ EVRAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEMEL EĞİTİM ANABİLİM DALI
SINIF EĞİTİMİ BİLİM DALI

OKUL ÖNCESİ VE İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN
TEKNOLOJİ KULLANIM DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

AN INVESTIGATION OF TECHNOLOGY USAGE LEVELS
OF PRESCHOOL AND PRIMARY SCHOOL STUDENTS

Hazırlayan

Kevser Helin YILDIZ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışmanlar

Doç. Dr. Yakup AKYEL

Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Sami KONCA

KIRŞEHİR-2021

KABUL VE ONAY

Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Temel Eğitim Anabilim Dalı

Sınıf Eğitimi Bilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Kevser Helin YILDIZ tarafından hazırlanan “Okul Öncesi ve İlkokul Öğrencilerinin Teknoloji Kullanım Düzeylerinin İncelenmesi” adlı tez çalışması, 10/06/2021 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından oy birliği/oy çokluğu ile **YÜKSEK LİSANS TEZİ** olarak kabul edilmiştir.

Danışman(İmza)

Doç. Dr. Yakup AKYEL

II. Danışman

Üye.....(İmza)

Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Sami KONCA

Üye.....(İmza)

Prof. Dr. Ayfer ŞAHİN

Üye.....(İmza)

Doç. Dr. Özden TAŞĞIN

Üye.....(İmza)

Doç. Dr. Yurdal DİKMENLİ

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylıyorum.

.../.../2021

(İmza)

Prof. Dr. Hüseyin Şimşek

Enstitü Müdürü

BİLDİRİM

Hazırladığım tezin tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, tezimin kâğıt ve elektronik kopyalarının Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım:

- Tezimin tamamı her yerden erişime açılabilir.
- Tezim sadece Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi yerleşkelerinden erişime açılabilir.
- Tezimin yıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin/raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.

10/06/2021

Kevser Helin YILDIZ

İmza

ÖZET

OKUL ÖNCESİ VE İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN TEKNOLOJİ KULLANIM DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan: Kevser Helin YILDIZ

Danışman: Doç. Dr. Yakup AKYEL

II. Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Sami KONCA

2021 – (XIII+78)

Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü

Temel Eğitim Ana Bilim Dalı

Sınıf Eğitimi Bilim Dalı

Jüri

Doç. Dr. Yakup AKYEL

Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Sami KONCA

Prof. Dr. Ayfer ŞAHİN

Doç. Dr. Özden TAŞĞIN

Doç. Dr. Yurdal DİKMENLİ

Bu araştırmanın amacı, okul öncesi ve ilkokul öğrencilerinin bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanım düzeylerini betimlemektir. Araştırmada cinsiyet, yaş, öğrenci sınıf düzeyi, ailenin eğitim durumu, gelir ve çocuk sayısı gibi değişkenlerle eğitim kademesi ile teknoloji kullanımı arasındaki ilişkiler incelenmiştir. Araştırma tarama modeline göre yapılmıştır.

Araştırmanın çalışma grubu, 2018-2019 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde Kırşehir il merkezinde bulunan dördü anaokul ve biri ilkokul olmak üzere beş devlet okulunda öğrenim gören 400 okul öncesi ve 407 ilkokul 1, 2, 3 ve 4. sınıf öğrencilerinden oluşmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak Konca (2014) tarafından geliştirilen ve araştırmaya göre revize edilmiş ölçme aracı kullanılmıştır. Elde edilen verilerin analizinde SPSS 23 paket programı kullanılmıştır.

Araştırmanın sonucunda, öğrencilerin teknoloji kullanım düzeylerinin yüksek olduğu ve zengin bir teknolojik çevrede yaşadıkları tespit edilmiştir. Çocukların yayın teknolojik araç olan televizyon ile uzun zaman geçirdikleri buna karşın en az olarak bilgisayara vakit ayırdıkları görülmektedir. Öğrencilerin teknolojiyi kullanım amaçlarında anlamlı bir fark bulunmaması birlikte ilkokul öğrencilerinin okul öncesi öğrencilerine oranla teknolojiyi daha çok bilgi amaçla kullandığı tespit edilmiştir.

Ebeveynlerin teknolojinin çocukların gelişimleri ile ilgili düşüncelerine bakıldığında ilkokul öğrenci velilerinin teknolojiyi zihinsel ve fiziksel gelişimlerine zararlı olduğu şeklinde belirttiği gözlemlenmiştir. Çocukların teknolojiyi büyük oranda oturma odasında kullandıkları ve bu beceriyi kendi kendine yaptıkları sonucuna ulaşılmıştır. Erişim bağlamında ilkokul öğrencilerinin teknolojiyi okul öncesi öğrencilerine göre daha çok kullandığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Bilgi ve İletişim Teknolojileri, İlkokul Eğitimi, Okul Öncesi Eğitim.

ABSTRACT

AN INVESTIGATION OF TECHNOLOGY USAGE LEVELS OF PRESCHOOL AND PRIMARY SCHOOL STUDENTS

M. Sc. Thesis

Preparer: Kevser Helin YILDIZ

Advisor I: Assoc. Prof. Dr. Yakup AKYEL

Advisor II: Asst. Prof. Dr. Ahmet Sami KONCA

2021 – (XIII+78)

Kırşehir Ahi Evran University, Graduate School of Social Sciences

Basic Education Department

Classroom Education Science

Jury

Assoc. Prof. Dr. Yakup AKYEL

Asst. Prof. Dr. Ahmet Sami KONCA

Prof. Dr. Ayfer ŞAHİN

Assoc. Prof. Dr. Özden TAŞĞIN

Assoc. Prof. Dr. Yurdal DİKMENLİ

This study aimed to determine the information and communication technologies usage levels of preschool and primary school students. The relationships between education level and technology use were examined in terms of certain variables such as gender, age, grade level, parents' educational status, income, and the number of siblings. The researcher used the scanning model.

The study sample consisted of 400 preschool and 407 primary school students (1, 2, 3, and 4-grades) from five state schools in Kırşehir in the spring term of the 2018-2019 academic year. Among the schools, four were preschool, and one was a primary school. The study data was collected using a tool developed by Konca (2014) and revised by the researcher for the current study. The data were analyzed using the SPSS 23 package program.

The study results revealed that the participant students had high technology usage levels and lived in a rich technological environment. It was also observed that they spent long hours watching television and spent minimum time in front of computers.

Although there was no significant difference in students' use of technology, primary school students mainly used technology for getting information. The primary school students' parents indicated that technology was harmful to primary school students' mental

and physical development. It was concluded that children mostly used technology in the living room and learned how to use technology independently. Besides, primary school students had more access to technology than preschool students.

Keywords: Information and Communication Technologies, Primary School Education, Preschool Education.

ÖN SÖZ

Çalışmamızın amacı yeni nesil çocukların bilgi iletişim teknolojilerini ne ölçüde kullandıklarını betimlemektir. Bu sebeple çocukların teknolojik materyallere sahip olma durumları ve bunların kullanımları, kullanım süreleri, amaçları, materyallerin gelişimlerine etkileri, teknolojiyi kullanma ortam ve durumları, velilerin kontrol altında tutma durumları ve kullanım düzeylerine etkileri gibi sorular betimlenerek açıklanmıştır.

Çağın insanlara sağladığı kolaylıklar teknolojinin getirileri sayesinde daha kolay, pratik ve zamandan tasarruflu biçimde olmaktadır. Teknolojinin çeşitli alternatifler sağlaması ve cazip olanaklar sunması, sadece yetişkinler tarafından değil çocukların da kullanımına hazır hale gelmiştir. Bu araştırma çocukların gözünde bilgi iletişim teknolojilerinin tasviri açısından öğretmen ve velilere mevcut durumu göstermesi açısından önemlidir.

Bu tezin hazırlanmasında bilgi ve tecrübeleriyle yol gösteren, sorduğum sorulara çözüm odaklı yaklaşarak desteğini esirgemeyen danışmanım Sayın Doç. Dr. Yakup AKYEL hocama teşekkürlerimi sunuyorum. Çalışmamın en başından beri desteğini esirgemeyen, başka bir üniversiteye kadro geçişi yapmasına rağmen kafamdaki soru işaretlerini cevapsız bırakmayan, veri analizi kısmında yardımcı olan, değerli bilgileriyle tezime katkı sağlayan ikinci tez danışmanım Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Sami KONCA hocama teşekkürü borç bilirim.

Araştırmamın örneklem seçiminde uzman görüşü aldığım ve çalışmamın belirli aşamalarında değerli görüşleriyle yol gösteren Doç. Dr. Yurdal DİKMENLİ ve Öğr. Gör. Rıfki KADIOĞLU'na, kendisinden çok şey öğrendiğim ve örnek aldığım kıymetli hocam Prof. Dr. Ayfer ŞAHİN hocama, çalışmama katkı sağlayan Türkçe öğretmeni Sinem ERDOĞDU' ya, lisans ve yüksek lisans eğitimim boyunca her konuda yardımcı olan hocalarıma teşekkürlerimi sunuyorum.

Tez jüri üyesi olarak görev alan ve olumlu eleştirileri ile katkı sağlayan saygıdeğer hocalarım Prof. Dr. Ayfer ŞAHİN, Doç. Dr. Özden TAŞĞIN ve Doç. Dr. Yurdal DİKMENLİ 'ye ayrıca teşekkür ederim.

Çalışmaya katılan geleceğin yetişkinleri öğrencilere, kıymetli velilere, veri toplama sürecinde hassasiyet gösteren kıymetli okul yöneticileri ve değerli öğretmenlerimize teşekkürlerimi sunuyorum.

Kendilerine her zaman saygı ve sevgi duyduğum, aldığım her kararda destek olan, maddi-manevi yanımda olan, beni benden çok seven aileme, tez sürecimin ve akademik olarak attığım adımlarda destekleriyle motivasyonumu yükselten her biri kız kardeşim yerinde olan canım arkadaşlarıma sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum.

Ayrıca teşekkür etmeyi uygun gördüğüm canımın içi, yaşça küçük olmasına rağmen bana ağabey gibi davranan ve kardeşlik duygusunu sonuna kadar hissettiren, yaşı küçük fakat fikirleri büyük olan evimizin neşesi Ali Çağrı YILDIZ'a sonsuz sevgi ve teşekkürlerimi sunuyorum.

Kırşehir-2021

Kevser Helin YILDIZ

İÇİNDEKİLER	Sayfa
KABUL VE ONAY	i
BİLDİRİM.....	ii
ÖZET	iii
ABSTRACT	v
ÖN SÖZ.....	vii
İÇİNDEKİLER	vi
TABLOLAR LİSTESİ	x
ŞEKİLLER LİSTESİ	xi
GRAFİKLER LİSTESİ	xii
SİMGELER VE KISALTMALAR	xiii
BÖLÜM I	1
1.GİRİŞ.....	1
1.1. ARAŞTIRMANIN PROBLEMİ	5
1.2. ARAŞTIRMANIN AMACI VE ÖNEMİ.....	5
1.3. ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI	7
1.4. VARSAYIMLAR.....	7
1.5. TANIMLAR	7
BÖLÜM II.....	8
2. KAVRAMSAL AÇIKLAMALAR VE İLGİLİ LİTERATÜR	8
2.1.GELİŞİM DÖNEMLERİ	8
2.2. GELİŞİM ALANLARI	9
2.2.1. Fiziksel Gelişim.....	9
2.2.2. Zihinsel Gelişim	10

2.2.3. Sosyal Gelişim.....	11
2.2.4. Dil Gelişimi	13
2.3. OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİ VE ÖZELLİKLERİ	14
2.4.İLKOKUL EĞİTİMİ VE ÖZELLİKLERİ	15
2.5.BİLGİ VE İLETİŞİM TEKNOLOJİLERİ.....	16
2.6. KONU İLE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	20
2.6.1. Okul Öncesi Dönemde Teknoloji Kullanımı İle İlgili Yurt İçi Literatür Çalışması	20
2.6.2. Okul Öncesi Döneminde Teknoloji Kullanımı İle İlgili Yurt Dışında Yapılmış Bazı Çalışmalar	23
2.6.3. İlkokul Döneminde Teknoloji Kullanımı İle İlgili Yurt İçi Literatür Çalışması	26
2.6.4. İlkokul Döneminde Teknoloji Kullanımı İle İlgili Yurt Dışında Yapılmış Bazı Çalışmalar	29
BÖLÜM III	32
3. YÖNTEM	32
3.1. ARAŞTIRMANIN DESENİ/MODELİ	32
3.2. ARAŞTIRMANIN EVREN VE ÖRNEKLEMİ	32
3.3. VERİ TOPLAMA ARACI.....	35
3.4. VERİLERİN ANALİZİ	36
BÖLÜM IV.....	37
4. BULGULAR	37
4.1. TEKNOLOJİK ARAÇLARA ULAŞIM	37

4.2. TEKNOLOJİK ARAÇLARI KULLANIM	39
4.3. TEKNOLOJİK ARAÇLARA SAHİP OLMA DURUMU	40
4.4. TEKNOLOJİK ARAÇLARI KULLANIM DÜZEYİ.....	41
4.5. TEKNOLOJİK ARAÇLARI KULLANIM AMAÇLARI.....	43
4.6. TEKNOLOJİK ARAÇLARIN ÇOCUĞUN GELİŞİMİNE ETKİLERİ...45	
4.7. TEKNOLOJİK ARAÇLARI KULLANMA ORTAMI	47
4.8. TEKNOLOJİK ARAÇLARI BİRLİKTE KULLANMA DURUMLARI...48	
4.9. TEKNOLOJİK ARAÇLARI KONTROL ALTINDA TUTMA DURUMLARI.....	49
4.10. TEKNOLOJİNİN KULLANIM DÜZEYLERİNE ETKİSİ	51
BÖLÜM V	53
5. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER.....	53
5.1. SONUÇ VE TARTIŞMA	53
5.1.1. Öğrencilerin Evlerinde Teknolojik Araç Bulunma Durumları ile İlgili Sonuç ve Tartışma	53
5.1.2. Öğrencilerin Teknolojik Araçları Kullanım Durumları ile İlgili Sonuç ve Tartışma	54
5.1.3. Öğrencilerin Teknolojik Araçlara Sahip Olma Durumları ile İlgili Sonuç ve Tartışma	55
5.1.4. Öğrencilerin Teknolojik Araçları Kullanım Süreleri ile İlgili Sonuç ve Tartışma	56
5.1.5. Öğrencilerin Teknolojik Araçları Kullanım Amaçları ile İlgili Sonuç ve Tartışma	58

5.1.6. Öğrencilerin Teknolojik Araç Kullanımlarının Gelişimlerine Etkileri ile İlgili	
Sonuç ve Tartışma	59
5.1.7 Öğrencilerin Teknolojik Araçları Kullanma Durumları ile İlgili Sonuç ve	
Tartışma	62
5.1.8. Öğrencilerin Teknolojik Araçları Kontrol Altında Tutma	
Durumları ile İlgili Sonuç ve Tartışma.....	64
5.2. ÖNERİLER.....	65
KAYNAKÇA.....	66
EKLER	72
EK 1. Bilgi ve İletişim Teknolojileri Veli Ölçme Aracı (BİTVÖA).....	73
EK 2. Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Araştırma İzin Talebi.....	76
EK 3. İl Millî Eğitim Müdürlüğü Uygulama İzni.....	77
ÖZGEÇMİŞ	78

TABLolar LİSTESİ

Sayfa

Tablo 2. 1. Yaşam Süresinde Gelişim Evreleri.....	8
Tablo 2. 2. Teknolojinin Çocuk Gelişimi Üzerine Olan Olumlu ve Olumsuz Etkisi	19
Tablo 3. 1. Öğrenci Özellikleri	33
Tablo 3. 2. Velilerin Demografik Özellikleri.....	34
Tablo 4. 1. Öğrencilerin Evlerinde Teknolojik Araç Bulunma Durumları.....	37
Tablo 4. 2. Öğrencilerin Teknolojik Araçları Kullanım Durumları.....	39
Tablo 4. 3. Öğrencilerin Teknolojik Araçlara Sahip Olma Durumları	40
Tablo 4. 4. Öğrencilerin Teknolojik Araçları Kullanım Süreleri.....	41
Tablo 4. 5. Öğrencilerin Teknolojik Araçları Kullanım Amaçları	43
Tablo 4. 6. Öğrencilerin Teknolojik Araç Kullanımlarının Gelişimlerine Etkileri	45
Tablo 4. 7. Öğrencilerin Teknolojik Araçları Kullanım Ortamları.....	47
Tablo 4. 8. Öğrencilerin Teknolojik Araçları Birlikte Kullanma Durumları.....	48
Tablo 4.9. Velilerin Öğrencileri Teknolojik Araç Kullanırken Kontrol Altında Tutma Durumları	49
Tablo 4. 10. Öğrencilerin Teknolojik Araçları Kullanım Düzeylerine Etkisi T Testi Analizi	51

ŞEKİLLER LİSTESİ

Sayfa

Şekil 1. 1. Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin Türleri..... 4

Şekil 2. 1. Akıllı İşaretlerin Sembolleri ve Anlamları..... 18

GRAFİKLER LİSTESİ

Sayfa

Grafik 2. 1. Hane Halkı Bilişim Teknolojileri Kullanımına İlişkin Temel Göstergeler 2009-2020	17
---	----

SİMGELER VE KISALTMALAR

Bu çalışmada kullanılmış kısaltmalar, açıklamaları ile birlikte aşağıda sunulmuştur.

Kısaltmalar	Açıklamalar
\bar{X}	Ortalama
Ss	Standart Sapma
P	Anlamlılık Düzeyi
t	T Testi
%	Yüzde
n	Kişi Sayısı
BİTVÖA	Bilgi ve İletişim Teknolojileri Veli Ölçme Aracı

BÖLÜM I

1.GİRİŞ

Dijital dünyanın sağladığı yenilikleri kullanmak ve çağa ayak uydurmak kaçınılmaz bir gerçektir diyebiliriz. Birey olarak kendimizi gerçekleştirmek ve merak duygumuzu gidermek için birtakım davranışlar üstlenmekteyiz, bu davranışlardan birinin de bilme yetimizi tatmin etmek olduğu söylenebilir. Bireyde güdülenme olgusuna neden olan ihtiyaçlar vardır. Bu ihtiyaçlar, hiyerarşik bir sıra izler. Bilme ihtiyacı da bu ihtiyaçlardan biridir ve temel ihtiyaçları giderilmeyen birey, özünün farkında olmayacak ve kapasitesini ortaya koyamayacaktır (Şahin, 2015: 13).

İçinde bulunduğumuz 21.yüzyıl, teknoloji alanında çok hızlı bir ilerleme içerisinde ve bilgi çağı olarak nitelendirilmektedir. Her geçen gün yeni bir teknolojik gelişme ön plana çıkmaktadır ve teknoloji kullanımı insanlar için vazgeçilmez olmuştur (Bencik Kangal ve Özkızıklı, 2018: 10). Aradan geçen 70 yıla yakın bir zamandaki değişim ve dönüşümleri göz önünde bulunduracak olursak gereksinime ilişkin kavramsal şemanın hem görsel biçiminin hem de aşamalılık sırasının teknolojiyle birlikte dönüşüme uğradığını, dolayısıyla bireylerin gereksinimlerini karşılama önceliklerinin teknolojiyle birlikte değiştiğini söylemek yanlış olmayacaktır (Dursun, 2010: 239).

Günümüzde bilgiye ulaşmanın teknoloji sayesinde daha da kolaylaştığı bilinmektedir. Bilgi iletişim teknolojileri çok geniş bir yelpazede karşımıza çıktığı görülmektedir. Sürekli değişen ve gelişen teknolojik ürünlerin, reklamcılık sektörü sayesinde bireylerin bu ürünlere ulaşma isteklerini de cazip bir hale getirdiği söylenebilir. Yeni nesil diye adlandırdığımız çağın yaşı küçük fikirleri büyük olan çocuklarının teknolojiyi kullanma istekleri de doğal olarak artmıştır. Teknolojinin hızla geliştiği günümüzde; bilgisayarlar, tabletler, oyun konsolları okul öncesi ve ilkokul çağı çocuklarının oyun materyalleri arasında çok önemli bir yere sahip olmaya başlamıştır (Bencik Kangal ve Özkızıklı, 2018: 14).

Yaşamımızın en güzel zamanları olan çocukluk çağında birçok bilgi öğreniriz ve bunları hayatımızın her anında öğrenebilme imkânına sahip olabiliriz. Dijital araçlar, karmaşık ve gerçekçi ortamların oluşturulması, fikir alışverişi ve tartışmaların gerçekleşmesi ile öğrenenlerin ilgi ve ihtiyaçlarına uygun öğrenme kaynaklarının sağlanması bakımından yapılandırmacı öğrenme ortamlarının oluşturulmasında oldukça önemli rol oynamaktadır (Molenda, 2008'den Akt. Şumuer ve Yıldırım, 2018).

Öğrenme faaliyeti aile eğitimi ile başlar ve okulda devam eder. İlkokula başlamadan önce okul öncesi eğitim alan çocuklar, akranlarıyla zaman geçirmekte ve onlarla etkileşim kurma fırsatı bulabilmektedirler. Böylece çocuklar daha çok davranış edinmekte ve bilgi, beceri ve tutumlarına katkı sağlamaktadırlar. Çoğu çocuk için ekranlar ve cihazlar günlük yaşamın her yerde görülen bir parçasını oluşturuyor. Pek çoğu bisiklete binmeyi ya da ayakkabısını bağlamayı öğrenmeden önce ekranlara tıklamayı, sürüklemeyi ve büyültüp küçültmeyi öğreniyor (Goodwin, 2018: 15). Hiçbir teknoloji ya da gerçekte hiçbir nesne sadece tek bir amaç için kullanıma sahip değildir. Mesela bir saat, görünüşte belirli bir amaca yönelik olsa bile, zamanı söylemek dışında birçok farklı amaca hizmet edebilir. Örneğin; gündüz bir zaman çizelgesine uymak, toplam bisiklet binme süresini hesaplamak, kek pişirme süresini ayarlamak, güneşin doğduğu anı tespit etmek için kullanılabilir (Sismondo, 2015: 140).

Teknoloji, çok hızlı bir şekilde değişim içerisindedir. Örneğin; eskiden evlerde ev telefonları yaygın kullanılmaktaydı. İnsanlar evde olmadıkları zamanlarda arayan kişi çağrı bırakır ve aradığı kişiye sesli mesaj bırakırdı. Zaman geçtikçe cep telefonları yaygınlaşmaya, ev telefonları iptal edilmeye başladı. Hatta günümüze bakacak olursak akıllı telefonlar şimdilerde sadece arama yapmak için kullanılmıyor; maillere ulaşım, internet kullanımı, sosyal medya etkileşimi, interaktif oyunlar vb. amaçlar için de kullanılmaktadır.

Gelişimde bazı kritik dönemler vardır. Bu dönemler içerisinde kazanılması gereken beceriler hızlı bir şekilde kazanılır, yani birey uyarıcılara daha açıktır. Bu dönem eğer kaçırılırsa o davranışın öğrenilmesi ya çok güç olmakta ya da asla tam olarak öğrenme gerçekleşmemektedir (Işık Terzi, 2013: 29). Örneğin, bir çocuğun yaşamının ilk yıllarında beyin gelişimi için son derece kritik önemde olduğunu biliyoruz. Ayrıca bir çocuğun beyninin ilk beş yılda herhangi bir zamandan daha fazla ve daha hızlı büyüdüğünü biliyoruz (Goodwin, 2018: 38). Gelişim; fiziksel, zihinsel, duygusal, sosyal yönleriyle bir bütündür ve çocuğun gelişimi birbiriyle ilişkilidir. Bu yüzden bir gelişim alanındaki aksama diğer alanları da olumsuz etkileyebilir (Yalçın, 2010: 31).

Teknolojinin sürekli gelişiyor olması, beraberinde öğretim materyallerinin çeşitlenmesine, şekil değiştirmesine neden olmuştur. Örneğin; tepegözler yerini power-point sunularına, kara tahtalar yerini akıllı tahtalara, bilgisayar destekli eğitim yerini web destekli eğitime bırakmaya başlamış ve yeni kavramlar gündeme gelmiştir (Korkmaz, Usta ve Çakır, 2016: 454).

Temel düzeyde teknolojiyi bilme gerekliliğiyle beraber teknoloji okuryazarlığını kazandıracak kurum temelde okuldur. Okulların öğretmen ve öğrencilerin çağın bu gerekliliğini yerine getirmesi beklenmektedir (Erdoğan, 2017'den Akt. Kocatürk, 2018: 322).

Çocukluk çağlarında kazandığımız davranışlar gelecek hayatımıza ya da yetişkinlik dönemimize olumlu katkılar sağlar. Bulduğumuz çevrede etkileşim halinde olduğumuz ailemiz, öğretmenlerimiz ve akranlarımızın her birinden bir şey öğreniriz. Bu öğrendiklerimiz zihnimizin bir yerinde kalır, yeri geldiğinde bu bilgileri kullanırız. Eğer ne kadar çok kişiyle iletişim halinde olup onlarla bilgi alışverişinde bulunursak hayata dair daha çok şey öğrenebiliriz.

Eskiden bilgiye ulaşmak ve öğrenmek uzun zaman alıyordu. Günümüz dijital dünyasında bilgiye ulaşmak da ihtiyaçlarımızı gidermek de çok kolaylaştı. Teknolojiyi sadece telefon, bilgisayar ya da tablet gibi materyaller ile sınırlandırmak yanlış olur. Teknolojik cihazlar buzdolabı, çamaşır makinesi, televizyon elektronik mutfak gereçleri gibi günlük hayatımızı kolaylaştıran araç gereçleri de kapsar. Bu materyaller hem zamandan tasarruf sağlar hem de yapmak istediklerimizi kolaylaştırır.

Teknoloji kavramı, Türk Dil Kurumu (TDK) tarafından “İnsanın maddi çevresini denetlemek ve değiştirmek amacıyla geliştirdiği araç gereçlerle bunlara ilişkin bilgilerin tümü” olarak açıklanmaktadır (TDK, 2021).

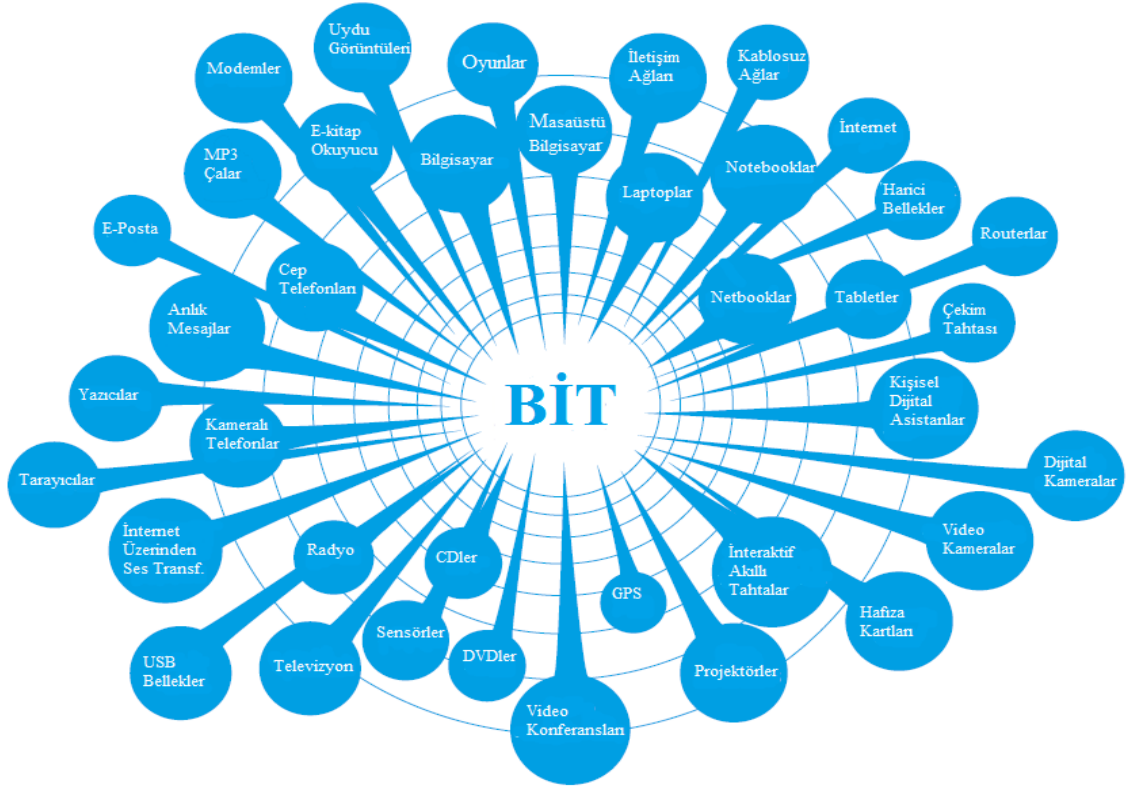
Teknolojinin hayatımıza girmesiyle zaman ve mekân fark etmeksizin insanlar istedikleri kişilerle kolayca iletişim kurabilmektedir. Dijital teknoloji sayesinde kendi ilgi alanlarına uygun etkinlikleri sosyal mecralarda bulabilmekte ve bu sayede bireyler arasında sosyal etkileşim de olmaktadır. Yetişkin dünyasında bu kadar alternatif varken çocuklar dünyasında da bir takım değişiklikler meydana gelmiştir. Örneğin; eski çocuk oyunlarının yerini sanal platformların almasıyla çocukların sosyalleşmeleri de değişmiş ve dijital etkileşimler artmıştır.

Çocukların sosyal ve duygusal gelişiminde teknolojinin yararları ise (Akkoyunlu ve Tuğrul, 2002):

- Çocuğun motivasyonunu arttırması
- Sorumluluk alma becerilerini geliştirmesi
- İşbirliği ve paylaşımcı olmasını sağlaması

- Bilgisayarda verilen işi bitirmekten keyif almaları
- Daha girişimci olmalarına yardımcı olması olarak sıralanabilir.

Bilgi ve iletişim teknolojileri (BİT) günümüzde hayatımızın gerekli bir parçası haline gelmiştir. Bilgiye ulaşma, iletişim kurma veya çevreye elektronik veya dijital araç gerek kullanarak etkide bulunmayı sağlayan her şeye BİT denir (Siraj-Blatchford ve Siraj-Blatchford, 2003).

Şekil 1. 1. Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin Türleri (Konca 2014; Anderson 2010)

Bilgi iletişim teknolojileri eğitim amaçlı da yaygın olarak kullanılmaktadır. Öğrenciler ödev yapmak, merak ettiği bir konuyu araştırmak, iletişim ve haberleşmeyi sağlamak amacıyla teknolojiyi kullanmaktadırlar. Eğitim teknolojisini sadece araç-gereç olarak düşünmemek gerekir. Eğitim teknolojisi eğitim-öğretimi geliştirmek için oluşturulup kullanılan teknik, sistem ve yardımcı içermektedir (Demirel vd, 2005). Öğrencilerin teknolojiye karşı tutumlarını incelemek ve okul öncesi ve ilkökul öğrencilerinin teknoloji kullanımlarının ne düzeyde olduğunu betimlemek amacıyla bu araştırma yapılmıştır.

Eğitim s¼reçlerinde teknoloji kullanmanın nedenlerini Y¼r¼t¼c¼ (2002) Şu Şekilde ifade etmiŐtir.

- Eğitim ve ¼đretime erişimi artırmak,
- ¼đrenimin kalitesini y¼kseltmek,
- Eğitim maliyetlerini azaltmak,
- Eğitimde maliyet etkinliği sağlamak,
- Teknolojik değişim zorunluluğuna karşılık vermek,
- ¼đrencilere çalışma ve ¼zel hayatlarında ihtiyaç duyacakları becerileri teknoloji ile sağlamak.

1.1. ARAŞTIRMANIN PROBLEMİ

G¼n¼m¼zde çok hızlı bir deđiŐime tanık oluyoruz. Bu deđiŐimi takip etmek ve g¼nl¼k yaŐananlardan haberdar olabilmek için birtakım bilgi teknolojilerini kullanmanın kaçınılmaz bir hal aldığı s¼ylenebilir. İnternet, televizyon gibi iletişim araçları bu nedenle g¼n geçtikçe hayatımızın bir parçası olmaya devam etmektedir. Bu dijital d¼nyanın sosyal hayatımıza katkıları elbette ki yadsınamaz ancak s¼rekli ve bağımlı derecede kullanmanın zararları da su götürmez bir gerçektir.

Bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanmak bireylere yarar sağladığı gibi zararları da vardır diyebiliriz. Bu çalışmanın amacı çocukların teknoloji kullanımlarını betimlemek ve kullanım d¼zeylerini analiz etmektir. Bu sayede çocukların teknolojik materyallere sahip olma boyutunu ve kullanma sıklığını g¼rm¼Ő olacağız. Araştırmanın problem c¼mlesi “Okul ¼ncesi ve ilkokul ¼đrencilerinin teknoloji kullanım d¼zeyleri arasında farklılık var mıdır?” olarak belirlenmiştir.

1.2. ARAŞTIRMANIN AMACI VE ¼NEMİ

Bu araştırmanın amacı okul ¼ncesi ve ilkokul ¼đrencilerinin teknoloji kullanım d¼zeylerini belirlemektir. Bu amaç doğrultusunda çocukların yaşı, cinsiyeti, sınıf d¼zeyi, ailenin eğitim durumu, geliri gibi demografik sorular bulunmaktadır. Çocukların teknolojiyi kullanım d¼zeyini analiz etmek amacıyla çocukların teknolojik araçlara sahip olma durumu, g¼nl¼k teknoloji kullanım zamanı, teknolojik araçları kullanım amacı, gelişimi için sağladığı katkılar, bilgi iletişim kullanımını nerede ve kim ile birlikte yaptığı ve son olarak çocuğun teknoloji kullanımında kısıtlamalar ele alınmıştır.

Araştırmada sorulan sorular öğretmen, öğrenci ve velilere öğrencilerin teknolojik araçlara algı düzeylerini betimlediği için kaynak teşkil etmesi bakımından önemlidir.

Bu amaç doğrultusunda kullanılan sorular aşağıda verilmiştir:

1. Okul öncesi ve ilkokul öğrencileri bilgi iletişim teknolojilerinden hangileriyle etkileşim kurmaktadır?
2. Okul öncesi ve ilkokul öğrencileri bilgi iletişim teknolojilerini günde ortalama ne kadar süre kullanmaktadır?
3. Okul öncesi ve ilkokul öğrencileri bilgi iletişim teknolojilerini hangi amaçlara göre kullanmaktadır?
4. Okul öncesi ve ilkokul öğrencileri bilgi iletişim teknolojilerini nerede kullanmaktadır?
5. Okul öncesi ve ilkokul öğrencileri bilgi iletişim teknolojilerini kiminle kullanmaktadır?
6. Ebeveynler, çocukların teknoloji kullanımlarını kontrol ederken hangi yöntemleri kullanmaktadır?
7. Okul öncesi ve ilkokul dönem çocuklarının teknoloji kullanımları arasında anlamlı farklılık var mıdır?

Araştırmanın amacı; okul öncesi ve ilkokul kademesinde öğrenim gören öğrencilerin teknolojik araç kullanımlarını betimlemektir. İki grubun teknolojik araçlarla etkileşimini, bilgi iletişim teknolojilerini günlük kullanım sürelerini ve amaçlarını, bilgi iletişim teknolojilerinin öğrencilerin gelişimlerine katkılarını analiz etmek amacıyla bu çalışma yapıldı.

Çalışmanın okul öncesi ve ilkokul sınıf düzeylerinde planlanmasının amacı okul öncesi düzeyindeki çocukların teknolojik kullanım profilleri ile ilkokul kademesindeki çocukların teknoloji kullanım düzeylerini karşılaştırmaktır.

Dijital dünyanın sürekli değişim ve yenilik içinde olması bireylere birçok kolaylık sağlamaktadır. Bu değişimin büyük kahramanlarından biri de teknolojidir. Teknolojik getiriler bilgiye ulaşmanın yolunu kolaylaştırır ve zamandan tasarrufu sağlar. Bilgiye ulaşmanın yaş seviyesi artık çok küçük yaşlara kadar inmiştir. Ebeveynler gerek çocukların bilgiye ulaşmaları gerekse vakit geçirmeleri amacıyla tablet, akıllı telefon gibi bilgi iletişim

teknolojilerini çocuklarına almaktadırlar. Araştırmanın uygulama boyutu öğretmen, öğrenci ve velilere kaynak oluşturacak verilerle donatılmıştır. Çalışmanın sonuçlarına göre ileride teknolojinin kullanım amaçlarında ya da teknolojik kısıtlamalarda göz önünde bulundurulması gereken gerekçeler açısından kaynak oluşturacağı düşünülmektedir.

1.3. ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI

Bu araştırma 2018-2019 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde Kırşehir il merkezinde bulunan dördü anaokul biri ilkokul olmak üzere beş devlet okulunda öğrenim gören okul öncesi ve ilkokul 1, 2, 3 ve 4. sınıf öğrencileri ile sınırlıdır.

Bu araştırma hakkında bilgi toplanmak istenilen materyaller; televizyon, bilgisayar, akıllı telefon, tablet, dijital fotoğraf makinesi, oyun konsolu ve DVD oynatıcı ile sınırlıdır.

Araştırmada kullanılan ölçme aracı ve bu aracın ölçtüğü alt boyutlarda tanımlanan içeriksel yapı ile sınırlıdır.

1.4. VARSAYIMLAR

Araştırmaya katılan ebeveyn ve öğrencilerin araştırma amacıyla kullanılan ankete gerçek durumu yansıtan samimi cevaplar verdikleri varsayılmıştır.

1.5. TANIMLAR

İletişim: kelime anlamı olarak duygu, düşünce veya bilgilerin akla gelebilecek her türlü yolla başkalarına aktarılması, telefon, telgraf, televizyon, radyo vb. araçlardan yararlanarak yürütülen bilgi alışverişi, bildirişim, haberleşme, iletişim şeklinde TDK (2021) sözlüğünde verilmiştir.

Teknoloji: belirli bir amaca yönelik olarak kullanılan araçlar ve söz konusu amaca yönelik insan etkinliklerinin tümüdür (Heidegger, 2010).

BÖLÜM II

2. KAVRAMSAL AÇIKLAMALAR VE İLGİLİ LİTERATÜR

Bu bölümde araştırmanın konusu çerçevesinde araştırma grubunu oluşturan çocukların gelişim dönemleri ve özellikleri, gelişim alanları, okul öncesi eğitim, ilkokul eğitimi, bilgi ve iletişim teknolojileriyle ilgili kavramsal çerçeveye ve araştırma konusu ile ilgili yurt içi ve yurt dışında yapılmış araştırmalara yer verilmiştir.

2.1.GELİŞİM DÖNEMLERİ

Yaşamımız boyunca ortaya çıkan gelişim dönemleri bazı kuramcılar tarafından açıklanmış, bu evrelerin yaklaşık yaşları ve temel özellikleri gösterilmiştir (Tablo 2.1). Zimbardo'ya göre araştırma grubunu oluşturan okul öncesi çağı çocukları, erken çocukluk; ilkokul çağı çocukları, geç çocukluk döneminde yer almaktadır. Yaşam süresinde gelişim evresi tablosunda Piaget, Freud, Ericson ve Kohlberg'in gelişim dönemi incelemelerine yer verilmiştir. Genel bağlamda bakacak olursak erken çocukluğun yaklaşık 18 aydan 6.yıla, geç çocukluğun yaklaşık olarak 6. yıldan 13. yıla denk geldiğini görüyoruz. Çocukların gelişim özellikleri bakımından ise erken çocuklukta iyi gelişmiş dil ve okula hazırlığın bitişi; geç çocuklukta ise birçok bilişsel özelliğin yetişkin düzeyde olduğu ve çocukların oyun grubunda olduğu söylenebilir.

Tablo 2. 1. Yaşam Süresinde Gelişim Evreleri (Onur, 2017; Zimbardo, 1979)

Evre	Yaş Dönemi	Temel Özellikler	Bilişsel Evre	Ruhsal-Cinsel Evre	Ruhsal-Toplumsal Evre	Ahlak Evresi
			PIAGET	FREUD	ERİKSON	KOHLBERG
Erken Çocukluk	Yaklaşık 18.aydan yaklaşık 6.yıla	İyi gelişmiş dil;cinsel tip;grup oyunu;okula hazırlığın bitişi	İşlem-Öncesi	Fallik; Oedipal	Özerklik Kuşku; Girişim Suçluluk	İtaat ve ceza (Evre 1); Karşılıklılık (Evre 2)
Geç Çocukluk	Yaklaşık 6.yıldan yaklaşık 13.yıla	Birçok bilişsel süreç yetişkin düzeyinde (işlem hızı hariç); oyun grubu	Somut İşlem	Örtülü Dönem	Çalışkanlık Aşağılık Duygusu	İyi çocuk (Evre 3)

2.2. GELİŞİM ALANLARI

Birey olarak yaşadığımız süre boyunca hep bir çaba peşinde koşarız. Bu anlamda olumlu olumsuz birçok durumla karşılaşırız. Karşılaştığımız her durum bize bir şey öğretir ve hayatı algılamamız ve anlamlandırmamız bağlamında katkılar sağlar. İnsani olarak öğrendiğimiz her şey hayatın belli yerlerinde karşımıza çıkar ve işimize yarar; gelişim de böyledir. Önce tüm gelişim alanları tıpkı puzzle parçaları gibi farklı yerde görünür ama birleşip bütünleşince anlam kazanır.

Gelişim uzmanları, insan gelişimini anlayabilmek ve açıklayabilmek amacıyla bu sınıflamayı yapıyor olsalar da insan gelişiminin bir bütün olduğunu ve bir alanda meydana gelen değişimin diğer gelişim alanlarını da etkileyebileceğini ifade etmişlerdir (Çelikkol, 2016: 51).

Çocuğun gelecek hayata hazırlanması ve sağlıklı bir gelişim göstermesi açısından okul öncesi eğitimi alması önemlidir. Bununla birlikte okul öncesi eğitim etkinliklerindeki faaliyetler çocuğun tüm gelişim alanlarına olumlu katkı sağlamaktadır (Kol, 2012). Okul öncesi eğitimde kazanılan her türlü davranış ilkokulda öğrenilecek davranışlara zemin hazırlamaktadır. Bu eğitimi alan çocuklar kalem, kâğıt, makas vb. materyallere aşinalık kazandığı için ilkokulda yapılan etkinliklerde kolaylık sağlayacağı söylenebilir.

Araştırmamıza konu olan teknolojinin okul öncesi ve ilkokul çağı çocuklarının gelişim dönemlerine etkilerini zihnimize şekillendirmek amacıyla çocukların bu dönemdeki gelişim özellikleri ilgili bölümde verilmiştir.

2.2.1. Fiziksel Gelişim

Doğduğumuz andan itibaren fiziksel görünüşümüzde birçok değişiklik meydana gelmektedir. Bu değişiklikler bazen bizi mutlu edebilir bazen de üzüleceğimiz sonuçlar olabilir; örneğin boy uzaması, kilo artışı ya da azalışı gibi.

Çocuğun gelişimini bir bütün olarak değerlendirebilmek için psikolojik olduğu kadar fiziksel gelişimi de betimlemek gerekir. Çünkü fiziksel gelişim, çocuğun davranışını hem doğrudan hem de dolaylı olarak etkiler. Doğrudan etkilemesi çocuğun bedensel gelişimiyle neler yapabileceğini belirler ve bu gelişim dönemseldir (Elibol, 2018: 69).

Fiziksel gelişim hayatımız boyunca farklı şekillerde olmaktadır. Okul öncesi dönemde boy ve kilodaki artışın yanı sıra kaslardaki gelişme de dikkati çeker. Kaba motor hareketlerinde kaslardan sağlanan gelişme, ince motor hareketlerindeki kaslara oranla daha fazladır (Kalafat, 2007: 51).

Okul çağında gözlenen bedensel gelişme yavaş bir tempo izler. Çocuğun ilkökul dönemi içerisinde boyu artar, daha karmaşık hareketleri becerebilecek hale gelir ve bedensel kuvvetinde bir artış olur, ancak bu değişiklikler yavaş bir biçimde olur ve dikkat çekmez (Cüceloğlu, 2020: 347).

Gelişim yaşam boyu sürer; ancak çocukluk döneminde diğer tüm dönemlere oranla daha fazla görülebilir. Fiziksel gelişim çocuğun beden yapısındaki niceliksel değişim ve artışları içerir. Gelişimin iki şekli vardır: nicel-sayısal, niteliksel. Nicel gelişim, ağırlık, boy, sözcük sayısındaki artış; nitel gelişim, yapıda ve çeşitlilikteki gelişimdir. Örneğin; çocuğun kaslarının çalışması şeklinde olduğu gibi (Çardak, 2013: 48).

2.2.2. Zihinsel Gelişim

Dünyaya geldiğimiz andan itibaren yaşadığımız çevrede ne olup bittiğini anlamaya çalışırız. Bu anlama ve anlamlandırma döngüsü nefes aldığımız sürece devam eder ve zihnimiz hep bir kargaşayı çözmeye çalışır. Zihnimiz çevreden aldığı uyaranlarla parçaları birleştirme ya da doğruyu yanlış kavramaya çalışmaktadır.

Çocuğun yeni doğan döneminden itibaren anlamlandırması gereken en önemli sorun, yaşadığı dünyayı fark etmesi ve algılamasıdır. Bireyin çevresindeki dünyayı anlama ve öğrenmesini sağlayan aktif zihinsel faaliyetlerdeki gelişime zihinsel gelişim ya da bilişsel gelişim adı verilir (Elibol, 2018: 66).

Zihinsel gelişim üzerine birçok kuramcı çeşitli araştırmalar yapmıştır. Bilişsel gelişim kuramı da bu anlamda üzerinde durulan önemli çalışmalardandır. Zihinsel gelişim üzerine yaptığı çalışmalarıyla bilinen İsviçreli psikolog ve filozof Jean Piaget'in kuramı bu bağlamda önemli bir yer tutmaktadır.

Piaget'e göre zihinsel gelişim dönemlerini belirleyen bir çocuğun ne kadar bildiği değil nasıl düşündüğüdür. Piaget gelişim dönemlerini doğumdan 2 yaşa kadar duyumotor dönem; 2-7 yaş arası işlem öncesi dönem; 7-11 yaş arası somut işlemler dönemi; 11 yaş ve yetişkinlik boyunca soyut işlemler dönemidir (Santrock, 2018: 25). Piaget'in zihinsel gelişim dönemine bakacak olursak araştırma grubundaki okul öncesi dönemi yaklaşık

olarak işlem öncesi dönem; ilkokul dönemi ise somut işlemler dönemine karşılık gelmektedir.

İşlem öncesi dönemde çocuklar zihinsel işlemleri sınırlı düzeyde yapabildiklerinden dolayı bu dönemin ismi işlem yapmanın öncesi olarak belirtilmektedir. İşlem öncesi dönemde, çocuklar kavram üretmeye başlar ve kavramlarla sınırlı düzeyde mantıksal ilişkiler kurmaya çalışırlar (Kandemir, 2013: 91).

Somut işlemler döneminde çocuklar, somut nesnelere, durumlar üzerinde akıl yürütme ile problem çözme gibi bazı becerileri kazanmıştır. Bu dönemdeki en önemli değişim, işlem öncesi dönemdeki gibi düşünce sınırlılıklarının ortadan kalkmasıdır (Kandemir, 2013: 98).

Bruner ise zihinsel gelişimi Piaget'e benzer bir şekilde incelediğini belirtmiştir. Her ikisi de dünya ile ilgili bilginin kodlanması, işlenmesi, depolanması ve sıralanması üstünde durmuşlardır. Bruner zihinsel gelişimi üç basamağa ayırmıştır. Bu aşamalar: eylemsel dönem, imgesel dönem ve sembolik dönemdir (Senemoğlu, 2018: 58).

Öğrencilerin hayal dünyalarını zenginleştirmek ve zihinsel gelişimlerini hızlandırmak için ön öğrenmelerle, diğer derslerle ve günlük yaşamla ilgi kurulmalı, ilişkilendirmeler yapılmalıdır. Eğer öğretmenler bu tür etkinlikler yaparsa öğrencilerini daha iyi tanır ve sonraki etkinliklerini planlarken öğrencilerin zihinsel gelişimlerine uygun hareket etmiş olurlar (Pilten, 2015: 8).

2.2.3. Sosyal Gelişim

Toplumsal hayatta birçok insanla etkileşim ve iletişim halinde oluruz. Bazen karşımızdaki kişiye bir şey öğretiriz bazen de onlardan bir şey öğreniriz. Her edindiğimiz kazanım insani olarak bize bir şey katar ve benliğimizi şekillendirir. İnsanları diğer canlılardan ayıran özelliklerimizi düşünecek olursak toplumsal varlığımız ve sosyal yaşamımızı söyleyebiliriz.

Çocuklar dünyaya sosyalleşmiş olarak gelmezler. Çocuk, sosyalleşme süreci boyunca, toplumsal değer yargılarını ve kurallar sistemine uymayı öğrenir. Bu öğrenme döngüsü bireyin yaşamı boyunca devam eder (Başal, 2019: 145).

Erikson, bireylerin 8 dönem içerisinde psiko-sosyal gelişimlerini tamamladıklarını belirtmektedir. Ona göre gelişim dönemlerindeki aksaklıklar birbirini etkilemekte ve bireyin kişilik gelişimini şekillendirmektedir. Erikson'un psiko-sosyal gelişim dönemleri şöyledir (Arslan ve Arı, 2008) :

1. Temel Güvene Karşı Güvensizlik (0-18 ay),
2. Özerkliğe Karşı Utanç ve Şüphe (1,5-3 yaş),
3. Girişimciliğe Karşı Suçluluk Duygusu (3-6 yaş),
4. Çalışkanlığa Karşı Yetersizlik Duygusu(6-11 yaş),
5. Kimlik Kazanmaya Karşı Kimlik Karmaşası (12-21 yaş)
6. Yakınlığa Karşı Yalıtılmışlık (Yalnızlık) (21-30 yaş)
7. Üretkenliğe Karşı Verimsizlik(Durgunluk) (30-65 yaş)
8. Benlik Bütünlüğüne Karşı Umutsuzluk (65 yaş ve sonrası)

Erikson'un kuramına göre araştırma grubundaki okul öncesi dönemi yaklaşık olarak girişimciliğe karşı suçluluk duygusu; ilkököl dönemi ise çalışkanlığa karşı yetersizlik duygusuna karşılık gelir.

Girişimciliğe karşı suçluluk döneminde çocuk çeşitli konularda sorular sormakta, hayal gücünde artış ve bilişsel ile sosyal yeteneklerini kullanmaya çalışır. Çocuk bu dönemde anne babasının desteğini alıp cesaretlendirilirse yeni girişimlerde bulunma isteği artar. Ancak çocuk bu durumlarda azarlanır ve cezalandırılırsa suçluluk, değersizlik ve kırgınlık duygularının gelişmesine neden olmaktadır (Işık Terzi, 2013: 147).

İnsan hayatında önemli bir yere sahip olan çocukluk çağlarında birçok davranışla karşılaşırız ve öğrenmemize katkı sağlayan kazanımlar ediniriz. Ne kadar destek görürsek yapmak istediklerimize kolayca ulaşabiliriz. Bu öğrenme süreciyle kişi hedeflerinde desteklenmeli ve ona model olunarak sağlıklı gelişim sağlanabilir.

Çalışkanlığa karşı yetersizlik döneminde çocuk çalışkanlık duygusunu yaparak yaşayarak, ödül ve onay alarak geliştirir. Öte yandan, yaptıkları beğenilmeyen sürekli eleştirilen yeteneklerinin üstünde başarı beklenen ve akranlarıyla sürekli karşılaştırılan çocukta yetersizlik duygusu oluşur (Işık Terzi, 2013: 148).

2.2.4. Dil Gelişimi

Duygu ve düşüncelerimizi ifade etmek etkili iletişim kurmak için dili bir araç olarak kullanmaktayız. Karşımızdaki kişiye anlatmak istediklerimizi ne kadar sade, duru, anlaşılır bir şekilde ifade edersek hem cümlelerimiz havada kalmaz hem de fikirlerimiz doğru bir şekilde yerine ulaşır.

Türk Dil Kurumuna göre dil; insanların düşündüklerini ve duyduklarını bildirmek için kelimelerle veya işaretlerle yaptıkları anlaşma, lisan, zeban şeklinde tanımlanmıştır. Bir başka tanımda ise dil; düşünce ve duyguları bildirmeye yarayan herhangi bir anlatım aracı olarak ifade edilmiştir (Türk Dil Kurumu, 2021).

Dil kendiliğinden oluşmaz, toplumu oluşturan fertlerin yaşayış biçimleri, diğer toplumlarla olan ilişkileri, savaşları, barışları, ticari ve ekonomik faaliyetleri dolayısıyla toplumun tüm yaşamsal faaliyetlerinden etkilenmektedir. Kısacası dil, yaşantı ile kendini güncelleyen, aktif ve dinamik bir olgudur (Yurdakal, 2016: 472).

Chomsky'ye göre dilin derin ve yüzeysel olmak üzere iki çeşit yapısı vardır. Derin yapı, yazılı veya sözlü biçimdeki bir cümlenin soyut anlamıyla ilgilidir ve konuşan kişinin söylemek istediği anlamı içerir. Yüzeysel yapı ise cümlenin dil bilgisi özellikleriyle ilgili olup telaffuz edilen sözcükleri içerir (Selçuk, 1999: 84).

Okul öncesi dönemde çocukların kelime sayıları artmakla birlikte konuşma dil bilgisi kurallarına ilişkin bilgi düzeyleri de artmaktadır. Okula başladıklarında dilin dil bilgisi kurallarının çoğunu anlayabilmekte ve kelime hazineleri binlerce rakama ulaşmaktadır (Slavin, 2012: 44).

İlköğretim yıllarında çocuğun dili kullanabilme ve onu öğrenebilme ile ilgili potansiyelleri yüksektir. Bu nedenle ilköğretim yıllarının başlangıcından itibaren dil kuralları sistemli bir biçimde öğretilmelidir (Çeçen Eroğul, 2013: 108).

Belli bir yaşa gelene kadar bir insanın zihnine o farkında olmadan işlenen dil kuralları ile söz varlığına ana dili denir. Ana dili; insanın içine doğup büyüdüğü aile ya da toplum çevresinde edindiği ilk dildir; dolayısıyla genetik değil, kültürel bir özelliğe sahiptir (Yakıcı, Yücel, Doğan ve Yelok, 2017: 7).

Çocuklar için alıcı dil diye ifade edilen duyduğunu anlama, bilişsel gelişimle paralel gelişirken ifade edici dil yani anladıklarını anlatma ve kendi duygu ve düşüncelerini ifade etme becerileri, dil ve konuşma gelişimi alanında önemli bir yere sahiptir.

Dil gelişimi açısından baktığımızda enstrüman çalma, konserlerde şef olma, müzik kulağının gelişimini destekleme, ritim duygusunu geliştirme, arkadaşlarla müzik grubu oluşturma gibi eğlenceli katkılar sağlayan bilgisayar ve konsol oyunları çocukların dil gelişimlerinin alıcı dil alanına destek sağlamaktadır (Bencik Kangal ve Özkızıklı, 2018: 23).

2.3. OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİ VE ÖZELLİKLERİ

Bu bölümde okul öncesi eğitim tanımlanarak, Türkiye’de uygulanan Okul Öncesi Eğitim Programı hakkında bazı temel bilgilere yer verilmiş, okul öncesi eğitimin güncel durumu tespit edilmiştir. Türkiye’de 2013 yılından itibaren uygulanan Okul Öncesi Eğitim Programı’nın temel özellikleri incelenerek okul öncesi eğitiminin amaçlarından bahsedilmiştir.

Okul öncesi eğitim, çocuğun zihinsel gelişiminin en hızlı olduğu dönemde zengin deneyim fırsatları sunarak bu gelişmeyi desteklemekte ve bilişsel kazanımlarını artırmaktadır. Ayrıca gelişim alanlarını etkilemekte ve çocuğun kişilik yapısına, benlik algısına, yaratıcılığına, iletişim becerisine, sosyal ve duygusal uyumuna yardımcı olmaktadır (Turaşlı, 2018: 17).

MEB Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliği’nde eylül ayı sonu itibarıyla 57-68 aylık çocukların eğitimi amacıyla örgün eğitim ve hayat boyu öğrenme kurumları bünyesinde açılan okula ana sınıfı, eylül ayı sonu itibarıyla 36-68 aylık çocukların eğitimi amacıyla açılan okula anaokulu, mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarında çocuk gelişimi ve eğitimi alanında eylül ayı sonu itibarıyla 36-68 aylık çocukların eğitiminin yapıldığı uygulama birimine ise uygulama sınıfı denilmektedir. Okul öncesi eğitim çağı çocuklarına eğitim veren anaokulu, ana sınıfı ile uygulama sınıfını kapsayan kuruma ise okul öncesi eğitim kurumu şeklinde belirtilmiştir (MEB, 2018).

Ülkemizde, okul öncesi eğitim kurumlarının amaçları Türk Milli Eğitiminin genel amaç ve ilkeleri doğrultusunda belirlenmektedir. Okul öncesi eğitimin amaç ve görevleri Türk Milli Eğitim sisteminin genel amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak şu şekilde belirtilmiştir (MEB, 2013):

- Çocukların beden, zihin ve duygu gelişimini ve iyi alışkanlıklar kazanmasını sağlamak,
- Onları ilkokula hazırlamak,

- Şartları elverişsiz çevrelerden ve ailelerden gelen çocuklar için ortak bir yetiştirme ortamı yaratmak,
- Çocukların Türkçeyi doğru ve güzel konuşmalarını sağlamaktır.

Doğumdan, ilkokul eğitim yaşına kadar çocukların gelişim özellikleri, bireysel farklılıkları ve yetenekleri göz önüne alınarak, çocukların sağlıklı bir biçimde fiziksel, duygusal, dil, sosyal ve zihinsel yönden gelişimlerini sağlayıcı bir dönem olarak tanımlanabilir (Olgun ve Arslan, 2017: 163).

Okul öncesi eğitime yönelik benzer ifadelere yer verilmiştir diyebiliriz. Bunlar; çocukların fiziksel gelişim, zihinsel gelişim, sosyal gelişim ve dil gelişimi açısından gelişimlerine katkıda bulunduğu, çeşitli öğretim materyali ve zengin uyarıcılarla desteklendiğinde çocuğun ilerleyen okul hayatını kolaylaştıracağı ve toplumsal yaşantısında farkındalığını artırıcı etkide bulunacağı sonuçlarıdır.

2.4.İLKOKUL EĞİTİMİ VE ÖZELLİKLERİ

İlköğretim, toplumdaki bütün bireylerin kazanması gereken temel beceri, değer ve yurttaşlık bilgilerinin verildiği önemli bir eğitim kademesidir. Çocuklara ilköğretimde problem çözme, akranlar arası uyum ve etik kurallar gibi temel davranışlar kazandırılmaktadır. Bu kazanımlar bireyin ileriki dönemlerde etkin vatandaşlık anlamında katkılar sağlayacaktır.

Çocuğun toplumsal hayata uyumu ve kişiler arası iletişim gibi konularda öğreneceği kazanımların temeli okulda öğrendiklerine bağlıdır. Okulun çocuğa hazır olması durumu, çocuğun evden veya okul öncesinden ilkokula geçişine kolaylıkla uyum sağlamasında önemli bir özelliktir (Çabuk: 2018: 291). Hatta ülkemizde okul öncesi ve ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin okul hayatına uyumu ve daha kolay adapte olmasını sağlamak amacıyla bu kademedeki öğrenciler için okullar bir hafta erken açılmaktadır.

İlköğretim düzeyindeki çocuğun düzgün konuşma, okuma ve yazma, özetleme, hesaplama gibi temel becerilerin kazanmasıyla birlikte kişilik gelişiminin de önemli bir yere sahip olduğu söylenebilir (Ada ve Küçükali, 2018: 104). Kişilik, genellikle bireyin fiziksel, zihinsel, sosyal ve dil gelişimi gibi yönlerini içermektedir.

Öğrenciler okul öncesi eğitimlerinde daha çok etkinlik yapmaktadırlar, ama ilkokulda Türkçe, hayat bilgisi, sosyal bilgiler, fen eğitimi, matematik vb. temel dersleri almaktadırlar. Bu derslerin genelinde ödev, araştırma gerektiren faaliyetler

gerektirmektedir. Nitekim öğrenciler çalışmalarında bilgi iletişim teknolojilerine daha çok ihtiyaç duymaktadırlar, bu sebeple yapılan çalışma öğretmen ve velilere kaynak oluşturacağı düşünülebilir.

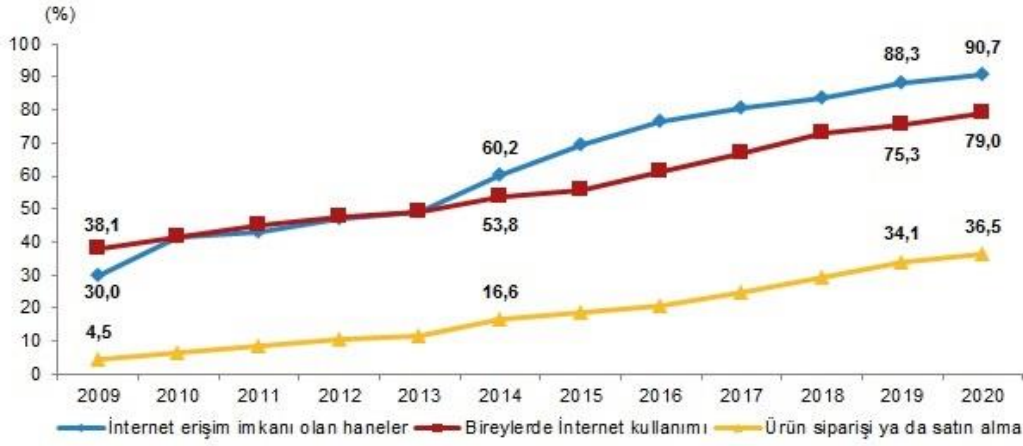
2.5.BİLGİ VE İLETİŞİM TEKNOLOJİLERİ

Bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanmak hayatımızın gerekli bir parçası haline gelmiştir. Rouse (2005) tanımlarken Bilgi İletişim Teknolojileri (BİT)'nin çeşitli şekillerine vurgu yapmıştır. BİT; radyo, televizyon, cep telefonu, bilgisayar, ağ donanım ve yazılımları, uydu sistemleri ve tüm bunlarla alakalı video konferansı veya uzaktan eğitim gibi iletişim cihaz ve uygulamalarının bütünüdür (Rouse, 2005' den Akt. Konca, 2014).

Teknolojik araçlar sadece öğrencilerle sınıf etkileşimleri için değil, aynı zamanda öğretmenlerin daha etkili bir öğretim ortamı oluşturmalarını sağlayan eğitim, dokümantasyon, değerlendirme ve iletişim desteği için de kullanılır (Battal, 2018: 557). Öğretmenler ve çocuklar bilgi için internetten arama yapabilirler, web sitelerde sanal geziler yapabilirler proje ve aktivite geliştirebilirler, teknoloji sayesinde yaratıcı açıklamalar yapabilirler (Kesicioğlu, 2016: 188).

Çocuğun dâhil olduğu ilk sosyal çevre birimi ailedir. Aile içerisinde geçirilen zaman, görülen tutum ve davranışlar, çocuğun ilerideki karakter özelliklerinin belirlenmesinde pay sahibidir. Bu nedenle aile, çocuğun ilk öğrenme ortamıdır (Çamlıbel, 2010). Yaşadığı ortamdaki kişilerin davranışlarını gözlemleyen çocuk bu kazanımları başka bir duruma uyarlar ve bu özellikleri karakter haline getirir. Örneğin; sürekli büyükanne ya da büyükbaba yanında kalan çocuk onların izlediği televizyon programındaki karakterlerden bir şeyler öğrenebilir. Ancak bu durum her zaman çok da olumlu olmayabilir, yani şiddet içerikli ya da çocuğun gelişimsel özelliklerine aykırı içerikler çocuğu olumsuz etkileyebilir.

Türkiye'de bilgi iletişim teknolojileri kullanımı konusunda TÜİK verileri kullanılmıştır (Grafik 2.1). Çalışmanın verilerine bakacak olursak internet kullanım oranı 2020 yılında 16-74 yaş grubundaki bireylerde %79,0'dur. Bu oran, bir önceki yıl %75,3'tür. İnternet kullanım oranı cinsiyete göre incelendiğinde; bu oranın erkeklerde %84,7, kadınlarda %73,3 olduğu görülmüştür. Hanelerin %90,7'sinin evden internete erişim imkânına sahip olduğu gözlenmiştir, bu oran bir önceki yılda %88,3 şeklindedir.

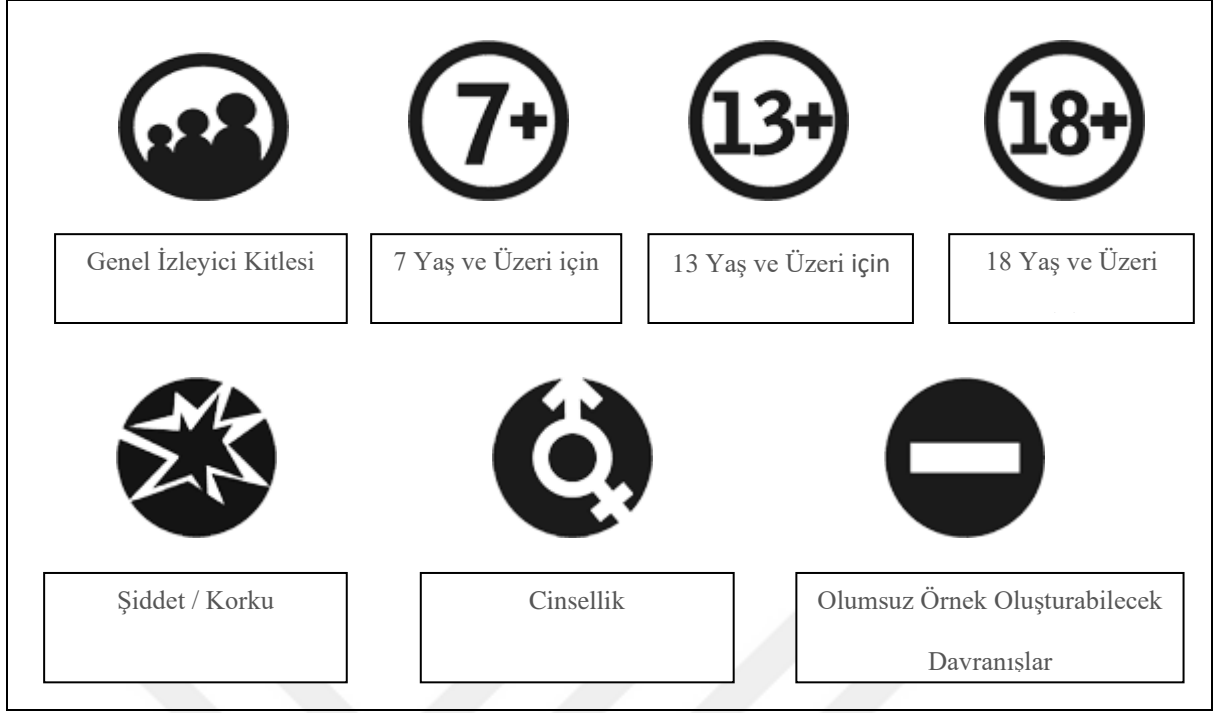

Grafik 2. 1. Hane Halkı Bilişim Teknolojileri Kullanımına İlişkin Temel Göstergeler 2009-2020([https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Hanehalki-Bilisim-Teknolojileri-\(BT\)-Kullanim-Arastirmasi-2020-33679](https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Hanehalki-Bilisim-Teknolojileri-(BT)-Kullanim-Arastirmasi-2020-33679))

Yurt dışında ve Türkiye’de teknoloji kullanımındaki artışta televizyon, internet ve telefona erişim sağlayan teknolojinin çeşitlenmesinin etkisi yadsınamaz. Nitekim Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK)’nun “Pazar Verileri” adlı raporuna göre Türksat’ın 2020 yılı üçüncü çeyreğinde Kablo TV Abone Sayısı 1.337.795 iken Kablo İnternet Abone Sayısı 1.061.032 ve Kablo Telefon Abone Sayısı 495.329 şeklindedir ve önceki yıllara göre sayılar artmaktadır (BTK, 2020).

Teknolojinin uzun süreler kullanımı, çocuğun yaş ve gelişim düzeyine uygun olmayan yazılımların kullanımı, eğitim amacıyla hazırlandığı iddia edilen fakat eğitici yönü oldukça zayıf hatta çocukta olumsuz davranışların kazanılmasına neden olabilecek yazılımların kullanılması biçiminde ifade edilebilir (Kol, 2017:253).

Çocuklar gün içerisinde uzun süre televizyon izleme davranışı göstermektedirler. Ebeveynlerin izledikleri ve yaşına uygun olmayan bazı dizi ya da televizyon programına maruz kalan çocuklar çeşitli davranışlar edinebilir. Çocukların ekrandaki kötü alışkanlık vb. davranışları kontrol altında tutmak için RTÜK(radyo televizyon üst kurulu) bu konuda akıllı işaretler uygulamasını başlatmıştır. Bu akıllı işaretlerin sembolleri ve anlamları Şekil 2.1 de gösterilmiştir.

Şekil 2. 1. Akıllı İşaretlerin Sembolleri ve Anlamları
<https://www.rtukisaretler.gov.tr/AIsaretlerPublic/content?id=2&mid=4>

Bilgi iletişim teknolojilerinden bir diğeri de bilgisayarlardır. Bilgisayarın eğitimde kullanılmasının yararları (Kıldan ve Ünver, 2014: 372):

- ❖ Çocuklar tarafından kontrol edilebilen grafiksel sunular sağlayarak onları motive edebilirler,
- ❖ Hızlı bir şekilde doküman sunabilirler,
- ❖ Bireysel eğitim sağlayabilirler
- ❖ Anında hata tespiti ve geri besleme imkânı sunabilirler,
- ❖ Öğretmene öğrenciyle fert bazında veya küçük gruplar halinde çalışma serbestisi verirler,
- ❖ Öğretmene, hazırlayacağı raporlar için öğrenciler hakkında bilgi edinmek, sınav sonuçlarını değerlendirmek ve her öğrencinin gelişimini takip etmek gibi idari ve eğitsel faaliyetlerde yardımcı olabilirler,
- ❖ Öğrenci yaptığı çalışmaların farkında olur ve bu durum öğrenmesini hızlandırabilir,
- ❖ Bazı konular Powerpoint sunularıyla etkili bir şekilde işlenebilir.

Yapılan araştırmalarda etkileşimli beyaz tahtaların eğitim ortamında kullanımının birçok açıdan faydasının olduğu belirtilmiştir. Bu faydalar şu şekilde sıralanabilir (Loschert, 2004'den Akt. Polat ve Özcan, 2014) :

- Akıllı tahta yaparak öğrenmeye daha fazla imkân verir.
- Etkileşimli olduğu için çocukların daha hızlı öğrenmesine yardımcı olur.
- Öğrenci, dersi görsel ve işitsel materyallerin çeşitliliği sayesinde daha hızlı kavrar.
- Resim, grafik, animasyon ve videolar sayesinde dersler daha eğlenceli işlenir.
- Yazılanlar silinmeden dersler kayıt altına alınabilir. Bu kayıtlar daha sonra çıktı olarak öğrencilere verilebilir.
- Oylama butonu sayesinde öğrenciler derslere daha etkili katılmakta ve anında dönüt alınabilmektedir.

Bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanmanın çocuğun gelişimi üzerinde birtakım etkileri vardır. Teknolojinin çocuğun gelişim alanlarından; bilişsel, dil, motor ve sosyal duygusal alanlara olan olumlu ve olumsuz etkileri Tablo 2.2'de özetlenmiştir.

Tablo 2. 2. Teknolojinin Çocuk Gelişimi Üzerine Olan Olumlu ve Olumsuz Etkisi (Bencik Kangal ve Özkızıklı, 2018: 24)

Gelişim Alanı	Olumlu Etkisi	Olumsuz Etkisi
Bilişsel Gelişim	Stres durumlarında soğukkanlı olma, Zaman yönetimi, Eleştirel düşünme, Problem çözme becerisi, Sezgisel düşünme becerilerinin gelişimi	Kontrolsüz kullanıldığında; Dikkat ve konsantrasyon problemleri, Odaklanma ve öğrenme sorunları yaşayabilme
Dil Gelişimi	Anlama, Anladığını gösterme gibi alıcı dil becerilerinin gelişimi	Kendi duygu ve düşüncelerini ifade etmede yoksun olma gibi.
Motor Gelişim	El ve parmak kaslarının kullanımını destekler, El göz koordinasyonunun gelişimi	Postür (Dururş) bozuklukları, Hareketsizlik, Çocukluk çağı obezitesi tehlikesi

Sosyal- Duygusal Gelişim	Kuralları öğrenme, Kurallara hareket etme, Eğlenerek öğrenme	uygun	Sosyalizasyon(Toplumsallaşma) ve uyum problemleri, grup içinde kurallara uymada zorluk, Takım çalışması ve işbirliği içinde çalışmada ve toplumsal iletişimde zorluk
--------------------------------	--	-------	---

2.6. KONU İLE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde konuya ilişkin alan yazındaki çalışmalarla yurt içinde ve yurt dışında yürütülmüş çalışmalara yer verilmiştir.

2.6.1. Okul Öncesi Dönemde Teknoloji Kullanımı İle İlgili Yurt İçi Literatür Çalışması

Alan yazında yurt içinde yapılan çalışmaların okul öncesi dönemde teknoloji kullanım düzeyleri ile öğrencilerin teknoloji kullanımlarının gelişimleri arasındaki ilişkinin araştırılması üzerine pek çok çalışmaya rastlanılmıştır.

Akkoyunlu ve Tuğrul (2002) çalışmalarında okul öncesi çağı çocuklarının evlerinde teknolojik materyal kullanımlarının bilgisayar okuryazarlıklarına etkisini araştırmışlardır. Çalışma grubunu 4, 5 ve 6 yaşındaki çocuklar oluşturmuştur. Çalışma grubunu oluşturan çocukların çoğunluğunun evinde televizyon, bulaşık makinesi, çamaşır makinesi, buzdolabı, müzik seti, telefon, fotoğraf makinesi; % 62'sinin evinde bilgisayar, video; % 69'unun ise fotoğraf makinesi, müzik seti gibi elektronik araçlar bulunduğu belirtilmiştir. Çocukların bazıları evlerinde bulunan bu araçları kendi başlarına ya da biri yardımıyla kullanabildiğini söylemişlerdir. Bununla birlikte, evdeki teknolojik aletlerle etkileşim içinde olmaları çocukların bilgisayar okuryazarlık düzeyini doğrudan etkilediğini göstermiştir.

Erdoğan ve Baran (2008) yaptıkları çalışmada okul öncesi dönem çocuklarının televizyon izleme alışkanlıklarının ebeveyn görüşlerine göre incelemeyi amaçlamışlardır. Araştırmanın örneklemi 4-6 yaş arası 120 çocuktan oluşmaktadır, çalışmanın sonunda çocukların günde ortalama 2-4 saat arası televizyon izledikleri, saat 17.00-21.00 arası çoğunlukla çizgi film izlemeyi tercih ettikleri, çocuklar televizyon izlerken sessizce oturdukları ve televizyon izlemeyi dışarı çıkmaya tercih ettikleri tespit edilmiştir. Buna ek olarak çocukların genellikle taklit ettiği bir televizyon karakteri olduğu belirtilmiş ve çocuğun televizyon izlerken uykusunda rüya gördüğü bir olay veya kişi olduğu da anneler

tarafından vurgulanmıştır.

Emir (2011) çalışmasında çocuk programlarının 60-72 aylık çocuk davranışlarına etkileri araştırmıştır ve bu amaçla bir çizgi film, bir sinema, bir tiyatro, bir internet oyunu, bir bilgisayar oyunu ve bir televizyon dizisinden oluşan toplam 6 (altı) uygulama yapmıştır. Araştırma sonuçlarına göre bilgisayarda eğitim CD'si, tiyatro, çizgi film ve sinemanın çocuklar üzerinde olumlu etkisi olduğu; internet oyunları ve televizyon dizilerinin ise olumsuz etkilediği belirlenmiştir.

Kol (2012) yapmış olduğu çalışmasında okul öncesi eğitimine devam eden altı yaş grubu çocuklarına yönelik zaman ve mekân kavramlarını kazandırmaya yönelik çalışma yapmıştır. Çalışmada; zaman ve mekân kavramlarının kazanılmasında geleneksel öğretim yöntemleri bilgisayar destekli öğretim ile desteklendiğinde, daha etkili ve nitelikli öğrenme gerçekleştiği sonucuna ulaşılmıştır.

Konca (2014) ise yüksek lisans tezinde anaokulu öğrencilerinin bilgi ve iletişim teknolojileriyle etkileşimi üzerine araştırma yapmıştır. Araştırmanın sonucunda, çocukların zengin bir teknolojik çevrede yaşadığı görülmüştür. Bununla beraber çocuklar BİT kullanımına yönelik pek çok becerilere sahiplerdir. Erkek çocukların kız çocuklara göre daha uzun süre bilgisayar kullandığı ve bilgisayar kullanımına yönelik daha çok becerilere sahip oldukları tespit edilmiştir. Çocukların BİT kullanımı ve BİT'le etkileşimlerini etkileyen faktörler incelendiğinde velilerin eğitim düzeyinin etkisi görülmüştür. Velilerin eğitim düzeyleri arttıkça çocukların BİT kullanım becerilerinin de arttığı bulgularına ulaşılmıştır.

Mete (2014) tez çalışmasında okul öncesi eğitim kurumuna devam eden 60-72 aylık çocuklar ve annelerinin televizyondaki çizgi filmler ile ilgili görüşlerini araştırmıştır. Çalışmaya göre anneler çocuklarının günde 2-4 saat çizgi film izlediğini söylemiştir. Çocukların çizgi filmi en fazla evde izlediğini, her zaman biriyle izlediğini ve bu kişilerin aile-akrabadan birileri olduğu ifade etmişlerdir.

Özen (2015) tez çalışmasında televizyondaki şiddetin çizgi filmler yolu ile okul öncesi çocuklara etkisini araştırmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre çizgi filmlerin % 77,56'sının yabancı yapım, %22,44' ünün yerli yapım olduğu görülmüştür. Çalışmada yedi farklı çocuk kanalındaki çizgi filmler incelenmiştir ve 49 çizgi filmin 11'inde duygusal şiddete, 24'ünde sözel şiddete, 26'sında fiziksel şiddete rastlandığı bulgularına ulaşılmıştır.

Gündoğdu ve diğerleri (2016) yaptıkları çalışmalarında okul öncesi çocuklarda medya ile ilgili araştırma yaparak, büyümek ve gelişmekte olan çocuğun sağlığı üzerine olan zararlı etkileri konusunu araştırmışlardır. Araştırmaya katılan çocukların tamamının tablet, bilgisayar ve cep telefonu gibi teknolojik aletlerin en az birini kullandığı ve televizyon izlediği sonucuna varmışlardır. Bununla birlikte araştırmaya katılan okul öncesi çocuklarının %50'sinin teknolojik aletlerle geçirdikleri süre 1 saat iken, %36'sının 2 saat, %17'sinin 3 saat, %5 'inin 4 saat ve %2'sinin 4 saatten daha fazla en az bir teknolojik aletle zaman geçirdiği bildirilmiştir.

Yazıcı ve Gençer (2016) yapmış oldukları çalışmada okul öncesi dönem çocuklarının bilgi ve iletişim teknolojileriyle etkileşiminin bazı değişkenler yönünden incelemişlerdir. Araştırma sonucunda, çocukların evlerinde bulunan bilgi ve iletişim teknoloji araçları olarak en fazla televizyon (%100) ve cep telefonu (%93,9), en az ise oyun konsolu PlayStation/XBox bulunmuştur.

Avinç (2017) yüksek lisans tezinde 0-8 yaş arasındaki çocukların internet ve mobil teknoloji alışkanlıkları ve güvenli internet kullanımlarını araştırmıştır. Çalışma sonucunda araştırmaya katılan çocukların büyük çoğunluğunun mobil cihazlarla ebeveynlerinden görerek veya onların yönlendirmesi ile tanıştığı ortaya çıkmıştır. Bununla birlikte 0-8 yaş grubu çocuklarda mobil cihaz üzerinde en çok yapılan etkinliklerin oyun oynama ve video izleme olduğu grlmştir.

Aral ve Keskin (2018) alışmalarında 0-6 yaş dönemindeki çocukların teknolojik alet kullanımının ebeveyn bakış açısıyla betimlemiştir. Araştırmada; teknolojik alet tercihi, teknolojik alet kullanım nedeni, dijital oyun oynama durumu, ev ve dışarıda oynanan oyunlar, ev-dışarı oyunları ve dijital oyunların farkına ilişkin düşünceler nitel teknikle; teknolojik alet kullanan çocukların betimlenmesi ve teknolojik alet kullanan çocuklara ilişkin ile bazı demografik değişkenlerin incelenmesi nicel teknikle yapılmıştır. Araştırmanın sonucunda; ebeveyn görüşlerine göre 0-6 yaş arasındaki çocuklarının %44,8'i cep telefonu, %43,1'i tablet, %21'i bilgisayar kullanmakta ve %70,2'si televizyon izlediği bulgularına ulaşılmıştır. Bununla birlikte çocuklar teknolojik aletleri en fazla çizgi film izleme ve dijital oyun oynama amacıyla kullandıkları ifade edilmiştir.

Toksoy (2018) alışmasında dijital medyanın 18 ay - 3 yaş arasındaki çocukların gelişimine etkisini incelemiştir. Çalışma sonuçlarına göre; erkeklerin kızlara göre televizyon izleme süresinin, bilgisayar/tablet ve internet kullanım süresinin daha fazla

olduğu, düşük gelir düzeyli ailelerde çocuğun dijital medya araçları kullanım süresinin daha fazla olduğu saptanmış ve aile geliri yüksek olan çocukların cep telefon başında geçirdiği sürenin daha fazla olduğu görölmüştür. Bununla birlikte; ebeveynin televizyon izleme süresi arttıkaa, çocuğun televizyon izleme süresinin arttığı görölmüş; anne eğitim seviyesi arttıkaa çocukların televizyon, bilgisayar/tablet ve internet kullanım sürelerinin azaldığı sonuçlarına ulaşılmıştır. Ayrıca teknolojik aletlerin ödöl ceza olarak kullanan ailelerin çocuklarının dil gelişiminin geri olduğu saptanmış, teknolojik aletlerin ödöl ceza olarak kullanan ailelerin çocuklarında ince motor gelişimin arttığı görölmüştür.

Akın (2019) tezinde okul öncesi dönem çocuklarının bilgi iletişim teknolojilerini kullanma durumlarını incelemiştir. Araştırma sonuçlarına göre çocukların %70,07 ile en çok cep telefonu kullandığı, bununla beraber bilgisayar kullanımının %92,1, internet bağlantısının %82,7 ve evde bulunan robot oyuncakların %81,8 olduğu bulgularına ulaşılmıştır.

2.6.2. Okul Öncesi Döneminde Teknoloji Kullanımı İle İlgili Yurt Dışında

Yapılmış Bazı alışmalar

Okul öncesi dönemde teknoloji kullanımı ile ilgili yurt dışında yapılan çalışmalar incelendiğinde ağırlıklı olarak öğrencilerin bilgi iletişim teknolojileriyle etkileşim halinde oldukları ve teknolojinin çocukların gelişimlerine olumlu yönde katkı sağladığı görölmektedir.

Couse ve Chen (2010) alışmalarında okul öncesi çocukların tablet teknolojisine alışma kolaylığını ve onları çizmeye teşvik etmedeki kusurlarını incelemek için tablet bilgisayarların erken eğitimde uygulanabilirliğini araştırmıştır. Çalışma üç ile altı yaşındaki toplam 41 çocuk tabletleri kullanırken videoya kaydedilmiştir. Öğretmenler, çocukların ilgisinin yüksek olduğunu ve çizimlerin beklentilere göre tipik olduğunu bildirmişlerdir. Bununla birlikte yeni teknolojiyi öğrenmede teknik sorunlarla karşılaşılmasına rağmen çocuklar hayal kırıklığı olmadan ilgilenmiş ve ısrar etmişlerdir. Çocukların öğrenimi için önemli görünen şeyin, öğretmenlerin bu teknolojiyi uygulama yolları olduğu görölmüştür.

Ciampa (2012) yaptığı çalışmasında çevrimiçi elektronik hikâye kitaplarının (e-kitapların) Kanada'da bulunan 7 yaşındaki altı 1. sınıf öğrencisinin okuma motivasyonu ve dinlediğini anlama üzerindeki etkisini araştırmıştır. Araştırmada, standartlaştırılmış dinleme-anlama testleri, motivasyon anketleri, davranışsal gözlem kontrol listeleri ve eve

götürülebilecek e-kitap okuma günlükleri kullanılmıştır ve katılımcıların çevrimiçi e-kitap okuma deneyiminden aldıkları keyfi ölçmüştür. Araştırma sonuçlarına göre tüm katılımcıların çevrimiçi e-kitap okuma programını kullandıktan sonra anlama puanlarını ön testten son teste yükselttiğini, e-kitap okuma deneyimi ile keyif almışlardır ve boş zamanlarında evde sık sık çevrimiçi e-kitapları okuduklarını belirtmişlerdir.

De Decker ve diğerleri (2012) çalışmalarında ebeveynlerin okul öncesi çocuklarının ekran zamanına ilişkin algılarını incelemişlerdir. Çalışmanın örneklemini altı Avrupa ülkesinden düşük ve orta-yüksek sosyoekonomik statüye sahip yüz yirmi iki ebeveyn, 4 ile 6 yaş arası çocukları olan 24 odak grubu oluşturmuştur. Araştırmanın sonuçlarında çocukların televizyon (TV) izlemeyi sevme eğiliminde olduklarını ve çoğu ebeveynin çocuklarının TV izleme süresi hakkında endişelerini dile getirmediğini belirtmişlerdir. Ayrıca bilgisayar ve aktif oyun kullanımının, TV izleme ile karşılaştırıldığında daha az sıklıkta olduğu bulgularına ulaşılmıştır.

Tunstall ve Bull (2012) çalışmalarında 18 anaokulu öğrencisinin ev ödevi yapma ve etkinlikleri için bir araç olarak multimedya, video ve ekran yakalama kullanma algılarını inceledi. Bulgular, multimedya kullanımının öğrencileri hem okulda hem de evde öğrenmeye motive ettiğini ve meşgul ettiğini göstermiş, öğrenciler multimedya etkinliklerinin eğlenceli olduğunu belirtmişlerdir. Anket öncesinden anket sonrasına kadar ortalama puanlar, multimedya ile sınıfın entegrasyonuna ve ev ödevi aktivitelerine olumlu eğilimler olduğunu göstermiştir.

Mikelic Preradovic, Lešin ve Šagud (2016) yaptıkları çalışmada ebeveynlerin dijital teknolojiye yönelik tutumlarını incelenmiştir. Çalışmada Hırvatistan'daki ebeveynlerin bilgisayar kullanımının avantaj ve dezavantajlarını ve çocuklarının bilgisayar kullanımına yönelik algılarını araştırılmıştır. Araştırmada anaokulunda dijital teknoloji (DT) eğitimi ile ilgili ebeveynlerin endişelerini ve görüşlerini ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Araştırma verilerini erken çocukluk dönemine kayıtlı 3 ile 7 yaş arasındaki toplam 152 ebeveyn oluşturmuştur. Çalışmanın bulgularına göre ankete katılan ebeveynlerin % 99'unun bir bilgisayar, tableti veya akıllı telefonu olduğunu belirtmiş ve ebeveynler kendilerini endişeli hissettiğini ve çocuklarının DT kullanmasına her zaman izin vermediğini söylemişlerdir.

Palaiologou (2016) çalışmasında beş yaşın altındaki çocukların evde kullandıkları teknoloji türlerini ve pedagojik etkilerini araştırmıştır. Çalışmada 2010-2012 yılları arasındaki dört Avrupa ülkesi olan İngiltere, Yunanistan, Malta ve Lüksemburg' ta beş yaşından küçük çocuklar tarafından ne tür dijital teknolojilerin kullanıldığını ve bu teknolojilerin kullanımına yönelik ebeveyn tutumları araştırılmıştır. Araştırmada elde edilen bulgulara göre beş yaş altındaki çocukların büyük çoğunluğunun dijital teknolojiyi kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Kermani (2017) araştırmasında bilgisayarlı matematik oyunlarının küçük çocukların sayı duygusunu öğrenmelerinde etkisini araştırmıştır. Araştırmada bilgisayar oyunlarını bireysel olarak bir akranla ve öğretmen kolaylaştırmasıyla birlikte kullanıldığında sayı duygusuna katkısı incelenmiştir. Çalışmaya göre özellikle öğretmenin becerileri kolaylaştırması ve yapı iskelesi ile desteklendiğinde sayı duygusu öğrenimine fayda sağladığı görülmüştür.

Decat, Damjanovic, Branson, Blank ve Berson (2019) çalışmalarında okul öncesi sınıfta dokunmatik teknolojinin kullanımıyla okuryazarlık öğrenimine katılma yollarını araştırmışlardır. Bu çalışmanın uygulaması üç hafta boyunca gerçekleşmiş ve her hafta çocuklar farklı bir hikâye yaratmıştır. Araştırmada, çok okuryazarlığın geleneksel okuryazarlığı tamamladığını, hikâye anlatmanın çocukların iletişimini geliştirdiğini ve dokunma teknolojisi işlevselliğinin okuryazarlık becerilerinin ötesine geçtiği sonuçlarına ulaşılmıştır.

Elimelech ve Aram (2019) çalışmaları kapsamında çocukların erken okuryazarlık becerilerini geliştirmek için dijital bir yazım oyunu geliştirmişler. Araştırmanın katılımcıları düşük sosyoekonomik statüdeki mahallelerde bulunan beş anaokulundan İbranice konuşan 129 çocuktan oluşmuştur. Çocuklar oyunu üç koşulda oynadılar: destek yok, tüm kelimeyi duymak; yalnızca işitsel destek, bölümlere ayrılmış bir kelimeyi duymak ve işitsel görsel destek, harflerin vurgulanan konumunu görmekle birlikte parçalanmış kelimeyi duymak. Analizlerde çocukların görsel-motor ve sözlü becerileri değerlendirilmiş ve desteksiz grup, yalnızca harf bilgisinde karşılaştırma grubundan daha yüksek puan aldığı sonucuna ulaşılmıştır.

2.6.3. İlkokul Döneminde Teknoloji Kullanımı İle İlgili Yurt İçi Literatür

Çalışması

Alan yazında ilkokul döneminde teknolojik eğilim düzeyinin çeşitli değişkenler açısından incelendiği pek çok çalışma bulunmaktadır. Yapılan araştırmalara bakıldığında çocukların zengin bir teknolojiyle iç içe oldukları ve ders ile bilgiye ulaşma gibi amaçlar için teknolojiyi kullandıkları görülmektedir.

Öksüz ve Uça (2010) çalışmasında teknolojinin matematik eğitime entegrasyonu (TME2) projesi kapsamında ilköğretim 2.sınıf matematik dersi konu alanında WebQuest kullanımına yönelik gerçekleştirilmiş bir örnek olay resimlerle desteklenmiş, detaylı bir şekilde anlatılmış ve WebQuest'in matematik öğretiminde nasıl ve ne şekilde kullanılabileceği örneklenmeye çalışılmıştır. Çalışmada konu edilen WebQuest tekniği sayesinde öğrencilerin proje tabanlı bir öğretimi benimseme ve gerçekleştirme konusunda istekli ve başarılı oldukları gözlenmiştir. Proje sonucunda öğrencilerden yaratıcı ve yüksek kalitede ürünler elde edilmiştir. Ayrıca WebQuest kullanımının öğrencilerin üst düzey düşünme becerilerinin ve sosyal becerilerini geliştirdiği sonuçları da gözlemlenmiştir.

Karataş Ateş (2013) araştırmasında 10-11 yaş grubu çocuklardan oluşan 4. sınıf öğrencilerinin kütüphanedeki ve internetteki bilgi arama davranışlarını incelemiştir. Çocuklar bilgisayar kullandığında gözlerinin yorulduğunu, internet erişiminin yaygın ve daha kolay olması gerektiğini, internetin hazırcılığa ve kolayca kaçmalarına neden olduğunu, internet sitelerindeki reklam ve yönlendirmelerin dikkatlerini dağıttığını, internette yaşlarına uygun olmayan zararlı ve virüslü sitelerle karşılaştıklarını belirtmişlerdir. Ayrıca internette bilgiye ulaşmanın en kolay yönü hızlıca bilgiye ulaşmak iken en zor yönünün ise anlaşılır bilgiye ulaşmak olduğunun sonuçlarına ulaşılmıştır.

Ertosun (2019) çalışmasında ilköğretim birinci sınıf öğrencilerinin (6-7 yaş) televizyon izleme alışkanlıkları ile sosyal duygusal uyum düzeyleri arasındaki ilişkiyi araştırmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin büyük bir kısmının televizyonu akşam saatlerinde izlediği ve televizyon izleme süreleri en az 15 dakika, en fazla 360 dakika olduğu görülmüştür. Ayrıca araştırmaya katılan öğrencilerin izledikleri program türleri ve sıklıklarına ilişkin dağılımlarda en çok çizgi film, çocuk programları ve çocuk dizileri seyrettikleri bulgularına ulaşılmıştır.

Konca (2019) yapmış olduğu çalışmada, çocukların dijital aktiviteler sırasında ebeveynlerle kurduğu etkileşimi araştırmıştır. Çocukların dijital aktiviteler sırasında

ebeveynleriyle girdiği etkileşimin amacı, etkileşim türleri ve etkileşim sırasında çocuk ve ebeveynlerin kullandığı etkileşim stratejilerinin neler olduğu sorularına cevap aranmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre etkileşimler yönlendirme, paylaşma ve sohbet amaçlarını içermiştir. Çocukların pasif teknoloji kullanımı, teknoloji kullanırken aynı anda farklı şeyler yapması, dijital etkinliklerin uygun olmayan içeriklere sahip olması ve dijital etkinliklerle ilgili olmayan iletişim çatışma ile ilişkilendirilmiştir.

Korkmaz (2019) çalışmasında çocukların dijital teknolojileri kullanım alışkanlıklarını ve sosyalleşmelerini araştırmıştır. Araştırma sonucunda çocukların günde ortalama 1 – 2 saatlerini sosyal ağlarda geçirdikleri, en çok kullandıkları sosyal ağların “Youtube” ve “Instagram” olduğu ortaya çıkmıştır. Bununla birlikte sosyal ağların yasal kullanım yaşının 13 olmasına rağmen araştırmaya katılan çocukların çok büyük bir çoğunluğunun ilk defa 11-12 yaşlarında bu ağlarda hesap açtığı ortaya çıkmıştır. Ayrıca çocukların bu teknolojileri en çok eğlence için daha sonra da sosyalleşmek için kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Oral ve Arabacıoğlu (2019) çalışmalarında ilkökul 4. Sınıf öğrencilerinin bilgi teknolojilerini kullanımı ile dijital oyun oynama alışkanlıkları ile dijital oyun bağımlılıklarını araştırmıştır. Araştırma sonuçlarına göre katılımcıların %81,1’inin bilgisayara, %75,8’inin tablet bilgisayara, %34,1’inin akıllı telefona (kendine ait) sahip olduğu görülmüştür. %58,3’ünün aile bireylerinin telefonlarını kullandığını belirtmiştir. Katılımcıların büyük çoğunluğunun evinde internet bağlantısı bulunduğu belirtilmiştir. Çalışmaya katılan öğrencilerin medya araçlarını kullanımları noktasında ebeveynleri tarafından getirilen sınırlamalar incelendiğinde öğrencilerin %13,9’una aileleri tarafından hiçbir kural koyulmazken, %86,1’i ise medya araçlarını belli kurallar çerçevesinde kullandığı görülmüştür. Elde edilen bulgulara göre öğrencilerin medya araçlarını ödevleri bittikten sonra, süre sınırlamasıyla ve hafta sonları kullandıkları sonuçlarına ulaşılmıştır.

Turgut ve Kurşun (2019) çalışmalarında 9-16 yaş aralığındaki çocukların mobil internet erişim, kullanımı, etkinlikleri ve sosyal ağ kullanım alışkanlıklarını incelemiştir. Çocukların internete erişimi için internet kafeleri daha az tercih ettiklerini ve interneti daha çok evde kendi odalarında kullandıklarını belirtmişlerdir. İnternete erişim sağlamak amacıyla 9-10 ve 11-12 yaş grubundaki çocuklar en fazla tabletlere; 13-14 ve 15-16 yaş grubundaki çocukların da akıllı telefonlara sahip oldukları görülmüştür. Çocukların akıllı telefonlara ilk sahip olma yaş ortalamalarının 12 olduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte çocukların interneti daha çok sosyal ağ kullanma, çevrim içi film izleme/müzik dinleme,

anlık mesajlaşma gibi eğlence ve iletişim amaçlı etkinlikler gerçekleştirdikleri ortaya çıkmıştır.

Altay ve Özerbaş (2020) çalışmalarında ilkokul öğrencilerinin problemlili cep telefonu kullanımlarını farklı değişkenler açısından incelemiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin büyük bir kısmı 9-10 yaş aralığında ilk cep telefonuna sahip oldukları belirtmişlerdir. İlkokul öğrencilerin cep telefonlarından internete bağlanma türleri incelendiğinde daha çok wi-fi yoluyla ya da cep telefonlarından kullanılabilen mobil internet paketleri ile internete erişim sağladıkları sonuçlarına ulaşılmıştır. Ayrıca kız öğrencilerin erkek öğrencilerden daha fazla problemlili cep telefonu kullanım davranışı sergilediği görülmüştür. Bununla birlikte araştırmada veli eğitim düzeyinin artmasıyla öğrencilerin problemlili cep telefonu kullanım davranış düzeyinin de arttığı bulgusuna ulaşılmıştır.

Özyurt ve Badur (2020) araştırmalarında ilkokul öğrencilerinin; “teknoloji” kavramına ilişkin metaforik algılarını ve kendi öğrenme süreçlerinde teknolojiyi nasıl kullandıklarını belirlemiştir. Araştırmanın birinci aşamasında öğrencilerin “teknoloji” kavramına ilişkin metaforik algılarını belirlemek amacı ile öğrencilere “Teknoloji gibidir. Çünkü” ifadesinin yer aldığı bir form uygulanmıştır. Elde edilen veriler 10 farklı kategoride toplanmış ve kategoriler içerdikleri metafor sayısına göre araç gereç olarak teknoloji, yapı olarak teknoloji, hayal gücü olarak teknoloji, araştırma olarak teknoloji, zararlı olarak görülen teknoloji, değişim ve gelişim olarak teknoloji, eğitim aracı olarak teknoloji, oyun olarak teknoloji, duyuşsal olarak teknoloji ve meslek olarak teknoloji şeklinde sıralanmıştır. Araştırmaya göre öğrencilerin teknolojiyi kendi öğrenme süreçlerinde çoğunlukla araştırma, ödev yapma, eğitici videolar izleme gibi akademik çalışmalar yapmak için kullandıkları belirtilmiştir. Bununla birlikte öğrencilerin eğitim ve araştırma konularında teknoloji kullanımlarının tablet, telefon, bilgisayar gibi çevrelerindeki teknolojik araçlarla ve arama motorlarını kullanarak bilgiye ulaşma ile sınırlı olduğu tespit edilmiştir.

Topaloğlu (2020) tez çalışmasında ilkokul öğrencilerinin internet bağımlılığı üzerine bir araştırma yapmıştır. Çalışmadaki öğrencilerin internete girmek için en çok cep telefonunu kullandıkları ve günlük olarak internette harcadıkları zamanın 3-5 saat arası değiştiği görülmüştür. Bununla birlikte ailelerin çocuklardaki internet bağımlılığını önlemek için süre kısıtlaması getirdikleri, teknolojik aletlerin çocukların elinden alındığı, bilgilendirme yaptıkları sonuçlarına ulaşılmıştır.

2.6.4. İlkokul Döneminde Teknoloji Kullanımı İle İlgili Yurt Dışında Yapılmış

Bazı Çalışmalar

İlkokul dönemde teknoloji kullanımı ile ilgili yurt dışında yapılan çalışmalar incelendiğinde öğrencilerin teknolojileriyle zaman geçirdikleri ancak fazla kullanımının çeşitli rahatsızlıklara neden olduğu ve çocukların bu durumdan olumsuz etkilendiği görülmektedir.

Lui, Szeto ve Jones (2011) çalışmalarında Hong Kong'daki ilkökullü çocukları arasında elektronik oyun cihazlarının kullanım şeklini incelemiştir. Yerel bir ilkökullüde, 8-13 yaş aralığında 258 erkek ve 205 kız olmak üzere 463 öğrenci arasında bir anket yapılmıştır. Okuldaki öğrenciler, geçen ay sekiz tür ortak elektronik oyun cihazıyla oyun sıklığı ile süresi ve bu etkinlikle ilişkili herhangi bir bedensel rahatsızlık hakkında rapor vermiştir. Araştırmada yaygın olarak kullanılan oyun cihazları, üç ana kategoriye ayrılmıştır: Büyük ekran / TV tabanlı oyunlar, küçük avuç içi oyun cihazları ve aktif oyun cihazları. Bununla birlikte ankete katılanların yaklaşık üçte biri (%28,9) elektronik oyun kullanımıyla ilişkili bazı bedensel rahatsızlıklar bildirmiştir; en sık boyun rahatsızlığı bildirilmiş, bunu omuzlar ve parmaklar izlemiştir.

Dourda, Bratitsis, Griva ve Papadopoulou (2014) çalışmalarında, Oyun Tabanlı Öğrenme (GBL) ve İçerik ve Dil Bütünleşik Öğrenme (CLIL) olmak üzere iki iyi kurulmuş öğretim yaklaşımının dil öğrenimine etkilerini araştırmışlardır. Araştırmadaki tasarım, Yunanistan'daki ilköğretim okulu öğrencilerine İngilizce öğretmek için QR kodları ve Google Earth kullanan bir eğitim coğrafyası bilgisayar oyununun tasarımıydı. Çalışmada kullanılan oyunda, coğrafyanın gerçekçi bağlamlarda kullanımına ilişkin problem çözme zorluklarına karşı öğrenci tutumlarını incelemektir. Bu sorunları çözmeye çalışırken öğrenciler QR kod görüntüleri tarafından sağlanan ipuçlarını takip ederek altı seviyeli oyun içeren sekiz haftalık ortak çalışmaya katılmışlar. Çalışma sonucunda öğrencilerin oyuna karşı olumlu tutumlar sergilediği ve son test sonuçlarının ön test sonuçlarına göre yabancı dil ve coğrafya bilgisi kelime edinimi ve okuma becerisi açısından anlamlı farklılıklar olduğu görülmüştür. Sonuçlar ayrıca bu oyunun gerektirdiği iş birliğinin, öğrencilerin rolleri ve sorumlulukları üstlendikleri kontrollü bir ortamda etkileşim kurmalarına olanak sağladığı görülmüştür.

Stubbé, Badri, Telford, van der Hulst ve van Joolingen (2016) yaptıkları çalışmada eğitimin dışında kalan Sudanlı çocuklara alternatif öğrenme fırsatları sağlayan

özel olarak oluşturulmuş bir bilgisayar / tablet oyunu kullanmışlardır. Bu araştırma çalışmasında etkinlik iki pilot uygulama olarak uygulanmıştır, ön test-son test kontrol gruplu yarı deneysel tasarım aracılığıyla değerlendirmiştir. Pilot I'de, üç ücre köyde yaşayan 67 çocuk, oyunu günde 45 dakika, haftada beş gün, altı hafta süreyle kullandı; kontrol grubu herhangi bir eğitim almadı. Pilot II'de, 19 ücre köyde 591 çocuk, oyunu altı ay boyunca haftada en fazla beş kez, günde 45 dakika oynadı; kontrol grubu okul dışı merkezlerde yaygın eğitim aldı. Çalışmanın sonucunda bu elektronik öğrenme oyununun matematik bilgisi edinimini artırdığını, buna önemli ölçüde katkıda bulunduğunu ve öğrenci öğrenme motivasyonunu sürdürdüğünü ortaya koymuş. Ayrıca deney grubundaki çocukların hiç eğitim almamış, örgün veya yaygın eğitim almamış çocuklardan daha fazla şey öğrendiğini göstermiştir.

Hinkley, Timperio, Salmon, Hesketh (2017) tarafından yapılan araştırmada okul öncesi dönem ile ilkokul çağındaki 6-8 yaş grubundan seçilen 108 çocuğun fiziksel aktivite ve elektronik medya kullanımının çocuklarla olan ilişkisini araştırmaktadır. Araştırmanın bulgularına göre çocuklarda sosyal medya kullanımının kişiler arası ilişkiler, stres yönetimi ve duygusal yapıyı pozitif yönde etkilediği sonuçlarına ulaşılmıştır.

Zilka (2017) çalışmasında 8-12 yaştaki çocukların izleme ve internette gezinme alışkanlıklarını incelemiştir. Televizyon izleme ve internette gezinme alışkanlıkları, çocukların ebeveynleri, aile üyeleri ve arkadaşları ile yapıp yapmadıkları incelenerek betimlenmiştir. Araştırmada çocuklar; program seçimleri, hayran oldukları karakterler ve gezindikleri siteler nedeniyle eleştirilmekten korktuklarını belirtmişlerdir. Bu korku onların diyalogdan, ortak izlemekten ve başkalarıyla gezinmekten kaçınmalarına neden olduğunu ortaya koymuştur.

Jiménez-Morales, Montaña, Medina-Bravo (2020) yaptıkları çalışmada ailelerin sosyo-eğitim düzeyinin dijital ekranların tüketimi üzerindeki etkisini analiz etmişlerdir. Araştırmanın örneklemini üç İspanyol şehrinde 5-9 yaşları arasındaki 792 ilkokul çağındaki çocuklar oluşturmuştur; çalışmada televizyon, akıllı telefon, tablet, bilgisayar ve video oyunlarının kullanımı analiz edilmiştir. Araştırmaya göre annenin eğitim seviyesi ve mesleki kategorisi ne kadar düşükse çocuklar tarafından akıllı cihazlar aracılığıyla içerik tüketiminin o kadar fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır

Nshimbi, Serpel ve Westerholm (2020) çalışmalarında, kırsal aile ortamlarındaki çocuklarda ve yetişkinlerde okuryazarlık becerilerini geliştirmek için telefon tabanlı bir mobil okuryazarlık oyunu (Graphogame) kullanmanın etkilerini incelemeyi amaçlamışlardır. Çalışmanın örneklemini, Zambiya'nın doğusundaki kırsal bir kasaba olan Katete bölgesindeki katılımcılardan 73 tane 2. sınıf öğrencisi (% 52 erkek, ortalama yaş 9 yıl ve % 48 kız, ortalama yaş 10 yıl) ve 37 ebeveyn (ortalama yaş 36 yıl) oluşturmuştur. Araştırmada hem çocuklara hem de ebeveynlere harf-ses tanıma, fonolojik farkındalık, yazım yeterliliği ve kelime tanımayı ölçen üç okuma yazma testi uygulanmış; ebeveynler ayrıca eğitim seviyeleri, akıllı telefon kullanımına aşinalık, evde okuma materyallerinin mevcudiyeti ve evde okuryazarlık faaliyetleri hakkında da bilgi vermişler. Araştırmanın sonucunda Graphogame'e maruz kalan çocukların tüm okuryazarlık ölçütlerinde kontrol grubundan daha iyi performans gösterdiğini ve müdahaleden sonra ebeveynin testlerdeki performansının arttığı bulgularına ulaşılmıştır.

Suardiman ve Budiningsih (2020) yaptıkları çalışmada ilkokul çağındaki çocukların yaratıcılığının gelişiminde elektronik medyanın etkisini araştırmıştır. Çalışmanın örneklemini altı öğrenci, altı ebeveyn, iki müdür, on öğretmen, iki danışman ve dört akranından oluşan 30 kişi oluşturmuştur ve veri toplamak için derinlemesine görüşmeler, gözlemler, belgeler eş zamanlı olarak kullanılmıştır. Bu çalışma, öğrencinin yaratıcılığının gelişiminde ebeveynler veya yetişkinlerin elektronik medyadan ilham alarak eşlik ettiği ve öğrenciler eğlence, akademik ve yeni bilgi edinmek için elektronik medyayı kullandığını ifade etmişlerdir.

BÖLÜM III

3. YÖNTEM

Araştırmanın bu bölümünde araştırma yöntemi ile ilgili bilgiler yer almaktadır. Araştırma deseni, evren ve örneklem, veri toplama araçları ve analizi hakkında açıklamalar yapılmıştır.

3.1. ARAŞTIRMANIN DESENİ/MODELİ

Okul öncesi ve ilkokul kademesinde okumakta olan öğrencilerin teknoloji kullanımlarına yönelik algılarını betimlemek amacıyla yapılan bu araştırmada tarama araştırması yöntemi kullanılmıştır. Tarama araştırması; bir grubun belirli özelliklerini belirlemek için verilerin toplanmasını amaçlayan çalışmalara tarama (survey) araştırması denir. Tarama araştırmasının önemli bir avantajı, oldukça çok bireyden oluşan örneklemde elde edilen birçok bilgiyi bize sunmasıdır (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2017: 15).

Bu çalışma tarama araştırmalarının bir türü olan anlık tarama araştırması olarak planlanmıştır. Anlık tarama; belli bir zamanda mevcut bir durumun var olduğu şekliyle betimlenmesi amacıyla yürütülen çalışmalar olarak tanımlanmaktadır (Karasar 2002: Aktaran: Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2017: 185).

3.2. ARAŞTIRMANIN EVREN VE ÖRNEKLEMİ

Araştırma evreni; 2018-2019 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde Kırşehir il merkezinde bulunan dördü anaokul ve biri ilkokul olmak üzere beş devlet okulunda öğrenim gören 400 okul öncesi ve 407 ilkokul 1, 2, 3 ve 4. sınıf öğrencilerinden oluşmaktadır. Çalışmada okul öncesinden ilkokula geçiş döneminde öğrenim gören çocukların teknolojik kullanımları arasındaki farkları betimlemek planlandığı için araştırma evrenini okul öncesi ve ilkokul öğrencileri oluşturmaktadır.

Çalışmanın ulaşılabilen evreni, Kırşehir il merkezindeki okul öncesi ve ilkokullarında öğrenim gören öğrencilerdir. Örneklem ise ulaşılabilen evrenden seçilen ve ulaşılabilen evreni temsil ettiği düşünülen Kırşehir il merkezindeki dört anaokulu ve bir ilkokulunda öğrenim gören öğrencilerden oluşmaktadır. Araştırmanın örneklem seçimi ile Bilgi ve İletişim Teknolojileri Veli Ölçme Aracı (BİTVÖA) için Kırşehir Ahi Evran Üniversitesinde çalışmakta olan dört sınıf eğitimi ve eğitim bilimleri uzmanından görüş alınarak okul seçimi yapılmıştır.

Seçilen okullarda ise ilkokul 1, 2, 3, 4. sınıf öğrencilerine ve okul öncesi öğrencilerinin tamamına uygulanmıştır. Okul öncesi ve ilkokul dönem çocuklarının teknoloji kullanım sürelerinin araştırıldığı bu çalışmada öğrenci velilerinin alınabilecek önlem açısından kaynak oluşturacağı düşünülmektedir. Araştırma grubunda bulunan öğrenci özellikleri Tablo 3. 1 'de gösterilmiştir.

Tablo 3. 1. Öğrenci Özellikleri

Öğrenci Özellikleri	Gruplar	n	%
Cinsiyeti	Kız	432	54,5
	Erkek	361	45,5
Yaşı	4 Yaş	28	3,5
	5 Yaş	161	20,0
	6 Yaş	203	25,3
	7 Yaş	97	12,1
	8 Yaş	119	14,8
	9 Yaş	105	13,1
	10 Yaş	90	11,2
Sınıf Düzeyi	Okul Öncesi	400	49,6
	1.Sınıf	98	12,1
	2.Sınıf	120	14,9
	3.Sınıf	103	12,8
	4.Sınıf	86	10,7

Tablo 3.1 incelendiğinde çalışmadaki katılımcı özelliklerinin %54,5'inin kız çocuk, %45,5'inin erkek çocuk olduğu; %3,5'inin 4 yaşında, %20'sinin 5 yaşında, %25,3'ünün 6 yaşında, %12,1'inin 7 yaşında, %14,8'inin 8 yaşında, %13,1'inin 9 yaşında, %11,2'nin 10 yaşında olduğu ve çocukların yaş ortalamasının 6,99 olduğu; %49,6'sının okul öncesi, %12,1'inin birinci sınıf, %14,9'unun ikinci sınıf, %12,8'inin üçüncü sınıf, %10,7'sinin dördüncü sınıfta eğitim gördüğü bulgularına ulaşılmıştır.

Araştırma grubunda bulunan velilerin demografik özellikleri; cinsiyet, yaş, eğitim durumu, gelir düzeyi ve çocuk sayısı bakımından Tablo 3. 2’de gösterilmiştir.

Tablo 3. 2. Velilerin Demografik Özellikleri

Velilerin Özellikleri	Gruplar	n	%
Cinsiyeti	Kadın	609	75,7
	Erkek	196	24,3
Yaşı	En Düşük	20	Ortalama
	En Yüksek	60	Std Sapma
Eğitim Durumu	İlkokul	72	8,9
	Ortaokul	95	11,8
	Lise	313	38,8
	Yüksekokul	101	12,5
	Fakülte	189	23,4
	Lisansüstü	37	4,6
Gelir Düzeyi	En Düşük	1000	Ortalama
	En Yüksek	42000	Std Sapma
Çocuk Sayısı	1	116	14,4
	2	452	56,1
	3	202	25,1
	4 ve daha fazla	36	4,5

Tablo 3. 2’de görüldüğü gibi %75,7’sinin kadın,%24,3’ünün erkek olduğu; veli yaş ortalamasının 35,32 en düşük yaşın 20, en büyük yaşın 60 olduğu; velilerin %8,9’unun ilkokul, %11,8’inin ortaokul,%38,8’inin lise, %12,5’inin yüksekokul, %23,4’ünün fakülte, %4,6’sının lisansüstü mezunu olduğu; veli gelir ortalamasının 4420,03 en düşük gelirin 1000 en yüksek gelirin 42000 gelir düzeyine sahip olduğu; %14,4’ünün bir, %56,1’inin iki, %25,1’inin üç, %4,5’inin dört ve daha fazla çocuk sahibi olduğu görülmektedir.

3.3. VERİ TOPLAMA ARACI

Veri toplama sürecinde Konca (2014) tarafından geliştirilen ve araştırmaya göre revize edilmiş bilgi iletişim teknolojileri anketi kullanılmıştır. Okul öncesi ve ilkökul öğrencilerinin teknoloji kullanım düzeylerini karşılaştırmalı olarak betimlemek amacıyla bu araştırma yapılmıştır. Araştırmacı tarafından yapılan literatür taramasında genellikle okul öncesi dönem öğrencilerinin teknoloji kullanımları üzerine çalışmaların yapıldığı görülmüştür ancak ilkökul öğrencilerinin teknolojiye yönelik tutumları üzerine çalışmaların azlığı ve karşılaştırmalı bir çalışmanın olamaması sebebiyle araştırmanın literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Araştırmada kullanılan veri toplama aracında 10 boyut altında 59 maddeden oluşmaktadır. Bu kapsamda sorulan sorular;

1. Velilerin demografik özelliklerini,
2. Evde bulunan bilgi ve iletişim teknolojilerini,
3. Öğrencilerin bilgi ve iletişim teknolojilerinden hangilerini kullandıklarını,
4. Öğrencilerin bilgi ve iletişim teknolojilerinden hangilerine sahip olduklarını
5. Öğrencilerin bilgi ve iletişim teknolojilerini günde ne kadar süre kullandıklarını,
6. Öğrencilerin bilgi iletişim araçlarını kullanırken hangi amaçlara göre kullandıklarını,
7. Öğrencilerin bilgi iletişim teknolojilerini evin hangi odasında kullandıklarını,
8. Öğrencilerin bilgi ve iletişim teknolojilerini kimlerle beraber kullandığını,
9. Öğrencilerin teknoloji kullanımlarının gelişimlerine katkılarını,
10. Velilerin bilgi ve iletişim teknolojileri hakkında düşüncelerini belirlemeyi hedeflemektedir.

Veri toplamak amacıyla Kırşehir il merkezinde bulunan 4 anaokulu ve 1 ilkökulda velilere yönelik ölçme aracı uygulanmıştır. 03.04.2019 tarihinde yapılan başvuru sonucunda 08.04.2019 tarihinde Kırşehir Valiliği tarafından alınan izin doğrultusunda okul yöneticileriyle irtibata geçilerek ölçme aracı uygulaması hakkında bilgilendirme yapılmıştır. Öğrenciler aracılığıyla velilere Konca (2014) tarafından geliştirilmiş Bilgi ve İletişim Teknolojileri Veli Ölçme Aracı (BİTVÖA)'lar gönderilmiş ve aynı yolla geri alınmıştır. Velilere toplam 1388 ölçme aracı gönderilmiş olup 809 adet ölçme aracı geri dönmüştür.

3.4. VERİLERİN ANALİZİ

Araştırmada öğrencilerin teknolojik araçları kullanım düzeylerinin belirlenmesi ve çeşitli demografik değişkenler açısından incelenmesi amacıyla hedef evreni temsil eden örneklem üzerinden veriler elde edilmiştir. Veriler titizlikle incelenerek bilgisayar ortamına aktarılmış, araştırmanın geçerlik ve güvenilirliğine engel teşkil edecek veriler veri setinden çıkarılarak veriler analize hazır hale getirilmiştir. Her bir alt problem için gerekli analizler yapılmıştır. Araştırmanın veri analizinde IBM SPSS Statistics 23 paket programı kullanılmıştır.

Çalışmanın örneklem grubunu oluşturan okul öncesi ve ilkokul öğrencilerinin teknoloji kullanım düzeylerini betimlemek amacıyla yapılan çalışmada öğrenci ve veli özelliklerinin tespiti amacıyla n (Kişi sayısı) ve yüzde oranları kullanılmıştır. Bununla birlikte çalışmaya katılan velilerin demografik özellikleri analizinde ebeveynlerin yaş ve gelir düzeyi bulgusunda verilen en yüksek en düşük başlığında verilmiştir ve ortalama ile standart sapma bulgusuna yer verilmiştir. Ayrıca öğrencilerin teknolojik araçları kullanım süreleri verilerinde minimum maksimum değerleri kullanılmıştır.

Okul öncesi ve ilkokul öğrencilerinin eğitim durumlarının; teknoloji kullanım süresi, erişim ve ebeveynlerin çocuklarının gelişimine fayda zarar durumlarına etkileri boyutunda normal dağılım gösteren grupların karşılaştırılmasında bağımsız örneklem için t testi kullanılmıştır. Bağımsız örneklem için t testi özellikle betimsel araştırmalarda iki grubun bir sürekli değişken üzerinden aldıkları değerlerin karşılaştırılmasında sıklıkla kullanılmaktadır. Bununla beraber deneysel araştırmalarda da deney ve kontrol gruplarının ayrı ayrı karşılaştırılmasında da kullanabilmektedir (Seçer, 2017: 59).

BÖLÜM IV

4. BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde okul öncesi ve ilkokul öğrencilerinin teknolojik araçlara ulaşım, kullanım, sahip olma, kullanım düzeyi ve amacı, çocuğun gelişimine etkileri teknolojiyi nerede ve kiminle kullandığı, velilerin öğrencileri teknoloji kullanımı konusunda kontrol altında tutma durumlarına yönelik bulgular ve yorumları yer almaktadır.

4.1. TEKNOLOJİK ARAÇLARA ULAŞIM

Okul öncesi ve ilkokul öğrencilerinin evlerinde teknolojik araç bulunma durumları Tablo 4.1 'de verilmiştir. Tabloya göre kullanılan araçlar; televizyon, bilgisayar, tablet, akıllı telefon, dijital fotoğraf makinesi, DVD oynatıcı, oyun konsolu (Playstation vb.), internet bağlantısı şeklinde sıralanmaktadır. Öğrencilerin teknolojiye ulaşım durumlarına bakıldığında hiç bulunmama durumu az (% 0,4) olmakla birlikte en çok 4 ve daha fazla (%7,5) ulaşan öğrenciler de mevcuttur.

Tablo 4.1. Öğrencilerin Evlerinde Teknolojik Araç Bulunma Durumları

	0		1		2		3		4 ve daha fazla	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Televizyon	3	0,4	528	65,7	242	30,1	24	3,0	7	0,9
Bilgisayar	184	28,4	409	63,1	50	7,7	5	0,8	-	-
Tablet	178	26,1	399	58,6	84	12,3	16	2,3	4	0,6
Akıllı Telefon	6	0,8	121	15,3	439	55,4	168	21,2	59	7,5
Dijital Fotoğraf Makinesi	302	55,3	229	41,9	11	2,0	1	0,2	3	0,6
DVD Oynatıcı	395	78,1	108	21,3	3	0,6	-	-	-	-
Oyun Konsolu (Playstation vb.)	436	88,3	55	11,1	2	0,4	-	-	1	0,2
İnternet Bağlantısı	174	25,7	486	71,7	7	1,0	6	0,9	5	0,6

Tablo 4.1 incelendiğinde araştırmadaki katılımcıların evinde büyük çoğunlukla (%65,7) bir tane televizyon, %30,1'inin iki, %3'ünün üç, %0,9'unun dört ve daha fazla, %0,4'ünün ise hiç bulunmadığı; %63,1'inin evinde bir bilgisayar, %28,4'ünün bilgisayarının olmadığı, %7,7'sinin iki, %0,8'inin üç bilgisayarının olduğu; %58,6'sının bir tabletinin olduğu, %26,1'inin tabletinin olmadığı, %12,3'ünün iki tableti olduğu, %2,3'ünün üç, %0,6'sının dört ve daha fazla olduğu; %55,4'ünün evinde iki akıllı telefonu olduğu, %21,2'sinin üç, %15,3'ünün bir, %7,5'inin dört ve daha fazla, %0,8'inin akıllı telefonu olmadığı; %55,3'ünün dijital fotoğraf makinesinin olmadığı, %41,9'unun bir, %2'sinin iki, %0,6'sının dört ve daha fazla, %0,2'sinin üç tane dijital fotoğraf makinesinin olduğu; büyük çoğunluğunun(%78,1) evinde DVD oynatıcının bulunmadığını, %21,3'ünün bir, %0,6'sının iki DVD oynatıcıya sahip olduğu; %88,3'ünün evinde oyun konsolu (playstationvb.)nun bulunmadığı, %11,1'inin bir, %0,4'ünün iki, %0,2'sinin dört ve daha fazla; %71,7'sinin evinde bir internet bağlantısının olduğu,%25,7'sinin evinde internet bağlantısının bulunmadığı,%1'inin iki, %0,9'unun üç ve %0,6'sının dört ve daha fazla internet bağlantısına sahip oldukları belirtilmektedir.

Araştırmaya katılan ailelerin demografik özelliklerine baktığımızda yarıdan fazlasının 2 çocuk sahibi olduğunu görmüştük. Ailelerin az sayıda çocuk sahibi olması ve gelirin bu sebeple çocukların ilgi ihtiyaçlarına cevap verecek teknolojik araçlara sahip olduğunu düşünebiliriz.

Çalışmada akıllı telefonların yarıdan fazla ailede ikiden fazla olduğunu görüyoruz. Bunun sebebinin ev telefonlarının kişilere ulaşmada uzun zaman aldığı hatta evde bulunmadığı dönemlerde ulaşılmadığı olduğunu düşünürsek her evde anne babanın cep telefonu olduğu yargısına varabiliriz. Ayrıca aileden uzakta yaşayan büyükanne, büyükbaba gibi akrabalara ulaşmada akıllı telefonun görüntülü konuşma özelliğinin de olmasını düşünürsek cep telefonlarının kullanımının daha cazip hale geldiğini söyleyebiliriz.

Tabloya göre teknolojik araçlardan dijital fotoğraf makinesi, DVD oynatıcı ve oyun konsoluna baktığımızda ise evlerde ya hiç bulunmadığını ya da bir tane bulunduğunu görüyoruz. Bunun sebebi için akıllı telefonların artık fotoğraf makinesiyle yarışacak kadar yüksek kalitede fotoğraf çektiği söylenebilir. DVD oynatıcı ve oyun konsolunun yerine flash belleklerin yaygınlaşması ve taşınabilirliğinin kolay olması bu duruma sebep olabilir. Ayrıca oyun konsollarının işlevselliğini yitirmesinin sebebine bilgisayar oyunlarının yaygınlaşması örnek olarak verilebilir.

Çalışmada evlerde internet bağlantısının büyük çoğunlukta bir tane olduğu ya da hiç bulunmadığını görüyoruz. Bunu akıllı telefonlara internet paketi alınmasını gerekçe olarak verebiliriz.

4.2. TEKNOLOJİK ARAÇLARI KULLANIM

Okul öncesi ve ilkokul öğrencilerinin evlerinde teknolojik araç kullanım durumları Tablo 4.2 'de verilmiştir. Tabloya göre kullanılan araçlar; televizyon, akıllı telefon, tablet, bilgisayar, dijital fotoğraf makinesi, oyun konsolu (Play Station vb.), DVD oynatıcı şeklinde sıralanmaktadır.

Tablo 4. 2. Öğrencilerin Teknolojik Araçları Kullanım Durumları

		Kullanıyor		Kullanmıyor	
		n	%	n	%
Televizyon	Okul Öncesi	375	99,5	2	0,5
	İlkokul	392	99,2	3	0,8
	Genel	767	99,4	5	0,6
Akıllı Telefon	Okul Öncesi	296	94,6	17	5,4
	İlkokul	295	90,5	31	9,5
	Genel	591	92,5	48	7,5
Tablet	Okul Öncesi	190	81,2	44	18,8
	İlkokul	232	81,4	53	18,6
	Genel	422	81,3	97	18,7
Bilgisayar	Okul Öncesi	83	61	53	39
	İlkokul	166	70,9	68	29,1
	Genel	249	67,3	121	32,7
Dijital Fotoğraf Makinesi	Okul Öncesi	20	21,5	73	78,5
	İlkokul	31	20,7	119	79,3
	Genel	51	21,0	192	79,0
Oyun Konsolu (Play Station vb.)	Okul Öncesi	14	15,2	78	84,8
	İlkokul	19	13,5	122	86,5
	Genel	33	14,2	200	85,8
DVD Oynatıcı	Okul Öncesi	5	6,3	75	93,8
	İlkokul	7	5,2	127	94,8
	Genel	12	5,6	202	94,4

Tablo 4.2 incelendiğinde araştırmadaki öğrencilerin en fazla televizyon (%99,4), akıllı telefon (92,5), tablet (81,3), bilgisayar (%67,3); en az dijital fotoğraf makinesi (%21),

oyun konsolu (%14,2) ve DVD oynatıcı (%5,6) kullandıkları görülmüştür.

Çalışmadaki katılımcıların; televizyon kullanım durumlarına bakıldığında okul öncesi öğrencilerinin %99,5'i, ilkokul öğrencilerinin %99,2'sinin televizyon kullandığını; akıllı telefon kullanım durumlarına bakıldığında okul öncesi öğrencilerinin %94,6'sının, ilkokul öğrencilerinin %90,5'inin akıllı telefon kullandığı; tablet kullanım durumlarına bakıldığında okul öncesi öğrencilerinin %81,2'sinin, ilkokul öğrencilerinin %81,4'ünün tablet kullandığı; bilgisayar kullanım durumlarına bakıldığında okul öncesi öğrencilerinin %61'i, ilkokul öğrencilerinin %70,9'u bilgisayar kullandığı; dijital fotoğraf makinesi kullanım durumlarına bakıldığında okul öncesi öğrencilerinin %78,5'inin, ilkokul öğrencilerinin %79,3'ünün dijital fotoğraf makinesini kullanmadığı; oyun konsolu(play station vb.) kullanım durumlarına bakıldığında okul öncesi öğrencilerinin %84,8'inin ilkokul öğrencilerinin %86,5'inin oyun konsolu(play station vb.) kullanmadığı; DVD oynatıcı kullanım durumlarına bakıldığında okul öncesi öğrencilerinin %93,8'inin, ilkokul öğrencilerinin %94,8'inin DVD oynatıcı kullanmadığı belirtilmektedir.

4.3. TEKNOLOJİK ARAÇLARA SAHİP OLMA DURUMU

Okul öncesi ve ilkokul öğrencilerinin teknolojik araçlara sahip olma durumları Tablo 4.3 'de verilmiştir. Tabloya göre kullanılan araçlar; tablet, bilgisayar, akıllı telefon, şeklinde sıralanmaktadır.

Tablo 4.3. Öğrencilerin Teknolojik Araçlara Sahip Olma Durumları

		Evet		Hayır	
		n	%	n	%
Tablet	Okul Öncesi	165	41,5	233	58,5
	İlkokul	208	51,6	195	48,4
	Genel	373	46,6	428	53,4
Bilgisayar	Okul Öncesi	17	4,6	354	95,4
	İlkokul	51	13,1	337	86,9
	Genel	68	9,0	691	91,0
Akıllı Telefon	Okul Öncesi	7	1,9	364	98,1
	İlkokul	26	6,7	360	93,3
	Genel	33	4,4	724	95,6

Tablo 4.3 incelendiğinde öğrencilerin %46,6'sının tablet,%9'unun bilgisayar ve %4,4'ünün kendisine ait akıllı telefona sahip olduğu; %53,4'ünün tablet, %91'inin

bilgisayar ve %95,6'sının kendisine ait akıllı telefonu olmadığı görülmüştür.

Öğrencilerin teknolojik araçlardan tablete sahip olma durumlarına bakıldığında okul öncesi öğrencilerini %41,5'inin, ilkokul öğrencilerinin %51,6'sının tablete sahip olduğu; bilgisayara sahip olma durumlarına bakıldığında okul öncesi öğrencilerinin %95,4'ünün, ilkokul öğrencilerinin %86,9'unun bilgisayarının olmadığı; akıllı telefona sahip olma durumlarına bakıldığında okul öncesi çocuklarının %98,1'inin, ilkokul öğrencilerinin %93,3'ünün akıllı telefonunun olmadığı belirtilmiştir.

4.4. TEKNOLOJİK ARAÇLARI KULLANIM DÜZEYİ

Okul öncesi ve ilkokul öğrencilerinin teknolojik araçlara sahip olma durumları Tablo 4.4 'de verilmiştir. Tabloya göre kullanım süreleri; maksimum, minimum, ortalama, standart sapma şeklinde sıralanmakta ve öğrencilerin teknolojik araçları günlük kullanım süreleri dakika olarak belirtilmektedir. Çalışmaya katılan öğrencilerin kullanım süreleri boyutunda en çok kullanılan araçtan en aza doğru televizyon izleme, akıllı telefon kullanma, tablet kullanma ve bilgisayar kullanma davranışları şeklinde sıralanmaktadır.

Tablo 4. 4. Öğrencilerin Teknolojik Araçları Kullanım Süreleri

		Minimum	Maksimum	Ortalama (Dakika)	Std. Sapma
Televizyon İzleme	Okul Öncesi	0	480	122,36	78,70
	İlkokul	0	650	115,47	69,93
	Genel	0	650	118,89	74,45
Akıllı Telefon Kullanma	Okul Öncesi	0	300	50,24	54,06
	İlkokul	0	360	50,94	59,88
	Genel	0	360	50,60	57,08
Tablet Kullanma	Okul Öncesi	0	300	32,20	52,54
	İlkokul	0	360	33,40	54,06
	Genel	0	360	32,83	53,31
Bilgisayar Kullanma	Okul Öncesi	0	300	7,96	27,52
	İlkokul	0	180	12,28	30,15
	Genel	0	300	10,29	29,02

Tablo 4.4 incelendiğinde en yüksek aritmetik ortalamaya sahip teknolojik materyalleri kullanım süresi “Televizyon İzleme” ($\bar{x}=118,89$) olduğu görülmektedir. En

düşük aritmetik ortalamaya sahip teknolojik materyalleri kullanım süresi, “Bilgisayar Kullanma” ($\bar{x}=10,29$) olduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte çocukların akıllı telefon kullanım süresi ortalaması $\bar{x}=50,6$; tablet kullanım süresi ortalaması $\bar{x}=32,83$ olarak bulunmuştur.

Öğrencilerin teknolojik araçları kullanım sürelerine bakıldığında; televizyon izleme süresi okul öncesi öğrencilerde $\bar{x}=122,36$ dakika, ilkokul öğrencilerinde $\bar{x}=115,47$ dakika olarak; akıllı telefon kullanma süresi okul öncesi öğrencilerde $\bar{x}=50,24$ dakika, ilkokul öğrencilerinde $\bar{x}=50,94$ dakika; tablet kullanma süresi okul öncesi öğrencilerde $\bar{x}=32,20$ dakika, ilkokul öğrencilerinde $\bar{x}=33,40$ dakika; bilgisayar kullanım süresi okul öncesi öğrencilerinde $\bar{x}= 7,96$ dakika, ilkokul öğrencilerinde $\bar{x}=12,28$ dakika olarak bulunmuştur.

Günümüzde çocuklar bilgi iletişim teknolojileriyle erken yaşta tanışmakta ve uzun zaman harcamaktadırlar. Araştırmanın çocukların teknoloji kullanım süreleri boyutunda da görüldüğü gibi çocuklar ortalama olarak 2 saat televizyon izleyerek vakit geçirmektedirler. Günlük televizyon kuşağının sürekliliği, reklamların ilgi çekici olmalarını da hesaba katarsak çocukların bu sürede ekran başında vakit geçirmelerini makul görebiliriz.

Araştırmaya katılan çocukların akıllı telefonda geçirdikleri süre televizyona göre yarı yarıya oranda düşmüştür. Bunun sebeplerine ebeveynlerin çocuğa geç yaşta telefon almaları ve okula gidiş gelişlerde genellikle kendilerinin götürdükleri veya servis gözetiminde ulaşım sağlamalarını örnek olarak gösterebiliriz.

Çocukların tablet kullanımında geçirdikleri süre ile bilgisayar başında geçirdikleri süreye bakacak olursak tablet kullanımının daha yaygın olduğunu görmekteyiz. Her ne kadar bilgisayar teknolojisi taşınabilir yani dizüstü bilgisayarlara dönüşmüş olsa da tablet kullanımının bilgisayara oranla daha kolay ve pratik olmasından dolayı daha çok kullanıldığını düşünebiliriz.

Çalışmada en az süre bilgisayar kullanımına ayrılmıştır. Siraj-Blatchford ve Siraj-Blatchford (2003) çocukların bilgisayar kullanımlarının yetişkinlere nispeten düşük miktarda olması gerektiğini, çocukların bilgisayar kullanım sürelerinin 3 yaşında günde ortalama 10-20 dakika arası ve 8 yaşına kadar günde ortalama 40 dakikadan fazla olmaması gerektiğini vurgulamışlardır.

4.5. TEKNOLOJİK ARAÇLARI KULLANIM AMAÇLARI

Okul öncesi ve ilkököl öğrencilerinin teknolojik araçları kullanım amaçları Tablo 4.5 'de verilmiştir. Tabloya göre kullanım amaçları oyun oynama, Youtube vb. internet siteleri kullanımı, video izleme, eğitsel siteler-ödev, bilgiye ulaşma, müzik dinleme, iletişim ve haberleşmeyi sağlamak ve sosyal medya kullanımı şeklinde sıralanmaktadır.

Tablo 4. 5. Öğrencilerin Teknolojik Araçları Kullanım Amaçları

		Evet		Hayır	
		n	%	n	%
Oyun oynama	Okul Öncesi	327	88,1	44	11,9
	İlkokul	323	85,2	56	14,8
	Genel	650	86,7	100	13,3
Youtube vb. internet siteleri kullanımı – video izleme	Okul Öncesi	269	80,5	65	19,5
	İlkokul	261	75,9	83	24,1
	Genel	530	78,2	148	21,8
Eğitsel siteler-ödev	Okul Öncesi	147	53,8	126	46,2
	İlkokul	299	82,8	62	17,2
	Genel	446	70,3	188	29,7
Bilgiye ulaşma	Okul Öncesi	125	48,4	133	51,6
	İlkokul	297	85,1	52	14,9
	Genel	422	69,5	185	30,5
Müzik dinleme	Okul Öncesi	175	61	112	39
	İlkokul	202	62,3	122	37,7
	Genel	377	61,7	234	38,3
İletişim ve haberleşmeyi sağlamak	Okul Öncesi	116	46	136	54
	İlkokul	217	67,2	106	32,8
	Genel	333	57,9	242	42,1
Sosyal medya kullanımı	Okul Öncesi	13	5,6	219	94,4
	İlkokul	28	10,1	250	89,9
	Genel	41	8,0	469	92,0

Tablo 4. 5 incelendiğinde öğrencilerin teknolojiyi en fazla oyun oynama (%86,7), youtube vb internet siteleri kullanımı- video izleme (%78,2), eğitsel siteler-ödev (%70,3); en az sosyal medya kullanımı (%8) amacıyla kullandıkları görülmüştür. Bununla birlikte katılımcıların büyük oranda (%69,5) bilgiye ulaşma amacıyla, %61,7'sinin müzik dinleme

ve %57,9'unun iletişim ve haberleşmeyi sağlamak amacıyla teknolojiyi kullandıklarını belirtmişlerdir.

Çalışma grubundaki öğrencilerin teknolojiyi oyun oynamak amacıyla okul öncesi öğrencilerin %88,1'i, ilkokul öğrencilerinin %85,2'si; youtube vb. internet siteleri kullanımı- video izleme amacıyla okul öncesi öğrencilerinin %80,5'i, ilkokul öğrencilerinin %75,9'u; eğitsel siteler-ödev amacıyla okul öncesi öğrencilerinin %53,8'i, ilkokul öğrencilerinin %82,8'i; bilgiye ulaşma amacıyla okul öncesi öğrencilerinin %48,4'ü, ilkokul öğrencilerinin %85,1'i; müzik dinleme amacıyla okul öncesi öğrencilerinin %61'i, ilkokul öğrencilerinin %62,3'ü; iletişim ve haberleşmeyi sağlamak amacıyla okul öncesi öğrencilerinin %46'sı, ilkokul öğrencilerinin %67,2'si; sosyal medya kullanımı amacıyla okul öncesi öğrencilerinin %5,6'sı, ilkokul öğrencilerinin %10,1'inin kullandığını belirtmiştir.

Günümüzde çocukların oyun oynama davranışları da değişmiştir, eskiden saklambaç, beştaş, yerden yüksek gibi sokak oyunları yaygınken günümüzde bu oyunların yerini sanal bilgisayar oyunlarının aldığını görüyoruz. Tablodan da görüldüğü gibi hem okul öncesi hem ilkokul öğrencilerinin büyük çoğunluğunun teknolojiyi oyun oynamak amaçlı kullandıkları görülmüştür. Buradan hareketle çocukların oyun oynama alışkanlığının değiştiğini ve sosyallik anlamında akranlarıyla iletişimsel uzaklaşmaların olabileceğini söyleyebiliriz.

Okul öncesi ve ilkokul öğrencilerinin teknolojiyi Youtube vb. internet siteleri kullanımı –video izleme ve müzik dinleme amacıyla kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca hem okul öncesi hem de ilkokul öğrencilerinin sosyal medya kullanımlarının çok az seviyelerde olduğu görülmüştür. Bunun sebebini okul öncesi çocuklarının okuma yazma anlamında yetkinlik sahibi olmadığından ilkokul öğrencilerinin de daha çok oyun çağında oldukları için ilgi alanında sosyal medya kullanımı sırasının gerilerde olduğu gerekçe gösterilebilir.

Çalışmanın alt boyutlarından eğitsel siteler-ödev, bilgiye ulaşma amaçlarının ilkokul öğrencilerinin okul öncesi öğrencilerine göre farklı düzeyde kullandığını görmekteyiz. Bu durumun ilkokul öğrencilerinin temel düzeyde ders ve ödevlerinin olması, okul öncesi eğitimin daha çok etkinlik temelli olmasından kaynaklandığı söylenebilir.

4.6. TEKNOLOJİK ARAÇLARIN ÇOCUĞUN GELİŞİMİNE ETKİLERİ

Okul öncesi ve ilkökul öğrencilerinin teknolojik araç kullanımlarının gelişimlerine etkilerine yönelik velilerin düşünceleri Tablo 4.6’da verilmiştir. Tabloya göre gelişim türleri sosyal, fiziksel, zihinsel ve dil gelişimlerine etkileri şeklinde sıralanmaktadır. Çalışmaya katılan öğrencilerin gelişim düzeyine etkisi kapsamında teknolojik araç kullanımının çok zararlı, biraz zararlı, etkisiz, biraz faydalı ve çok faydalı düzeylerine bakılmıştır.

Tablo 4. 6. Öğrencilerin Teknolojik Araç Kullanımlarının Gelişimlerine Etkileri

		Çok zararlı		Biraz zararlı		Etkisiz		Biraz faydalı		Çok Faydalı	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Sosyal Gelişime Etkisi	Okul Öncesi	128	34,2	91	24,3	42	11,2	107	28,6	6	1,6
	İlkokul	129	33,7	92	24	51	13,3	91	23,8	20	5,2
	Genel	257	33,9	183	24,2	93	12,3	198	26,2	26	3,4
Fiziksel Gelişime etkisi	Okul Öncesi	122	32,8	108	29	87	23,4	51	13,7	4	1,1
	İlkokul	134	35	128	33,4	78	20,4	41	10,7	2	0,5
	Genel	256	33,9	236	31,3	165	21,9	92	12,2	6	0,8
Zihinsel Gelişimine Etkisi	Okul Öncesi	113	30,5	83	22,4	27	7,3	122	33	25	6,8
	İlkokul	124	32,7	104	27,4	20	5,3	108	28,5	23	6,1
	Genel	237	31,6	187	25,0	47	6,3	230	30,7	48	6,4
Dil Gelişimine Etkisi	Okul Öncesi	91	25,1	65	17,9	46	12,7	126	34,7	35	9,6
	İlkokul	82	21,5	88	23	71	18,6	104	27,2	37	9,7
	Genel	173	23,2	153	20,5	117	15,7	230	30,9	72	9,7

Tablo 4.6 incelendiğinde katılımcıların çoğunluğu teknolojik araç kullanımının öğrencilerin sosyal gelişimlerine etkisini %33,9’u çok zararlı; %26,2’sinin biraz faydalı,%24,2’sinin biraz zararlı,%12,3’ü etkisiz, %3,4’ü çok faydalı; fiziksel gelişimlerine etkisini %33,9’u çok zararlı,%31,3’ü biraz zararlı,%21,9u etkisiz,%12,2’si biraz faydalı,%0,8’i çok faydalı; zihinsel gelişimine etkisini %31,6’sı çok zararlı,%30,7’si biraz faydalı,%25’i biraz zararlı,%6,4’ü çok faydalı, %6,3’ü etkisiz; dil gelişimine etkisini %30,9’u biraz faydalı,%23,2’si çok zararlı, %20,5’i biraz zararlı, %15,7’si etkisiz,%9,7’si

çok faydalı olduğu şeklinde belirtmiştir.

Öğrencilerin teknolojik araç kullanımlarının gelişimlerine etkilerine bakacak olursak okul öncesi çocukların sosyal gelişimine etkisinde %34,2'si çok zararlı, %28,6'sı biraz faydalı %24,3'ü biraz zararlı %11,2'si etkisiz %1,6'sı çok faydalı, ilkokul öğrencilerinin sosyal gelişimine etkisinde %33,7'si çok zararlı,%23,8'i biraz faydalı,%24'ü biraz zararlı,%13,3'ü etkisiz,%5,2'si çok faydalı olduğu belirtilmiştir.

Okul öncesi çocuklarının fiziksel gelişimine etkisinde %32,8'i çok zararlı, %29'u biraz zararlı, %23,4'ü etkisiz, %13,7'si biraz faydalı, %1,1'i çok faydalı; ilkokul çocuklarının fiziksel gelişimine etkisinde %35'i çok zararlı, %33,4'ü biraz zararlı, %20,4'ü etkisiz,%10,7'si biraz faydalı %0,5'i çok faydalı olduğu belirtilmiştir.

Okul öncesi çocuklarının zihinsel gelişimine etkisinde %33'ü biraz faydalı, %30,5'i çok zararlı,%22,4'ü biraz zararlı, %7,3'ü etkisiz, %6,8'i çok faydalı; ilkokul çocuklarının zihinsel gelişimine etkisinde %32,7'si çok zararlı,%28,5'i biraz faydalı,%27,4'ü biraz zararlı,%6,1'i çok faydalı,%5,3'ü etkisi olarak belirtilmiştir.

Okul öncesi çocuklarının dil gelişimine etkisinde %34,7'si biraz faydalı,%25,1'i çok zararlı, %17,9'u biraz zararlı, %12,7'si etkisiz, %9,6'sı çok faydalı; ilkokul çocuklarının dil gelişimine etkisinde %27,2'si biraz faydalı,%21,5'i çok zararlı,%23'ü biraz zararlı,%18,6'sı etkisiz, %9,7'si çok faydalı olduğu şeklinde belirtilmiştir.

Yetişkinler olarak günlük yaşantımızda en sevdiğimiz faaliyetleri bile fazla ölçüde yaparsak bu durum sıkıcı hale gelebilir hatta bizi monotonluğa sürükleyebilir. Çocuklar için de aynı durum söz konusudur. Örneğin; hayvanlarla ilgili olan bir çizgi filmi çocuk sürekli izlerse oradaki canlılara karşı bir aşinalık edinir ve başka bir canlı ile karşılaştığında onun ne olduğunu dahi bilemeyebilir. Bu yüzden çocuklara zengin içerikler sunulmalı ve yüksek verim ile teknoloji kullanmaları sağlanmalıdır.

Araştırmaya katılan ailelere baktığımızda, ebeveynlerin teknolojinin çocukların gelişimleri ile ilgili düşüncelerinde ilkokul öğrenci velileri teknolojiyi zihinsel ve fiziksel gelişimlerine zararlı olduğu şeklinde belirtmişlerdir. Teknolojiyi uzun zaman kullanmak ekranda geçirilen sürenin uzaması göz rahatsızlıklarına, bel ve boyun ağrılarına neden olabilir.

Çocuklar için eğitsel programlar, güncel haberler de farkındalık oluşumu açısından çocuklara katkı sağlayabilir. İzlenen yayınlardaki yeni duyulan kelimeler çocukların kelime dağarcığını desteklemekte ve dil gelişimlerine katkı sağlamaktadır.

4.7. TEKNOLOJİK ARAÇLARI KULLANMA ORTAMI

Okul öncesi ve ilkokul öğrenci velilerinin, öğrencilerin teknolojik araçları kullanım ortamlarına yönelik düşünceleri Tablo 4.7’de verilmiştir. Tabloya göre öğrencilerin teknolojiyi kullanım ortamları kendi odasında, oturma odasında, mutfakta, evin diğer odasında ve bunu hiç yapmaz şeklinde sıralanmaktadır.

Tablo 4. 7. Öğrencilerin Teknolojik Araçları Kullanım Ortamları

	Kendi Odasında		Oturma Odasında		Mutfakta		Evin Diğer Odasında		Bunu Hiç Yapmaz	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Televizyon izler	26	3,3	726	93	51	6,5	6	0,8	8	1
Bilgisayar kullanır	97	16	110	18,1	9	1,5	29	4,7	372	60,6
Tablet kullanır	144	21,7	273	41,3	14	2,2	14	2,2	259	39,2
Akıllı telefon kullanır	83	11,8	454	67,8	14	4,5	23	4,2	129	18,6
Müzik dinler	171	26,5	241	39,6	25	5,3	21	4,1	187	29,1
Oyun konsolu (Playstation vb) ile oyun oynar	25	4,4	48	8,5	1	0,2	5	0,9	494	86,5

Öğrencilerin teknolojik araçları kullanım ortamlarına baktığımızda büyük oranda televizyon(%93), tablet(%41,3), akıllı telefon(%67,8), müzik dinleme(%39,6) oturma odasında teknolojiyi kullandıklarını görmekteyiz. Araştırmanın diğer alt boyutlarına bakacak olursak veliler öğrencilerin bilgisayar kullanımının az olmakla beraber genelde(%18,1) oturma odasında kullandıklarını belirtmişlerdir. Çalışmanın diğer alt boyutu olan oyun konsolu kullanımında öğrencilerin az miktarda kullandıkları görülmekle birlikte bu beceri için en çok oturma odasında aktivitede buldukları görülmüştür.

Araştırmada hem okul öncesi hem de ilkokul öğrencilerinin televizyon izleme davranışının büyük oranda oturma odasında izledikleri bulgusuna ulaşılmıştır. Buradan hareketle ailelerin evlerinde televizyonu oturma odasında konumlandıklarını

söyleyebiliriz. Ayrıca bilgisayar, tablet gibi araçların az kullanılmasıyla birlikte evin diğer odalarında kullanımının dengeli dağılmasını bilgisayarların ve tabletlerin taşınabilirlik özelliğini gerekçe gösterebiliriz.

4.8. TEKNOLOJİK ARAÇLARI BİRLİKTE KULLANMA DURUMLARI

Okul öncesi ve ilkokul öğrenci velilerinin, öğrencilerin teknolojik araçları birlikte kullanımına yönelik düşünceleri Tablo 4.8’de verilmiştir. Tablo, öğrencilerin teknolojiyi kendi kendine, başka bir çocukla beraber, bir yetişkinle beraber ve bunu hiç yapmaz şeklinde sıralanmaktadır.

Tablo 4. 8. Öğrencilerin Teknolojik Araçları Birlikte Kullanma Durumları

	Kendi Kendine		Başka Bir Çocukla Beraber		Bir Yetişkinle Beraber		Bunu Hiç Yapmaz	
	n	%	n	%	n	%	n	%
Televizyon izler	316	41,3	116	16,6	321	52,9	10	1,5
Bilgisayar kullanır	101	16,2	51	9	106	19	367	59
Tablet kullanır	294	43,7	65	9,7	89	13,2	259	38,3
Akıllı telefon kullanır	344	48,6	70	9,8	215	30,4	130	18,3
Müzik dinler	312	48,2	63	9,7	118	18,2	184	28,4
Oyun konsolu (Playstation vb) ile oyun oynar	30	5,3	30	5,2	19	3,3	497	86,4

Tablo 4.8 incelendiğinde çocuklar en çok bir yetişkinle birlikte “Televizyon izler.” (%52,9) ve kendi kendine “Tablet kullanır.” (%43,7), “Akıllı telefon kullanır .” (%48,6), “Müzik dinler.” (%48,2) şeklinde belirtilmiştir. Velilerin en çok “Bunu hiç yapmaz.” dedikleri ise “Bilgisayar kullanır.” (%59) ve “Oyun konsolu (Playstation vb) ile oyun oynar .” (%86,4) olmuştur.

Araştırmada okul öncesi ve ilkököl öğrencilerinin televizyonu bir yetişkinle birlikte izlediğini sonucuna ulaşılmıştır. Buradan hareketle çocukların ekranda geçirecekleri süre ya da izlenecek program seçiminde velilerin çocukları yönlendirdiğini düşünülebilir.

Çocukların müzik dinleme davranışına baktığımızda kendi kendine müzik dinlediklerini görüyoruz. Birey olarak başka bir kişiye müzik tarzımızı empoze edemeyiz; çünkü müzik zevki kişiden kişiye değişir ve herkesin müzik zevki farklıdır. Çocuklar bazen yeni çıkan bir şarkıyı dinler bazen de çocuk şarkısı dinleyerek mutlu olabilir onları bu tercihlerinde kısıtlamamak gerekir. Ebeveynler ile çocukların kuşak farkı olabileceğini hesaba katarsak onlara bu konuda tercih hakkı vermeliyiz.

4.9. TEKNOLOJİK ARAÇLARI KONTROL ALTINDA TUTMA DURUMLARI

Okul öncesi ve ilkököl öğrenci velilerinin, öğrencilerin teknolojik araçları kullanırken onları kontrol altında tutma durumlarına yönelik düşünceleri Tablo 4.9'da verilmiştir. Tabloya göre öğrenciler teknolojiyi kullanırken veliler; süre sınırı koyma, beraber kullanma, kullanırken aralıklarla kontrol etme, belirli zamanda kullanma(tatil vb.), zararlı içerikler için filtre program kullanma, çocuğun teknoloji okuryazarlığını destekleme ve yasaklama gibi önlemleri sıralanmaktadır.

Tablo 4.9. Velilerin Öğrencileri Teknolojik Araç Kullanırken Kontrol Altında Tutma Durumları

	Evet		Hayır		
	n	%	n	%	
Süre sınırı koyma	Okul Öncesi	335	96,3	13	3,7
	İlkökököl	356	93,4	25	6,6
	Genel	691	94,8	38	5,2
Beraber kullanma, kullanırken aralıklarla kontrol etme	Okul Öncesi	316	94,6	18	5,4
	İlkökököl	300	86,7	46	13,3
	Genel	616	90,6	64	9,4
Belirli zamanda kullanma(tatil vb.)	Okul Öncesi	225	74,8	76	25,2
	İlkökököl	298	85,6	50	14,4
	Genel	523	80,6	126	19,4
Zararlı içerikler için filtre program kullanma	Okul Öncesi	173	66	89	34
	İlkökököl	191	61,4	120	38,6

	Genel	364	63,5	209	36,5
Çocuğun teknoloji okuryazarlığını destekleme	Okul Öncesi	120	53,8	103	46,2
	İlkokul	186	66,7	93	33,3
	Genel	306	61,0	196	39,0
Yasaklama	Okul Öncesi	137	55,5	110	44,5
	İlkokul	164	52,7	147	47,3
	Genel	301	53,9	257	46,1

Tablo 4. 9 incelendiğinde katılımcıların, öğrencilerin teknolojik araç kullanımlarını kontrol altında tutmak amacıyla en çok süre sınırı koyma (%94,8), beraber kullanma, kullanırken aralıklarla kontrol etme (%90,6), belirli zamanda kullanma(tatil vb.) (%80,6); en az yasaklama (%53,9) şeklinde kontrol altında tuttıklarını belirtmişlerdir. Bununla birlikte katılımcıların %63,5'i zararlı içerikler için filtre programı kullandığını, %61'i çocuğun teknoloji okuryazarlığını destekleme amacıyla kullandıklarını belirtmişlerdir.

Öğrencilerin teknolojik araçları kontrol altında tutmak amacıyla süre sınırı koyma durumu okul öncesi öğrencilerde %96,3 ilkokul öğrencilerinde %93,4; beraber kullanma, kullanırken aralıklarla kontrol etme durumu okul öncesi öğrencilerde %94,6 ilkokul öğrencilerinde %86,7; belirli zamanda kullanma (tatil vb.) durumu okul öncesi öğrencilerde %74,8 ilkokul öğrencilerinde %85,6; zararlı içerikler için filtre program kullanma durumu okul öncesi öğrencilerde %66 ilkokul öğrencilerinde %61,4; çocuğun teknoloji okuryazarlığını destekleme durumu okul öncesi öğrencilerde %53,8 ilkokul öğrencilerinde %66,7; yasaklama durumu okul öncesi öğrencilerinde %55,5 ilkokul öğrencilerinde %52,7 olarak bulunmuştur.

Çocukları tarafından çeşitli amaçlarla kullanılan teknolojinin eğitim ve bilgi amacı dışında farklı amaçlarla kullanılması aileler açısından endişe durumu oluşturabilmektedir. Bu durumu kontrol altında tutmak ve çocuklarını siber zorbalık gibi olumsuz durumlardan korumak isteyen aileler de önlem amacıyla çocukları teknolojiyi kullanırken kontrol altında tutmaktadırlar. Araştırmamızda hem okul öncesi hem de ilkokul öğrencilerinin aileleri en çok süre sınırı koyarak teknoloji kullanımında önlem aldıkları görülmüştür.

Araştırmada ailelerin çocuklarını teknoloji kullanırken en az yasaklama davranışı gösterdikleri görülmüştür. Bunu bir ölçüde doğru görebiliriz çünkü aileler herhangi bir konuda dahi çocuklarını yasaklama, tehdit gibi olumsuz davranışları çocuklarına

gösterirlerse beklenmedik geri dönüşler alabilirler. Çocuklar yasaklanan aracı kullanabilmek amacıyla saklanan telefona, bilgisayara zarar verme boyutuna kadar gidebilirler.

4.10. TEKNOLOJİNİN KULLANIM DÜZEYLERİNE ETKİSİ

Okul öncesi ve ilkokul öğrencilerinin teknolojik araçları kullanım süresi, erişim ve ebeveynlerin fayda zarar görüşüne yönelik bulgular Tablo 4.10'da verilmiştir. Tabloya göre öğrencilerin teknoloji kullanım düzeylerine etkisinde farklılıklar T testine göre analiz edilmiştir.

Tablo 4. 10. Öğrencilerin Teknolojik Araçları Kullanım Düzeylerine Etkisi T Testi Analizi

		Eğitim Durumu	n	\bar{X}	SS	Sd	t	P
Teknoloji Kullanım Düzeyi	Teknoloji Kullanım Süresi	Okul Öncesi	262	208,62	124,64	565	,035	,972
		İlkokul	305	208,26	119,80			
	Erişim	Okul Öncesi	400	2,45	,99	806	-4,654	,000
		İlkokul	407	2,79	1,08			
	Ebeveyn Fayda Zarar Görüşü	Okul Öncesi	346	10,08	4,23	709	1,183	,237
		İlkokul	365	9,72	3,95			

Tablo 4.10 incelendiğinde okul öncesi ve ilkokul öğrencilerinin eğitim durumlarının teknoloji kullanım düzeyi alt boyutu olan teknoloji kullanım süresi puanlarına üzerine etkisini incelemek amacıyla yapılan ilişkisiz örneklem için t testi sonucuna göre okul öncesi öğrencilerinin teknoloji kullanım süresi puanları ($\bar{X}=208,62$) ile ilkokul öğrencilerinin teknoloji kullanım süresi puanları ($\bar{X}=208,26$) arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark oluşturmadığı görülmüştür ($t_{(2-413)} = ,035$; $p>0,05$). Bu sonuçlara göre eğitim durumunun okul öncesi ve ilkokul öğrencilerinin teknoloji kullanım süresi puanları üzerinde etkisi olmadığı söylenebilir.

Okul öncesi ve ilkokul öğrencilerinin eğitim durumlarının teknoloji kullanım düzeyi alt boyutu olan teknolojik erişim sonucuna göre okul öncesi öğrencilerinin teknolojik araçlara erişim puanları ($\bar{X}=2,45$) ile ilkokul öğrencilerinin teknolojik araçlara erişim puanları ($\bar{X}=2,79$) arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmüştür

($t_{(2-413)} = -4,654$; $p < 0,05$). Bu sonuçlara göre eğitim durumunun okul öncesi ve ilköğrencilerinin teknolojik araçlara erişim puanları üzerinde etkisi olduğu söylenebilir.

Okul öncesi ve ilköğrencilerinin eğitim durumlarının teknoloji kullanım düzeyini alt boyutu olan ebeveynlerin çocuklarının gelişimine fayda zarar görüşü sonucuna göre okul öncesi öğrencilerinin teknolojik araçlara erişim puanları ($\bar{X}=10,08$) ile ilköğrencilerinin teknolojik araçlara ebeveynlerin çocuklarının gelişimine fayda zarar görüşü puanları ($\bar{X}=9,72$) arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmüştür ($t_{(2-413)} = 1,183$; $p < 0,05$). Bu sonuçlara göre eğitim durumunun okul öncesi ve ilköğrencilerinin teknolojik araçlara ebeveynlerin çocuklarının gelişimine fayda - zarar görüşünün puanları üzerinde etkisi olduğu söylenebilir.

BÖLÜM V

5. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

5.1. SONUÇ VE TARTIŞMA

Okul öncesi ve ilkökul öğrencilerinin teknolojiyi kullanım düzeylerini belirlemek amacıyla yapılan bu çalışmada ulaşım, kullanım, sahiplik, gelişimlerine etkileri, kontrol altında tutma ve bu durumların teknoloji kullanımlarına etkileri çerçevesinde elde edilen sonuçlar ve benzer araştırma sonuçları ile birlikte karşılaştırma yapılarak tartışmaya ve araştırmada elde edilen bulgular sonucunda oluşturulan önerilere yer verilmektedir.

5.1.1. Öğrencilerin Evlerinde Teknolojik Araç Bulunma Durumları ile İlgili Sonuç ve Tartışma

Araştırmaya katılan öğrencilerin büyük çoğunluğunun evinde internet bağlantısının bulunduğu; televizyon, bilgisayar, tablet ve akıllı telefon gibi teknolojik materyallere büyük oranda sahip oldukları ve dijital fotoğraf makinesi, DVD oynatıcı ve oyun konsolu (Playstation vb.) gibi teknolojik materyallerin az sayıda öğrencinin evinde bulunduğu saptanmıştır. Elde edilen bu sonuç okul öncesi çağı çocuklarının evlerinde teknolojik materyal kullanımlarının ve bilgisayar okuryazarlıkları ile ilgili çalışma ile paralellik göstermektedir (Akkoyunlu ve Tuğrul, 2002). Çalışma grubunu oluşturan çocukların evlerinde televizyon, bulaşık makinesi, çamaşır makinesi, buzdolabı, müzik seti, telefon, fotoğraf makinesi; bilgisayar, video; fotoğraf makinesi, müzik seti gibi elektronik araçlar bulunduğu belirtilmiştir. Bu bağlamda, evdeki teknolojik aletlerle etkileşim içinde olmalarının çocukların bilgisayar okuryazarlık düzeyini etkilediği söylenmiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin evlerinde dijital fotoğraf makinesi, DVD oynatıcı ve oyun konsolunun az sayıda bulunmasını bu araçların özelliklerini toplu olarak karşılayan telefon, bilgisayar gibi araçların yaygınlaşmasını gerekçe olarak gösterebiliriz.

Okul öncesi dönem çocuklarının bilgi ve iletişim teknolojileriyle etkileşimleri ile ilgili Yazıcı ve Gençer (2016)' in yapmış oldukları çalışmaya bakıldığında benzer biçimde çocukların evlerinde bulunan bilgi ve iletişim teknoloji araçları olarak en fazla televizyon, cep telefonu; en az ise oyun konsolu PlayStation/XBox olduğu görülmüştür. Akın(2019)'ın çalışmasında ise benzer sonuçlar görülmüştür. Okul öncesi dönem çocuklarının bilgi iletişim teknolojilerini kullanma durumlarını incelemiştir. Araştırma sonuçlarına göre; çocukların en çok cep telefonu kullandığı, bununla beraber bilgisayar kullanımının yüksek

düzeyde olduğu, internet bağlantısının çoğunlukta olduğu ve evde bulunan robot oyuncakların düzeyinin yüksek olduğu bulgularına ulaşılmıştır.

Benzer şekilde Aral ve Keskin (2018)' in çalışmalarında da teknolojik materyal kullanımlarının yüksek olduğu görülmüştür. Araştırmanın örneklem grubundaki 0-6 yaş dönemindeki çocukların teknolojik alet kullanımlarında %44,8'inin cep telefonu, %43,1'inin tablet, %21'inin bilgisayar kullanmakta ve %70,2'sinin televizyon izlediği bulgularına ulaşılmıştır.

Yapılan araştırmalara bakıldığında çocukların büyük çoğunluğunun televizyon, cep telefonu, tablet, bilgisayar gibi yaygın kullanılan teknolojik materyallerle etkileşim halinde oldukları görülmüştür. Bu sonuçlara bakarak öğrencilerin zengin bir teknolojik çevrede buldukları söylenebilir.

5.1.2. Öğrencilerin Teknolojik Araçları Kullanım Durumları ile İlgili Sonuç ve Tartışma

Araştırma kapsamında incelenen dijital fotoğraf makinesi, oyun konsolu (Play Station vb.), DVD oynatıcı haricinde diğer teknolojik araçları çocukların büyük çoğunluğunun kullandığı sonucuna ulaşılmıştır. Erdoğan ve Baran (2008) yaptıkları çalışmada okul öncesi dönem çocuklarının televizyon izleme alışkanlıklarını ebeveyn görüşlerine göre incelemiştir ve çoğunlukla çizgi film izlemeyi tercih ettikleri, çocuklar televizyon izlerken sessizce oturdukları ve televizyon izlemeyi dışarı çıkmaya tercih ettikleri tespit edilmiştir. Gündoğdu ve diğerleri (2016) yaptıkları çalışmalarında okul öncesi çocuklarda medya ile ilgili araştırma yapmıştır ve araştırmaya katılan çocukların tamamının tablet, bilgisayar ve cep telefonu gibi teknolojik aletlerden en az birini kullandığı ve televizyon izlediği sonucuna varmışlardır.

Okul öncesi dönem çocuklarının bilgi iletişim teknolojilerini kullanma durumlarını incelendiği Akın (2019) 'ın çalışmasına göre; çocukların %70,07 ile en çok cep telefonu kullandığı, bununla beraber bilgisayar kullanımının %92,1 olduğu internet bağlantısının %82,7 olduğu ve evde bulunan robot oyuncakların %81,8 olduğu bulgularına ulaşılmıştır. Yine Akkaya (2019) yapmış olduğu çalışmada okul öncesi öğretmenlerinin bilişim teknolojileri hakkındaki görüşlerini araştırmıştır. Çalışmaya göre öğretmenlerin bilişim teknolojileri kullanmada en çok akıllı tahta ve bilgisayar cevaplarını verdikleri görülmüştür.

Yapılan başka bir çalışmada ise Eser (2015) sınıf öğretmenlerinin eğitimde

kullanılan teknolojik yeniliklere ilişkin görüşlerini araştırmıştır. Çalışma sonuçlarına göre sınıf öğretmenlerinin derslerinde en fazla kullandıkları teknolojilerin projektörler, video gösterimi, resim-grafik gösterimi, animasyon ve ses kaydı dinletisi olduğu görülmüştür. Aktaş (2014) ise çalışmasında öğretmenlerin teknoloji kullanımları konusunu araştırmıştır. Çalışma sonucunda yaşı genç öğretmenlerin yaşı ileri öğretmenlere göre bilgisayar destekli öğretimi daha çok desteklediği sonucuna ulaşılmıştır.

Benzer bir diğer çalışmada ise Özyurt ve Badur (2020) ilkokul öğrencilerinin "teknoloji" kavramına ilişkin metaforik algılarını ve kendi öğrenme süreçlerinde teknolojiyi nasıl kullandıklarını belirlemiştir. Araştırmaya göre öğrencilerin eğitim ve araştırma konularında teknoloji kullanımlarının tablet, telefon, bilgisayar gibi çevrelerindeki teknolojik araçlarla ve arama motorlarını kullanarak bilgiye ulaşma ile sınırlı olduğu tespit edilmiştir.

Yurt dışında yapılan bir çalışmada Palaiologou (2016) benzer sonuçlara ulaşmıştır. Araştırma grubunu oluşturan beş yaşın altındaki çocukların evde kullandıkları teknolojilere göre beş yaş altındaki çocukların büyük çoğunluğunun dijital teknolojiyi kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır. Lui vd.(2011) yaptıkları çalışma sonucunda yaygın olarak kullanılan oyun cihazlarının büyük ekran / TV tabanlı oyunlar, küçük avuç içi oyun cihazları ve aktif oyun cihazları olduğu görülmüştür. Mwangi, Gachahi ve Ndung'u (2019) yaptıkları çalışmada Kenya, Thika Sub-County'deki ilkokullarda öğrencilerin davranışlarını şekillendirmede bir sosyalleştirme aracı olarak kitle iletişim araçlarının rolünü araştırmışlardır. Araştırmada çoğu çocuğun, evde zamanlarının çoğunu radyo dinleyerek televizyon programlarını izleyerek veya video oyunları oynayarak geçirdiği sonuçlarına ulaşılmıştır.

5.1.3. Öğrencilerin Teknolojik Araçlara Sahip Olma Durumları ile İlgili Sonuç ve Tartışma

Araştırmaya katılan öğrencilerin teknolojik araçlara sahip olma durumlarına bakıldığında okul öncesi ve ilkokul öğrencilerinin yarısının tablete sahip olduğu; öğrencilerin büyük çoğunluğunun bilgisayar ve akıllı telefona sahip olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Benzer şekilde Turgut ve Kurşun (2019) çalışmalarında 9-16 yaş aralığındaki çocukların mobil internete erişim sağlamak amacıyla 9-10 ve 11-12 yaş grubundaki çocuklar en fazla tabletlere; 13-14 ve 15-16 yaş grubundaki çocukların da akıllı telefonlara sahip oldukları görülmüştür. Çocukların akıllı telefonlara ilk sahip olma yaş

ortalamlarının 12 olduğu tespit edilmiştir.

İlkokul öğrencilerinin problemleri cep telefonu kullanımları ile ilgili Altay ve Özerbaş (2020) 'in çalışmalarında araştırmaya katılan öğrencilerin büyük bir kısmı 9-10 yaş aralığında ilk cep telefonuna sahip oldukları belirtmişlerdir. Yine benzer şekilde Oral ve Arabacıoğlu (2019) 'nun ilköğretim 4. sınıf öğrencileri ile yaptığı çalışma sonuçlarına göre katılımcıların %81,1'inin bilgisayara, %75,8'inin tablet bilgisayara, %34,1'inin akıllı telefona (kendine ait) sahip olduğu görülmüştür. %58,3'ünün ise aile bireylerinin telefonlarını kullandığını belirtmiştir.

5.1.4. Öğrencilerin Teknolojik Araçları Kullanım Süreleri ile İlgili Sonuç ve Tartışma

Öğrencilerin teknolojik araçları kullanım sürelerine baktığımızda günlük televizyon izleme süresi okul öncesi öğrencilerde ortalama 122 dakika; ilköğretim öğrencilerinin ortalama 115 dakika olduğu görülmektedir. Benzer şekilde Erdoğan ve Baran (2008)'in yaptıkları çalışmada 4-6 yaş arası çocukların günde ortalama 2-4 saat arası televizyon izledikleri, saat 17.00-21.00 arası çoğunlukla çizgi film izlemeyi tercih ettikleri görülmüştür. Mete (2014) 'nin çalışmasında ise okul öncesi eğitim kurumuna devam eden 60-72 aylık çocuklar ve annelerinin televizyondaki çizgi filmler ile ilgili görüşlerini araştırılmıştır. Çalışmaya göre anneler, çocuklarının günde 2-4 saat çizgi film izlediğini söylemiştir.

Bir başka çalışma da Gündoğdu ve diğerleri (2016) tarafından yapılmış olup okul öncesi çocuklarda araştırmaya katılan okul öncesi çocuklarının %50'sinin teknolojik aletlerle geçirdikleri süre 1 saat iken, %36'sının 2 saat, %17'sinin 3 saat, %5 'inin 4 saat ve %2'sinin 4 saatten daha fazla en az bir teknolojik aletle zaman geçirdiği belirtilmiştir. Ertosun (2019)'un ilköğretim birinci sınıf öğrencilerinin (6-7 yaş) televizyon izleme alışkanlıkları çalışmasında ise araştırmaya katılan öğrencilerin büyük bir kısmının televizyonu akşam saatlerinde izlediği ve televizyon izleme süreleri en az 15 dakika, en fazla 360 dakika olduğu görülmüştür. Yine Oral ve Arabacıoğlu (2019) 'nun çalışmalarında ilköğretim 4. Sınıf öğrencilerinin bilgi teknolojilerini kullanımı ile ilgili çalışmasında öğrencilerin medya araçlarını ödevleri bittikten sonra, süre sınırlamasıyla ve hafta sonları kullandıkları sonuçlarına ulaşılmıştır.

Öğrencilerin günlük akıllı telefon kullanım sürelerine baktığımızda okul öncesi öğrencilerinde de ilköğretim öğrencilerinde de ortalama olarak 50 dakika olduğu

görülmektedir. Topaloğlu (2020) çalışmasında ilkökul öğrencilerinin internet bağımlılığı üzerine bir araştırma yapmıştır. Çalışmadaki öğrencilerin internete girmek için en çok cep telefonunu kullandıkları ve günlük olarak internette harcadıkları zamanın 3-5 saat arası değiştiği görülmüştür.

Öğrencilerin günlük tablet kullanım sürelerine baktığımızda okul öncesi öğrencilerinde ortalama 32 dakika; ilkökul öğrencilerinde 33 dakika olarak bulunmuştur. Benzer biçimde Ruiz-Palmero vd. (2019) çalışmalarını akıllı telefonların nasıl kullanıldığını ve öğrencilerin bağımlılık riski altında olup olmadığını belirlemek amacıyla yapmışlardır. Araştırmaya katılan öğrencilerin % 38'inin günde beş saat veya daha fazla internete bağlandığı ve akıllı telefonların öncelikli olarak başkalarıyla bağlantı kurmak için (sosyal medya ve anlık mesajlaşma) kullandıkları sonuçlarına ulaşılmıştır.

Öğrencilerin günlük bilgisayar kullanım sürelerine baktığımızda okul öncesi öğrencilerinde ortalama 7 dakika; ilkökul öğrencilerinde 12 dakika olarak bulunmuştur. Korkmaz (2019) çalışmasında çocukların dijital teknolojileri kullanım alışkanlıkları ve sosyalleşmelerini araştırmıştır. Araştırma sonucunda çocukların günde ortalama 1 – 2 saatlerini sosyal ağlarda geçirdikleri görülmüştür.

Toksoy (2018) 'un dijital medyanın kullanımını ile ilgili çalışmasında 18 ay - 3 yaş arasındaki çocukların gelişimine etkisini incelemiştir. Çalışma sonuçlarına göre; erkeklerin kızlara göre televizyon izleme süresinin, bilgisayar/tablet ve internet kullanım süresinin daha fazla olduğu, düşük gelir düzeyli ailelerde çocuğun dijital medya araçları kullanım süresinin daha fazla olduğu saptanmış ve aile geliri yüksek olan çocukların cep telefon başında geçirdiği sürenin daha fazla olduğu görülmüştür. Çalışmanın bir diğer sonucu ise ebeveynin televizyon izleme süresi arttıkça, çocuğun televizyon izleme süresinin arttığı görülmüş; anne eğitim seviyesi arttıkça çocukların televizyon, bilgisayar/tablet ve internet kullanım sürelerinin azaldığı sonuçlarına ulaşılmıştır. Ciampa (2012) yaptığı çalışmasında çevrimiçi elektronik hikâye kitaplarının (e-kitapların) Kanada'da bulunan 7 yaşındaki altı 1. sınıf öğrencisinin okuma motivasyonu ve dinlediğini anlama üzerindeki etkisini araştırmıştır. Araştırmaya katılan öğrenciler boş zamanlarında evde sık sık çevrimiçi e-kitapları okuduklarını belirtmişlerdir.

5.1.5. Öğrencilerin Teknolojik Araçları Kullanım Amaçları ile İlgili Sonuç ve Tartışma

Araştırmadaki öğrencilerin teknolojiyi kullanım amaçlarına bakıldığında oyun oynama ve Youtube vb. internet siteleri kullanımı –video izleme amaçlı teknoloji kullanımı okul öncesi ve ilkökul öğrencilerinin büyük çoğunluğu bu amaçla kullandığını belirtmiştir.

Öğrencilerin teknolojiyi eğitsel siteler-ödev, bilgiye ulaşma, müzik dinleme ve iletişim ile haberleşmeyi sağlamak amacıyla kullanmalarına bakıldığında ilkökul öğrencilerinin okul öncesi öğrencilerine oranla anlamlı düzeyde fark vardır ve ilkökul öğrencileri daha çok bu amaçlarla kullanmaktadırlar. Okul öncesi eğitimin daha çok etkinlik temelli olduğunu ve ilkökul öğrencilerinin ödev araştırma gibi sorumluluklarının olmasını düşündüğümüzde bu sonucun doğruluğunu kanıtlar denilebilir.

Teknolojiyi kullanım amaçlarının alt boyutu olan sosyal medya kullanımında ise hem okul öncesi hem ilkökul öğrencilerinin yüksek oranda bu amaçla kullanmadıkları belirtilmiştir. Çocukların sosyal medya kullanımlarının bu kadar az olmasını ailelerin gözetiminde olmaları, okul öncesi çocukların okuma yazma yeterliğinde olmamaları ve sosyal medya mesajları kavramının dahi 2018 Türkçe Öğretim Programında karşımıza çıkmasını gerekçe gösterebiliriz.

Çocukların teknolojik alet kullanımının ebeveyn bakış açısıyla betimlediği Aral ve Keskin (2018) tarafından yapılan çalışmada 0-6 yaş dönemindeki çocukların teknolojik aletleri en fazla çizgi film izleme ve dijital oyun oynama amacıyla kullandıkları ifade edilmiştir. Eser (2015) 'in çalışmasında sınıf öğretmenlerinin eğitimde kullanılan teknolojik yeniliklere ilişkin görüşlerini araştırmıştır. Sınıf öğretmenleri eğitim teknolojisinin daha kalıcı öğrenmeleri gerçekleştirmesi açısından yardımcı olduğunu, aynı zamanda da derslerin daha zengin işlenmesini sağladığını söylemişlerdir.

Benzer şekilde Korkmaz (2019) 'ın çalışmasında çocukların dijital teknolojileri kullanım alışkanlıkları ve sosyalleşmelerini araştırmıştır. Çalışmadaki çocukların bu teknolojileri en çok eğlence için daha sonra da sosyalleşmek için kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır. Turgut ve Kurşun (2019) 'un çalışmalarında ise 9-16 yaş aralığındaki çocukların mobil internet erişim, kullanımı, etkinlikleri ve sosyal ağ kullanım alışkanlıkları incelenmiştir. Araştırmaya göre çocukların interneti daha çok sosyal ağ kullanma, çevrim içi film izleme/müzik dinleme, anlık mesajlaşma gibi eğlence ve iletişim amaçlı etkinlikler gerçekleştirdikleri ortaya çıkmıştır.

İlkokul öğrencileri ile yapılan Özyurt ve Badur(2020) 'un araştırmalarında "teknoloji" kavramına ilişkin metaforik algılarını ve kendi öğrenme süreçlerinde teknolojiyi nasıl kullandıkları belirlenmişlerdir. Araştırmaya göre öğrencilerin teknolojiyi kendi öğrenme süreçlerinde çoğunlukla araştırma, ödev yapma, eğitici videolar izleme gibi akademik çalışmalar yapmak için kullandıkları belirtilmiştir.

Yurt dışında yapılan Masoumi (2015) 'nin çalışması İsveç'in güneybatısındaki okul öncesi öğretmenlerinin bilgi ve iletişim teknolojilerinin (BİT) entegre edilme yollarını belirlemek amacıyla gözlemlerini ve onlarla görüşmeleri içeriyordu. Araştırmada incelenen anaokullarında BİT'lerin kendine özgü şekillerde sahiplenildiğini gösterilmiştir; örneklem grubundaki öğretmenler bilgi iletişim teknolojilerini mevcut uygulamaları zenginleştirmek için bir nesne, kültürel bir aracı, küçük çocukları eğlendirmenin bir yolu ve bir iletişim ile dokümantasyon aracı olarak kullandıklarını belirtmişlerdir. Suardiman ve Budiningsih (2020) 'in yaptıkları çalışmada ise ilkokul çağındaki çocukların yaratıcılığının gelişiminde elektronik medyanın etkisini araştırılmıştır. Çalışmaya göre öğrenciler eğlence, akademik ve yeni bilgi edinmek için elektronik medyayı kullandığını ifade etmişlerdir.

Konu ile benzer olan Ruiz-Palmero vd. (2019) 'nin çalışmalarında akıllı telefonların nasıl kullanıldığını ve öğrencilerin bağımlılık riski altında olup olmadığını belirlemek amacıyla yapmışlardır. Araştırmaya göre akıllı telefonların öncelikli olarak başkalarıyla bağlantı kurmak için (sosyal medya ve anlık mesajlaşma) kullandıkları sonuçlarına ulaşılmıştır. Rolle-Greenidge ve Walcott (2020) çalışmalarında Dominik ilköğretim okulu öğretmenlerinin sınıfa BİT entegrasyonu konusundaki tutumlarını incelemişlerdir. Araştırmaya göre öğretmenler kelime işlem ve sunum yazılımlarını kullanarak testler ve sunumlar hazırladıklarını belirtmişlerdir.

5.1.6. Öğrencilerin Teknolojik Araç Kullanımlarının Gelişimlerine Etkileri ile İlgili Sonuç ve Tartışma

Teknolojinin öğrencilerin gelişimlerine etkileri alt boyutlarından sosyal, fiziksel, zihinsel, dil gelişimine etkilerine bakıldığında okul öncesi ve ilkokul öğrencilerinin arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Ebeveynlerin teknolojinin çocuğun gelişimlerine etkilerinde yakın cevaplar verdikleri sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmaya katılan ailelerin teknolojinin çocuk gelişimine etkilerini kesin çizgilerle ayırmadıkları ve tamamen zararlı ya da tamamen yararlı demedikleri sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre ailelerin

teknoloji kullanımının çocuklarının gelişimlerine olumlu katkıları olduğu gibi fazla kullanıldığındaki zararları sebebiyle olumsuz görüşleri de vardır.

Emir (2011) çalışmasında ise çocuk programlarının 60-72 aylık çocuk davranışlarına etkileri araştırmıştır. Araştırma sonuçlarına göre bilgisayarda eğitim CD'si, tiyatro, çizgi film ve sinemanın çocuklar üzerinde olumlu etkisi olduğu; internet oyunları ve televizyon dizilerinin ise olumsuz etkilediği belirlenmiştir.

Benzer bir çalışma da okul öncesi eğitimine devam eden altı yaş grubu çocuklarına yönelik zaman ve mekân kavramlarını kazandırmaya yönelik Kol (2012) 'un çalışmasında zaman ve mekân kavramlarının kazanılmasında geleneksel öğretim yöntemleri bilgisayar destekli öğretim ile desteklendiğinde, daha etkili ve nitelikli öğrenme gerçekleştiği sonucuna ulaşılmıştır. Toksoy (2018) ise çalışmasında dijital medyanın 18 ay - 3 yaş arasındaki çocukların gelişimine etkisini incelemiştir. Araştırmada teknolojik aletleri ödül - ceza olarak kullanan ailelerin çocuklarının dil gelişiminin geri olduğu saptanmış, teknolojik aletlerin ödül - ceza olarak kullanmayan ailelerin çocuklarında ince motor gelişimin arttığı görülmüştür. Öksüz ve Uça (2010) çalışmalarında, ilköğretim 2.sınıf matematik dersi konu alanında bilgisayar tabanlı bir teknik sayesinde öğrencilerin proje tabanlı bir öğretimi benimseme ve gerçekleştirme konusunda istekli ve başarılı oldukları gözlenmiştir. Proje sonucunda öğrencilerden yaratıcı ve yüksek kalitede ürünler elde edilmiştir. Öğrencilerin bu teknik sayesinde üst düzey düşünme becerilerinin ve sosyal becerilerini geliştirdiği görülmüştür.

Konuya benzerlik gösteren Karataş Ateş (2013) 'in araştırmasında 10-11 yaş grubu çocukların bilgisayar kullandığında gözlerinin yorulduğunu, internet erişiminin yaygın ve daha kolay olması gerektiğini, internetin hazırcılığa ve kolaya kaçmalarına neden olduğunu, internet sitelerindeki reklam ve yönlendirmelerin dikkatlerini dağıttığını, internette yaşlarına uygun olmayan zararlı ve virüslü sitelerle karşılaştıklarını belirtmişlerdir. Ayrıca internette bilgiye ulaşmanın en kolay yönü hızlıca bilgiye ulaşmak iken en zor yönünün ise anlaşılır bilgiye ulaşmak olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

Yurt dışında Ciampa (2012) tarafından yapılmış çalışmada, çevrim içi elektronik hikâye kitaplarının (e-kitapların) Kanada'da bulunan 7 yaşındaki altı 1. sınıf öğrencisinin okuma motivasyonu ve dinlediğini anlama üzerindeki etkisini araştırmıştır. Araştırma sonuçlarına göre tüm katılımcıların çevrim içi e-kitap okuma programını kullandıktan sonra anlama puanlarını ön testten son teste yükselttiğini, e-kitap okuma deneyimi ile keyif

aldıklarını ve boş zamanlarında evde sık sık çevrim içi e-kitapları okuduklarını belirtmişlerdir. Nitekim Tunstall ve Bull (2012) çalışmalarında 18 anaokulu öğrencisinin ev ödevi yapma ve etkinlikleri için bir araç olarak multimedya, video ve ekran yakalama kullanma algılarını incelemiştir. Araştırma sonuçlarına göre multimedya kullanımının öğrencileri hem okulda hem de evde öğrenmeye motive ettiğini ve meşgul ettiğini göstermiştir. Ayrıca öğrenciler multimedya etkinliklerinin eğlenceli olduğunu belirtmişler.

Konuyla benzerlik gösteren Kermani (2017) 'nin araştırmasında çocukların sayı duygusunu öğrenmelerinde teknolojinin etkisi ile ilgili bilgisayarlı matematik oyunlarının kullanımını araştırılmıştır. Çalışmaya göre özellikle öğretmenin becerilerini kolaylaştırması ve yapı iskelesi ile desteklendiğinde sayı duygusu öğrenimine fayda sağladığı görülmüştür. Decat vd. (2019) çalışmalarında okul öncesi sınıfta dokunmatik teknolojinin kullanımıyla okuryazarlık öğrenimine katılma yollarını araştırmışlardır. Araştırma bulgularına göre dokunma teknolojisinin okuryazarlık becerilerine katkı sağladığı görülmüştür. Elimelech ve Aram (2019) 'ın çalışmaları kapsamında çocukların erken okuryazarlık becerilerini geliştirmek için dijital bir yazım oyunu geliştirmişler. Araştırma sonuçlarına göre çocukların görsel-motor ve sözlü becerileri değerlendirilmiş ve desteksiz grubun, yalnızca harf bilgisinde karşılaştırma grubundan daha yüksek puan aldığı sonucuna ulaşılmıştır.

İlkokul çocukları arasında elektronik oyun cihazlarının kullanım şekli ve elektronik oyun cihazıyla oyun sıklığı ve süresi ve bu etkinliklerle ilişkili herhangi bir bedensel rahatsızlık hakkında rapor verdiği Lui vd. (2011) çalışmalarında Hong Kong'daki ankete katılan öğrencilerin yaklaşık üçte biri (% 28.9) elektronik oyun kullanımıyla ilişkili bazı bedensel rahatsızlıklar bildirmiştir; en sık boyun rahatsızlığı bildirilmiş, bunu omuzlar ve parmaklar izlemiştir. Stubbé vd. (2016) yaptıkları çalışmada ise eğitimin dışında kalan Sudanlı çocuklara alternatif öğrenme fırsatları sağlayan özel olarak oluşturulmuş bir bilgisayar / tablet oyunu kullanmışlardır. Çalışmanın sonucunda bu elektronik öğrenme oyununun matematik bilgisi edinimini artırdığını ve önemli ölçüde katkıda bulunduğunu ve öğrenci öğrenme motivasyonunu sürdürdüğünü ortaya koymuş. Ayrıca deney grubundaki çocukların hiç eğitim almamış, örgün veya yaygın eğitim almamış çocuklardan daha fazla şey öğrendiğini göstermiştir. Hinkley vd. (2017) tarafından yapılan araştırmada okul öncesi dönem ile ilkökul çağındaki 6-8 yaş grubundan seçilen 108 çocuğun fiziksel aktivite ve elektronik medya kullanımının çocuklarla olan ilişkisi araştırılmıştır. Araştırmaya göre çocuklarda sosyal medya kullanımının kişilerarası ilişkiler, stres yönetimi ve duygusal

yapıyı pozitif yönde etkilediği sonuçlarına ulaşılmıştır.

Bir başka çalışma ise Zilka (2017) tarafından yapılmış olup çalışmada 8-12 yaştaki çocukların izleme ve internette gezinme alışkanlıklarını incelenmiştir. Araştırmada çocuklar; program seçimleri, hayran oldukları karakterler ve gezindikleri siteler nedeniyle eleştirilmekten korktuklarını belirtmişler ve bu korku onların diyalogdan, ortak izlemekten ve başkalarıyla gezinmekten kaçınmalarına neden olmuştur. Nshimbi vd. (2020) 'nin çalışmalarında, kırsal aile ortamlarındaki çocuklarda ve yetişkinlerde okuryazarlık becerilerini geliştirmek için telefon tabanlı bir mobil okuryazarlık oyunu (Graphogame) kullanmanın etkilerini incelemeyi amaçlamışlardır. Araştırmanın sonucunda Graphogame'e maruz kalan çocukların tüm okuryazarlık ölçütlerinde kontrol grubundan daha iyi performans gösterdiğini ve müdahaleden sonra ebeveynin testlerdeki performansı arttığı bulgularına ulaşılmıştır.

Yine Suardiman ve Budiningsih (2020) yaptıkları çalışmada ilkokul çağındaki çocukların yaratıcılığının gelişiminde elektronik medyanın etkisini araştırmıştır. Bu çalışma, öğrencinin yaratıcılığının gelişiminde ebeveynler veya yetişkinlerin elektronik medyadan ilham alarak eşlik edildiği tespit edilmiştir. Öğrenciler eğlence, akademik ve diğer bilgileri yeni bilgi olarak elektronik medyayı kullandığını ifade etmişlerdir. Hu, Johnson, Wu (2018) çalışmalarında ise Çinli ebeveynlerin ekran zamanı davranışlarını ve çocuklarının ekran izleme süresi, bilişsel beceriler ve sosyal gelişim üzerindeki etkilerini araştırmıştır. Araştırma sonucuna göre TV izleme ve bilgisayar kullanımına yönelik ebeveyn kısıtlamaları, çocuklarının bilişsel ve sosyal gelişimiyle olumlu bir şekilde ilişkilendirilmiştir. Gjelaj, Buza, Shatri ve Zabeli (2020) yaptıkları çalışmada Kosova'daki erken çocukluk dönemindeki çocukların, ebeveynlerin ve öğretmenlerin dijital teknolojilere karşı tutumları ve uygulamalarını araştırmışlardır. Araştırma, dijital teknolojinin çocukların gelişimindeki etkisiyle ilgili sekiz okul öncesi öğretmeninden yalnızca birinin olumlu bir tutum bildirdiğini göstermiştir. Çalışmada mülakat yapılan okul öncesi öğretmenleri otantik oyun ve çocukların psiko-motor becerilerini kullanan etkinlikler tercih etmişlerdir.

5.1.7 Öğrencilerin Teknolojik Araçları Kullanma Durumları ile İlgili Sonuç ve Tartışma

Araştırmaya katılan öğrencilerin teknolojiyi kullanma durumlarında kullanma ortamı ve kiminle birlikte kullandıkları boyutları bakımından incelenmiştir. Çalışma

grubunun teknoloji kullanım ortamlarında “Kendi odasında” , “Oturma odasında”, “Mutfakta” , “Evin diğer odasında” ve “Bunu hiç yapmaz” alt başlıkları bulunmaktadır. Öğrencilerin teknolojik materyalleri büyük oranda oturma odasında kullandıkları sunucuna ulaşılmıştır. Mete (2014) yapmış olduğu benzer çalışmada, çocukların çizgi filmi en fazla evde izlediğini, her zaman biriyle izlediğini ve bu kişilerin aile-akrabadan birileri olduğu ifade etmişlerdir. Yurt dışında yapılan başka bir çalışmada Ciampa (2012) çocukların çevrimiçi elektronik hikâye kitaplarının (e-kitapların) boş zamanlarında evde sık sık çevrim içi e-kitapları okuduklarını belirtmişlerdir. Yine Tunstall ve Bull (2012) ’un çalışmalarında, anaokulu öğrencisinin ev ödevi yapma ve etkinlikleri için bir araç olarak multimedya, video ve ekran yakalama kullanma algılarını incelemişlerdir. Bulgular, multimedya kullanımının öğrencileri hem okulda hem de evde öğrenmeye motive ettiğini ve meşgul ettiğini göstermiştir.

Çalışma grubunun teknolojiyi kiminle birlikte kullandıkları boyutlarına bakıldığında “Kendi kendine” , “Başka bir çocukla beraber” , “Bir yetişkinle beraber” ve “Bunu hiç yapmaz” alt başlıkları bulunmaktadır. Çocukların çoğunluğunun kendi kendine yapmış oldukları etkinliklerde “Tablet kullanır.” , “Akıllı telefon kullanır .” , “Müzik dinler.” olduğu görülmüştür. Yapılan etkinliklerden “Televizyon izler.” davranışının çoğunluğun bir yetişkinle birlikte yapıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Çocukların televizyon izlerken yanlarında bir yetişkinin olması program seçimi ya da süre kısıtlaması gibi önlemler alınmasına neden olabilir.

Son olarak velilerin en çok “Bunu hiç yapmaz.” dedikleri ise “Bilgisayar kullanır.” ve “Oyun konsolu (Playstation vb) ile oyun oynar .” olmuştur. Araştırma grubunun teknolojik sahiplik durumunda evde bulunan bilgisayarın azlığı ve oyun konsolunun büyük çoğunluğun sahip olmaması gibi sebepler kullanım düzeyiyle aynı doğrultuda olduğu sonucunu getirmiştir.

Nitekim Akkoyunlu ve Tuğrul (2002) ’un çalışmalarının da benzer paralelde olduğu söylenebilir, çocukların bazıları evlerinde bulunan teknolojik araçları kendi başlarına ya da biri yardımıyla kullanabildiğini söylemişlerdir.

Araştırmaya benzer yurt dışında yapılan Kermani (2017) ’nin çalışmada bilgisayar oyunlarını bireysel olarak, bir akranla ve öğretmen kolaylaştırmasıyla birlikte kullanıldığında sayı duygusuna katkısı incelenmiştir. Çalışmaya göre özellikle öğretmenin becerileri kolaylaştırması ve yapı iskelesi ile desteklendiğinde sayı duygusu öğrenimine

fayda sağladığı görülmüştür. Yine yurt dışında yapılan Zilka (2017) 'nın çalışmasında arklı sonuçlara ulaşılmıştır. Araştırmada çocuklar; program seçimleri, hayran oldukları karakterler ve gezindikleri siteler nedeniyle eleştirilmekten korktuklarını belirtmişlerdir. Araştırma, bu korkunun onların diyalogdan, ortak izlemekten ve başkalarıyla gezinmekten kaçınmalarına neden olduğunu ortaya koymuştur.

5.1.8 Öğrencilerin Teknolojik Araçları Kontrol Altında Tutma Durumları ile İlgili Sonuç ve Tartışma

Öğrencilerin teknolojik araçları kontrol altında tutma durumlarının alt boyutlarına bakıldığında süre sınırı koyma, beraber kullanma, kullanırken aralıklarla kontrol etme, belirli zamanda kullanma (tatil vb.), zararlı içerikler için filtre program kullanma, çocuğun teknoloji okuryazarlığını destekleme, yasaklama önlemlerini okul öncesi ve ilkokul öğrenci ebeveynlerinin yüksek oranda kontrol altına alma gibi tutum sergiledikleri görülmektedir.

Araştırmaya katılan ailelerin çocuklarını teknoloji kullanırken kontrol etme durumlarının bu derece yüksek çıkmasını çocukların günlük kullanım sürelerinin fazla olması ve zengin teknolojik çevrenin olumsuz etkilerinden korumak amaçlı olabilir. Ayrıca teknolojinin amacı dışında kullanılması, siber zorbalık gibi olumsuzluklar da ailelerin öğrencileri kontrol altında tutmayı gerektirdiği söylenebilir.

Konuya benzerlik gösteren Oral ve Arabacıoğlu (2019) 'nun çalışmalarında ilkokul 4. sınıf öğrencilerinin bilgi teknolojilerinin kullanımı ile dijital oyun oynama alışkanlıkları ile dijital oyun bağımlılıkları araştırılmıştır. Çalışmaya katılan öğrencilerin medya araçlarını kullanımları noktasında ebeveynleri tarafından getirilen sınırlamalar incelendiğinde öğrencilerin %13,9'una aileleri tarafından hiçbir kural koyulmazken %86,1'inin ise medya araçlarını belli kurallar çerçevesinde kullandığı görülmüştür. Elde edilen bulgulara göre öğrencilerin medya araçlarını ödevleri bittikten sonra, süre sınırlamasıyla ve hafta sonları kullandıkları sonuçlarına ulaşılmıştır.

Benzer biçimde Mikelic Preradovic vd. (2016) 'nin yaptıkları çalışmada ebeveynlerin dijital teknolojiye (DT) yönelik tutumları incelenmiştir. Araştırmaya göre ebeveynler kendilerini endişeli hissettiğini ve çocuklarının DT kullanmasına her zaman izin vermediğini söylemişlerdir. Topaloğlu (2020) çalışmasında, ilkokul öğrencilerinin internet bağımlılığı üzerine bir araştırma yapmıştır. Çalışma sonuçlarına göre ailelerin çocuklardaki internet bağımlılığını önlemek için süre kısıtlaması getirdikleri, teknolojik aletlerin çocukların elinden alındığı, bilgilendirme yaptıkları görülmüştür.

5.2. ÖNERİLER

- ❖ Araştırmanın alt boyutlarından olan teknolojinin çocuğun gelişimine etkileri boyutunda velilerin oransal olarak yakın cevaplar verdikleri görülmüştür. Bu bağlamda öğrenci velilerine teknolojinin çocuğun gelişimine olumlu - olumsuz etkileri konulu seminer, konferans vb. etkinlikler yapılabilir.
- ❖ Araştırmada çocukların teknolojik materyaller ile uzun zaman harcadıkları görülmüştür. Ekran süresinin çocuk gelişimine olumsuz getirilerinin de olabileceğini düşünürsek çocuklar teknolojiyle ne kadar geç tanışırsa o kadar faydalı olacağı söylenebilir. Bu bağlamda çocuklara açık hava etkinlikleri, doğa yürüyüşleri yaptırılabilir.
- ❖ Çalışmada ailelerin çocukları teknoloji kullanırken onları kontrol altında tutma durumlarına baktığımızda genellikle bu durumu geleneksel yöntemlerle çözdükleri görülmüştür. Bu durumun daha sağlıklı ilerlemesi amacıyla yeni teknolojik uygulamalar ailelere tanıtılabilir, bu sayede teknoloji kullanımını amacına hizmet etmiş olur ve çocuk ve aile arasındaki olumsuz tutum gibi sonuçların önüne geçilebilir.
- ❖ Bu araştırma okul öncesi ve ilkokul öğrencilerinin teknoloji kullanımlarını betimlemek amacıyla yapılmıştır ve kullanım düzeylerinin genel çerçevesini betimlemektedir. Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli kullanılmıştır, bu alanda çalışma yapmak isteyen araştırmacılara kaynak oluşturabilir. Ayrıca çalışmacılar teknoloji konusunda nitel bir araştırma yaparak alan yazına katkı sağlayabilirler.
- ❖ Bu çalışma Kırşehir ilinde bulunan okul öncesi ve ilkokul kurumundaki öğrenciler ile sınırlıdır. Bundan sonra yapılacak çalışmalarda diğer okul öncesi ve ilkokul öğrencilerinin de çalışmaya katılması sağlanarak öğrencilerin bilgi iletişim kullanım düzeylerine yer verilebilir.
- ❖ Bu araştırma MEB'e bağlı devlet okullarında okuyan okul öncesi ve ilkokul öğrencilerine uygulanmıştır. Özel okullarda okuyan öğrencilere uygulanarak karşılaştırmalar yapılabilir.
- ❖ İlgili literatür çalışmaları incelendiğinde ilkokul öğrencilerinin bilgi iletişim kullanım durumları konusunda yeterli çalışmaların yapılmadığı düşünülmektedir. Bu konu ile ilgili çalışmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Ada, Ş. ve Küçükali, R. (2018). *Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Akın, D. (2019), *Okul Öncesi Dönem Çocuklarının Bilgi İletişim Teknolojilerini Kullanma Durumlarının Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Uşak Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uşak.
- Akkaya, S. (2019), *Okul Öncesi Eğitim Öğretmenlerinin Bilişim Teknolojileri Hakkındaki Görüşleri (Aksaray İli Örneği)*. (Yüksek Lisans Tezi). Erciyes Üniversitesi/Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Kayseri.
- Akkoyunlu, B. ve Tuğrul, B. (2002). Okulöncesi Çocukların Ev Yaşantısındaki Teknolojik Etkileşimlerinin Bilgisayar Okuryazarlığı Becerileri Üzerindeki Etkisi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23, 12-21.
- Aktaş, Ö. (2014), *İlköğretimde Bilgisayar Destekli Öğretim Ve Bilgi Teknolojisi Sınıflarının (Bilgisayar Laboratuvarlarının) Kullanımı Konusundaki Öğretmen Tutum Ve Görüşleri (Adana İli Örneği)*. (Yüksek Lisans Tezi). Çukurova Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Altay, D. ve Özerbaş, M. (2020). İlkokul Öğrencilerinin Problemleri Cep Telefonu Kullanımlarının Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *TÜBAV Bilim Dergisi*, 13 (1), 68-84.
- Aral, N. ve Keskin, A. D. (2018). Examining 0-6 Year Olds' Use of Technological Devices from Parents' Points of View. *Addicta: The Turkish Journal On Addictions*. 5(2) .317-348
- Arslan, E. ve Arı, R. (2008). Erikson'un Psikososyal Gelişim Dönemleri Ölçeğinin Türkçe'ye Uyarlama, Güvenirlik Ve Geçerlik Çalışması. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19, 53-60.
- Avinç, Z. (2017), *0-8 Yaş Arasındaki Çocukların İnternet Ve Mobil Teknoloji Alışkanlıkları Ve Güvenli İnternet Kullanımı*. (Yüksek Lisans Tezi). Atatürk Üniversitesi/Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Başal, H. A. (2019). *Gelişim ve Psikoloji*. İstanbul. Beta Yayıncılık.
- Battal, Ş. (2018). Okul Öncesi Sınıflarında Teknoloji. Ulutaş, İ. Demiriz, S. (Ed.), *Erken Çocukluk Eğitime Giriş* (545- 566). Ankara: Pegem Akademi
- Bencik Kangal, S. ve Özkızıklı, S. (2018). Teknoloji ve Eğitim. Bayhan, P (Ed.) *Okul Öncesi Eğitimde Teknolojinin Rolü*(10-31). Ankara: Hedef Cs Yayıncılık.
- Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) (2020). Pazar verileri raporu. <https://www.btk.gov.tr/uploads/pages/pazar-verileri/uc-aylik-pazar-verileri-2020-3-kurumdisi.pdf> adresinden 17 Mart 2021 tarihinde alınmıştır.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2017). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. (23. Baskı). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Ciampa, K. (2012). ICANREAD: The Effects Of An Online Reading Program On Grade 1 Students' Engagement And Comprehension Strategy Use. *Journal Of Research On Technology In Education*, 45(1), 27-59.

- Couse, L. J. ve Chen, D. W. (2010). A Tablet Computer For Young Children? Exploring Its Viability For Early Childhood Education. *Journal Of Research On Technology In Education*, 43(1), 75-96.
- Cüceloğlu, D. (2020). *İnsan ve Davranışı Psikolojinin Temel Kavramları*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Çabuk, B. (2018). Okul Öncesi Dönemden Okul Dönemine Geçiş. Haktanır, G (Ed.), *Erken Çocukluk Eğitimine Giriş* (283-296). Ankara: Anı Yayıncılık
- Çamlıbel, Ö. Ç. (2010). Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Aile Katılımı. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi(20), 1-18.
- Çardak, M. (2013). Fiziksel Gelişim. Işık Terzi, Ş. (Ed.), *Eğitim Psikolojisi*(48-71).Ankara: Pegem Akademi.
- Çeçen Eroğul, A. R. (2013). Bilişsel Gelişim ve Dil Gelişimi. Deniz, M.E. (Ed.), *Eğitim Psikolojisi* (75-120). Ankara: Maya Akademi.
- Çelikkol, A. K. (2016). Gelişimle İlgili Temel Kavramlar. Ergin, H. Köseoğlu, S.A.(Ed.) *Gelişim Psikolojisi* (31-57). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Decat, E., Damjanovic, V., Branson, S., Blank, J., and Berson, I. R. (2019). Using Touch Technology to Foster Storytelling in the Preschool Classroom. *Journal of Inquiry and Action in Education*, 10(2), 1-22.
- De Decker, E., De Craemer, M., De Bourdeaudhuij, I., Wijndaele, K., Duvinage, K., Koletzko, B., ... and ToyBox-study group. (2012). Influencing Factors Of Screen Time In Preschool Children: An Exploration Of Parents' Perceptions Through Focus Groups In Six European Countries. *Obesity Reviews*, 13, 75-84.
- Demirel, Ö., Seferoğlu, S. ve Yağcı, E. (2005). Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme (5.Baskı). Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Dourda, K., Bratitsis, T., Griva, E., and Papadopoulou, P. (2014). Content And Language Integrated Learning Through An Online Game In Primary School: A Case Study. *Electronic Journal of e-Learning*, 12(3), 243-258.
- Dursun, Ö. Ö. (2010). İletişimde Dönüşümler. Odabaşı, H. F. (Ed.), Bilgi ve İletişim Teknolojileri Işığında Dönüşümler (231-255). Ankara: Nobel Yayıncılık
- Elibol, F. (2018). Erken Çocukluk Döneminde Çocuğun Gelişimi ve İhtiyaçları. Seven, S. (Ed.), *Erken Çocukluk Eğitimine Giriş* (60-83). Ankara: Pegem Akademi.
- Elimelech, A., and Aram, D. (2019). Using a digital spelling game for promoting alphabetic knowledge of preschoolers: *The contribution of auditory and visual supports*. *Reading Research Quarterly*, 55(2), 235-250.
- Emir, Ö. M. (2011). *Çocuk Programlarının 60-72 Aylık Çocuk Davranışlarına Etkileri*. (Yüksek Lisans Tezi). Afyon Kocatepe Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyonkarahisar.
- Ercan, L. ve Şahin, S. (2015). Çağdaş Eğitimde Öğrenci Kişilik Hizmetleri Psikolojik Danışma ve Rehberlik. Şahin, C.(Ed.), *Psikolojik Danışma ve Rehberlik* (3-35). Ankara: Pegem Akademi.
- Erdoğan, S. ve Baran, G. (2008). A Study on the Opinions of Parents Regarding Television Watching Habits of Their Children in the Four-Six Age Group. *The Social Sciences*, 3 (3): 245-248.

- Ertosun, B. (2019), *İlköğretim Birinci Sınıf Öğrencilerinin (6-7 Yaş) Televizyon İzleme Alışkanlıkları İle Sosyal Duygusal Uyum Düzeyleri Arasındaki İlişki*. (Yüksek Lisans Tezi). Maltepe Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Eser, M. (2015). *Sınıf Öğretmenlerinin Eğitimde Kullanılan Teknolojik Yeniliklere İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi (İstanbul İli Kağıthane İlçesi Örneği)*. (Yüksek Lisans Tezi). Erciyes Üniversitesi/Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Kayseri.
- Gjelaj, M., Buza, K., Shatri, K., and Zabeli, N. (2020). Digital Technologies in Early Childhood: Attitudes and Practices of Parents and Teachers in Kosovo. *International Journal of Instruction*, 13(1), 165-184.
- Goodwin, K. (2018). *Dijital Dünyada Çocuk Büyütmek*. İstanbul: Aganta Kitap.
- Gündoğdu, Z., Seytepe, Ö., Pelit, B. M., Doğru, H., Güner, B., Arıkız, E., Akçomak, Z., Kale, E. B., Moran, İ., Aydoğdu, G. ve Kaya, E. (2016). Okul Öncesi Çocuklarda Medya Kullanımı. *Kocaeli Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*. 2(2). 6-10.
- Heidegger, M. (2010). The Question Concerning Technology. C. Hanks (Ed.), *Technology and values essential readings* (99-113). Blackwell Publishing Ltd.
- Hinkley, T., Timperio, A., Salmon, J., and Hesketh, K. (2017). Does Preschool Physical Activity And Electronic Media Use Predict Later Social And Emotional Skills At 6 To 8 Years? A Cohort Study. *Journal Of Physical Activity and Health*, 14(4), 308-316.
- Hu, B. Y., Johnson, G. K., and Wu, H. (2018). Screen time relationship of Chinese parents and their children. *Children and Youth Services Review*, 94, 659-669.
- Işık Terzi, Ş. (2013). Kişilik Gelişimi. Işık Terzi, Ş. (Ed.), *Eğitim Psikolojisi* (133-167). Ankara: Pegem Akademi.
- Jiménez-Morales, M., Montaña, M., and Medina-Bravo, P. (2020). Childhood use of mobile devices: Influence of mothers' socio-educational level. *Comunicar*, 28(64), 21-28.
- Kalafat, S. (2007). Öğrenci Gelişimi. Ersanlı, K. Uzman, E. (Ed.), *Eğitim Psikolojisi* (42-64). İstanbul: Lisans Yayıncılık.
- Kandemir, M. (2013). Bilişsel Gelişim. Işık Terzi, Ş (Ed.), *Eğitim Psikolojisi* (75-132). Ankara: Pegem Akademi.
- Karataş Ateş, E. (2013). *Çocukların Bilgi Arama Davranışlarının Analizi Ve Çocuklara Yönelik Elektronik Bilgi Kaynakları İçeren Bir Veritabanı Tasarımı*. (Doktora Tezi). İstanbul Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Kermani, H. (2017). Computer Mathematics Games and Conditions for Enhancing Young Children's Learning of Number Sense. *Malaysian Journal of Learning and Instruction*, 14(2), 23-57.
- Kesicioğlu, O. S. (2016). Okul Öncesi Eğitimde Teknoloji Kullanımı. Alisinanoğlu, F. Bayraktar, V. (Ed.), *Okul Öncesi Eğitime Giriş* (187- 199). Ankara: Vize Yayıncılık.
- Kıldan, A. O. Ünver, N. (2014) Öğretim Araçları. Doğanay, A. (Ed.), *Öğretim İlke ve Yöntemleri* (357-382). Ankara: Pegem Akademi.
- Kılınç, S. (2015), *Okul Öncesi Çağındaki Çocukların Teknoloji Kullanımı Hakkında Ebeveyn Görüşlerinin İncelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Dumlupınar Üniversitesi/Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Kütahya.

- Kocatürk, M. (2018). Eğitimde Teknoloji ve Etkileri. Poyraz, C. İnan Kaya, G. (Ed.), *Eğitim Psikolojisi* (319-337). Ankara: Murat Yayınları
- Kol, S. (2012), *Bilgisayar Destekli Öğretimin (Bdö) Altı Yaş Çocuklarına Zaman ve Mekân Kavramlarını Kazandırmaya Etkisi*. (Doktora Tezi). Selçuk Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Kol, S. (2012). Okul Öncesi Eğitimde Teknolojik Araç-Gereç Kullanımına Yönelik Tutum Ölçeği Geliştirilmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 20(2), 543-554.
- Kol, S. (2017). Sınıf Yönetimi ve Teknoloji. Yoleri, S.(Ed), *Okul Öncesi Eğitimde Sınıf Yönetimi* (249-264). Ankara: Eğiten Kitap Yayıncılık.
- Konca, A. S. (2014). *Anaokulu Öğrencilerinin Bilgi ve İletişim Teknolojileriyle Etkileşimi*. (Yüksek lisans tezi). İnönü Üniversitesi/Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Konca, A. S. (2019). *Investigating The Social Interactions Between Parents And Young Children During Digital Activities At Home*. (Doktora Tezi). Middle East Technical University/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Korkmaz, Ö., Usta, E. ve Çakır, R. (2016). Öğrenme Sürecinde Öğretim Materyalleri. Şahin, C.(Ed.), *Eğitim Psikolojisi(Gelişim-Öğrenme-Öğretim)* (453-468). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık
- Korkmaz, Z. (2019), *Dijital Teknolojileri Kullanım Alışkanlıkları Ve Sosyalleşme: İlkokul Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma*. (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Lui, D. P., Szeto, G. P., and Jones, A. Y. (2011). The pattern of electronic game use and related bodily discomfort in Hong Kong primary school children. *Computers & Education*, 57(2), 1665-1674.
- Masoumi, D. (2015). Preschool Teachers' Use Of Icts: Towards A Typology Of Practice. *Contemporary Issues In Early Childhood*, 16(1), 5-17.
- Mete, U. (2014), *Okul Öncesi Eğitim Kurumuna Devam Eden 60–72 Aylık Çocuklar Ve Annelerinin Televizyondaki Çizgi Filmler İle İlgili Görüşlerinin İncelenmesi (Batman İli Örneği)*. (Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi/Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Mikelic Preradovic, N., Lešin, G., and Šagud, M. (2016). Investigating Parents' Attitudes towards Digital Technology Use in Early Childhood: A Case Study from Croatia. *Informatics in education*, 15(1), 127-146.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2013). Okul Öncesi Eğitim Programı. <http://tegm.meb.gov.tr/dosya/okuloncesi/ooprogram.pdf> adresinden 27 Ocak 2021 tarihinde ulaşılmıştır.
- Milli Eğitim Bakanlığı (2018). Okul Öncesi Eğitim Ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliği. <https://www.egitimhane.com/okul-oncesi-ve-ilkogretim-kurumlari-yonetmeligi-d327816.html> adresinden 10 Şubat 2021 tarihinde ulaşılmıştır.
- Mwangi, E. W., Gachahi, M. W., and Ndung'u, C. W. (2019). The Role of Mass Media as a Socialisation Agent in Shaping Behaviour of Primary School Pupils in Thika Sub-County, Kenya.
- Nshimbi, J. C., Serpell, R. and Westerholm, J. (2020). Using a phone-based learning tool as an instructional resource for initial literacy learning in rural African families. *South African Journal of Childhood Education*, 10(1), 1-9.

- Olgun, N. ve Arslan, Ü. (2017). Okul Öncesi Eğitimi ve Drama. Erdoğan, T.(Ed.), *Okul Öncesinden İlköğretime Kuramdan Uygulamaya Drama* (163-196). Ankara: Eğiten Kitap Yayıncılık.
- Onur, B. (2017). *Gelişim Psikolojisi*. Ankara: İmge Kitabevi Yayınları.
- Oral, A. ve Arabacıoğlu, T. (2019). İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerinin Dijital Oyun Bağımlılıklarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Trakya Eğitim Dergisi*, 9 (1) , 44-60.
- Öksüz, C. ve Uça, S. (2010). İlköğretim Okullarında Matematik Derslerinde Webquest Kullanımı: Bir Video Örnek Olay Çalışması. *Education Sciences*, 5 (4) , 1751-1763.
- Özen, Ö. (2015), *Televizyondaki Şiddetin Çizgi Filmler Yolu İle Okul Öncesi Çocuklara Etkisi*. (Doktora Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi/Güzel Sanatlar Enstitüsü, İzmir.
- Özyurt, M. ve Badur, M. (2020). İlkokul Öğrencilerinin “Teknoloji” Kavramına İlişkin Metaforik Algıları Ve Öğrenme Süreçlerinde Teknoloji Kullanımları. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20 (2) , 1161-1177.
- Palaiologou, I. (2016). Children under five and digital technologies: Implications for early years pedagogy. *European Early Childhood Education Research Journal*, 24(1), 5-24.
- Pilten, G. (2015). İlk Okuma Yazma Öğretimini Etkileyen Faktörler. Temur, T. (Ed.). İlk Okuma Ve Yazma Öğretimi(2-24). Ankara: Pegem Akademi.
- Polat, S. ve Özcan, A. (2014). Akıllı Tahta Kullanımıyla İlgili Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*. 22(2), 439-455.
- Rolle-Greenidge, G. and Walcott, P. (2020). Assessing the Attitudes of Dominican Primary School Teachers toward the Integration of ICT in the Classroom. *International Journal of Education and Development Using Information and Communication Technology*, 16(2), 84-96.
- RTÜK. (2021). *Akıllı İşaretler*. Erişim <https://www.rtukisaretler.gov.tr/AIsaretlerPublic/content?id=2&mid=4>
- Ruiz-Palmero, J., Sánchez-Rivas, E., Gómez-García, M. and Sánchez Vega, E. (2019). Future Teachers’ Smartphone Uses And Dependence. *Education Sciences*, 9(3), 194.
- Santrock, J. W. (2018). *YAŞAM BOYU GELİŞİM Gelişim Psikolojisi*. Yüksel, G. (Çev.), Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Seçer, İ. (2017). *SPSS ve LISREL ile Pratik Veri Analizi Analiz ve Raporlaştırma*. Ankara. Anı Yayıncılık
- Selçuk, Z. (1999). *Eğitim Psikolojisi Gelişim ve Öğretme*. Ankara. Nobel Yayıncılık.
- Senemoğlu, N. (2018). *Gelişim Öğrenme ve Öğretim Kuramdan Uygulamaya*. Ankara. Anı Yayıncılık.
- Siraj-Blatchford, I. & Siraj-Blatchford, J. (2003). More than Computers: Information and Communication Technology in the Early Years. London: The British Association for Early Childhood Education.
- Sismondo, S. (2015). *Bilim ve Teknoloji Araştırmaları Yaklaşımı: Temeller*. Ankara. Epos Yayınları.

- Slavin. R. E. (2012). Eğitim Psikolojisi Kuram ve Uygulama. Yüksel. G.(Çev.), Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Stubbé, H., Badri, A., Telford, R., van der Hulst, A. and van Joolingen, W. (2016). E-Learning Sudan, Formal Learning for Out-of-School Children. *Electronic Journal of e-Learning*, 14(2), 136-149.
- Suardiman, S. P. and Budiningsih, C. A. (2020). The Pupil's Creativity is inspired by Experience through Electronic Media: Empirical Study in Yogyakarta. *International Journal of Instruction*, 13(2).
- Şumuer, E. ve Yıldırım, S.(2018). Öğretim Teknolojisinin Tarihsel Gelişimi. Kurt, A. A. (Ed.). Öğretim Teknolojilerinin Temelleri. (17-42), Ankara: Nobel Yayıncılık
- TDK. (2021). Erişim <https://sozluk.gov.tr/>
- Terzi, Ş. I. (2013). *Eğitim Psikolojisi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Toksoy, K. (2018), *Dijital Medyanın 18 Ay - 3 Yaş Arasındaki Çocukların Gelişimine Etkisi*. (Uzmanlık Tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Topaloğlu, B. (2020). *İlkokul Öğrencilerinin İnternet Bağımlılığı Sürecine İlişkin Bir Durum Çalışması*. (Yüksek Lisans Tezi). Eskişehir Osmangazi Üniversitesi/Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Tunstall, M. and Bull, P. H. (2012). Using Multimedia with Kindergarten to Increase Homework Participation. *Journal on School Educational Technology*, 7(3), 31-38.
- Turaşlı, N. K. (2018). Erken Çocukluk Eğitiminin Tanımı, Kapsamı ve Önemi. Haktanır, G.(Ed.), *Erken Çocukluk Eğitimine Giriş* (9-30). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Turgut, Y. E. ve Kurşun, E. (2019). Türkiye'deki Çocukların Erişim, Kullanım Ve Etkinlikler Bağlamında Mobil İnternet Deneyimleri. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama Dergisi*, 9 (2) , 349-371
- TÜİK. (2020). *Hane Halkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması*. Erişim [https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Hanehalki-Bilisim-Teknolojileri-\(BT\)Kullanim-Arastirmasi-2020-33679](https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Hanehalki-Bilisim-Teknolojileri-(BT)Kullanim-Arastirmasi-2020-33679)
- Yakıcı, A., Yücel, M., Doğan, M. ve Yelok, V. S. (2017). *Üniversiteler İçin Türkçe-1 Yazılı Anlatım*. Ankara: Yargı Yayınevi.
- Yalçın, H. (2010). *Çocuk Gelişimi*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Yazıcı, E. & Genç, E. (2016). Okul Öncesi Çocukların Bilgi ve İletişim Teknolojileriyle Etkileşiminin Bazı Değişkenler Yönünden İncelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 24(5), 2235-2252.
- Yurdakal, İ. H.(2016).Anadili Türkçe Olmayan Öğrencilere Türkçe Öğretimi. Susar Kırmızı, F.(Ed.), *İlk ve Ortaokullarda Türkçe Öğretimi* (471-496). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Yürütücü, A.(2002). Bilişim toplumunda ilköğretim sürecindeki eğitim teknolojileri. II.Uluslararası Eğitim Teknolojileri Sempozyum ve Fuar Bildirisi. Sakarya.
- Zilka, G. (2017). Children In Front Of Screens: Alone Or In Company? Desktop Or Hybrid Computer? Children's Viewing And Browsing Habit. *Journal of Educational Technology*, 14 (3), 1-14.

EKLER

EK 1. Bilgi ve İletişim Teknolojileri Veli Ölçme Aracı (BİTVÖA)

EK 2. Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Araştırma İzin Talebi

EK 3. İl Milli Eğitim Müdürlüğü Uygulama İzni

EK 1. Bilgi ve İletişim Teknolojileri Veli Ölçme Aracı (BİTVÖA)

Sevgili anne ve baba,

Bu form, çocukların teknolojiyle ilişkisini araştırmakta ve çocuğun bilgisayar, televizyon, cep telefonu, tablet, oyun konsolu gibi aletleri kullanmalarıyla ilgili sorular içermektedir. Sizden soruları dikkatle okuyarak formu uygun şekilde doldurmanız beklenmektedir. Vereceğiniz cevaplar sadece araştırma amaçlı kullanılacak ve gizli tutulacaktır. Çocuklarımızın geleceği için faydalı olması dileğiyle araştırmaya sağlayacağınız değerli katkılarınızdan dolayı teşekkür ederim.

Yüksek Lisans Öğrencisi Kevser Helin YILDIZ
Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sınıf Eğitimi A.B.D.

Çocuğunuzun:

Cinsiyeti: Kız () Erkek ()

Yaşı: 4 yaş () 5 yaş () 6 yaş () 7 yaş () 8 yaş ()

9 yaş () 10 yaş ()

Sınıf Düzeyi: Okul öncesi () 1.Sınıf () 2.Sınıf () 3. Sınıf () 4. Sınıf ()

Ölçeği dolduran kişi:

Cinsiyetiniz: Kadın () Erkek ()

Yaşınız:

Eğitim Durumunuz:

İlkokul () Ortaokul () Lise () Yüksekokul () Fakülte () Lisansüstü ()

Ailenin Aylık Ortalama Geliri: TL

Kaç Çocuğunuz Var:

1() 2() 3() 4 ve daha fazla()

A - Aşağıdaki teknolojik araçlardan evinizde kaç tane bulunmaktadır? Her kutucuğa sayı olarak yazınız.					
1	Televizyon	<input type="text"/>	5	İnternet Bağlantısı	<input type="text"/>
2	Bilgisayar	<input type="text"/>	6	Dijital fotoğraf makinesi	<input type="text"/>
3	Akıllı Telefon	<input type="text"/>	7	Oyun konsolu (PlayStation vb)	<input type="text"/>
4	Tablet	<input type="text"/>	8	DVD oynatıcı	<input type="text"/>

B - Çocuğunuz evinizde bulunan teknolojik araçlardan hangilerini kullanıyor?					
1	Televizyon	<input type="text"/>	5	Dijital fotoğraf makinesi	<input type="text"/>
2	Bilgisayar	<input type="text"/>	6	Oyun konsolu (PlayStation vb)	<input type="text"/>
3	Akıllı Telefon	<input type="text"/>	7	DVD oynatıcı	<input type="text"/>
4	Tablet	<input type="text"/>			

C		Evet	Hayır
1	Çocuğunuzun kendine ait tableti var mı?	<input type="text"/>	<input type="text"/>
2	Çocuğunuzun kendine ait bilgisayarını var mı?	<input type="text"/>	<input type="text"/>
3	Çocuğunuzun kendine ait akıllı telefonu var mı?	<input type="text"/>	<input type="text"/>

D - Çocuğunuz aşağıdaki etkinlikleri günde ortalama ne kadar süre yapar? (Lütfen yaklaşık saat ve dakika değerleri yazınız)				
		Saat	Dakika	Hiç Yapmadı
1	Televizyon izleme	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
2	Akıllı telefon kullanma	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
3	Tablet kullanma	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
4	Bilgisayar kullanma	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

E - Çocuğunuz bilgi iletişim araçlarını kullanırken hangi amaçlara göre kullanmaktadır?			
		Evet	Hayır
1	İletişim ve haberleşmeyi sağlamak	<input type="text"/>	<input type="text"/>
2	Bilgiye ulaşma	<input type="text"/>	<input type="text"/>
3	Eğitsel siteler - ödev	<input type="text"/>	<input type="text"/>
4	Sosyal medya kullanımı	<input type="text"/>	<input type="text"/>
5	Youtube vb. internet siteleri kullanımı - video izleme	<input type="text"/>	<input type="text"/>
6	Müzik dinleme	<input type="text"/>	<input type="text"/>
7	Oyun oynama	<input type="text"/>	<input type="text"/>

F - Teknolojinin çocuğunuzun gelişimine faydası/zararı ile ilgili düşüncenize uygun olanı işaretleyiniz.

		Çok Zararlı	Biraz Zararlı	Etkisiz	Biraz Faydalı	Çok Faydalı
1	Teknolojinin fiziksel gelişimine etkisi	☐	☐	☐	☐	☐
2	Teknolojinin zihinsel gelişimine etkisi	☐	☐	☐	☐	☐
3	Teknolojinin sosyal gelişimine etkisi	☐	☐	☐	☐	☐
4	Teknolojinin dil gelişimine etkisi	☐	☐	☐	☐	☐

G - Çocuğunuz aşağıdaki etkinlikleri çoğunlukla nerede yapar?

		Kendi Odasında	Oturma Odasında	Mutfakta	Evin Diğer Odasında	Bunu Hiç Yapmaz
1	Televizyon izleme	☐	☐	☐	☐	☐
2	Bilgisayar kullanma	☐	☐	☐	☐	☐
3	Tablet kullanma	☐	☐	☐	☐	☐
4	Akıllı telefon kullanma	☐	☐	☐	☐	☐
5	Müzik dinleme	☐	☐	☐	☐	☐
6	Oyun konsolu (Playstation vb) ile oyun oynama	☐	☐	☐	☐	☐

H - Çocuğunuz aşağıdaki etkinlikleri çoğunlukla kiminle beraber yapar?

		Kendi Kendine	Başka Bir Çocukla Beraber	Bir Yetişkinle Beraber	Bunu Hiç Yapmaz
1	Televizyon izleme	☐	☐	☐	☐
2	Bilgisayar kullanma	☐	☐	☐	☐
3	Tablet kullanma	☐	☐	☐	☐
4	Akıllı telefon kullanma	☐	☐	☐	☐
5	Müzik dinleme	☐	☐	☐	☐
6	Oyun konsolu (Playstation vb) ile oyun oynama	☐	☐	☐	☐

I - Çocuğunuzun teknoloji kullanımını nasıl kontrol altında tutuyorsunuz?

(Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz)

		Evet	Hayır
1	Süre sınırı koyma	☐	☐
2	Beraber kullanma, kullanırken aralıklarla kontrol	☐	☐
3	Belirli zamanda kullanma (tatil vb)	☐	☐
4	Yasaklama	☐	☐
5	Zararlı içerikler için filtre program kullanma	☐	☐
6	Çocuğın teknoloji okuryazarlığını destekleme	☐	☐

Katılımınız için teşekkür ederiz. Lütfen bu anketi çocuğunuz aracılığıyla öğretmenimize gönderiniz.

EK 2. Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Araştırma İzin Talebi

T.C.
KIRŞEHİR AHI EVRAN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Tarih: 01.04.2019 16:23
Sayı: 67873788-044 E.00000146256

00000146256

milli.ee: 1

Sayı : 67873788-044
Konu : Anket İzni (Kevser Helin YILDIZ)

KIRŞEHİR VALİLİĞİNE (İl Millî Eğitim Müdürlüğü)

Üniversitemiz Sosyal Bilimler Enstitüsü, Temel Eğitim Anabilim Dalı, Sınıf Eğitim Bilim Dalı, Tezli Yüksek Lisans Programı 181151009 numaralı öğrencisi Kevser Helin YILDIZ, " Anaokulu ve İlkokul Öğrencilerinin Teknoloji Kullanımına Yönelik Algıları " konulu yüksek lisans tezine kaynak teşkil etmesi için Müdürlüğüne bağlı resmi ve özel anaokulları, anasınıfları, ilkokullar ile yatılı bölge okullarında eğitim gören öğrenci velilerine ekte yer alan anket formlarını uygulamak istemektedir.

Bu bağlamda; söz konusu öğrencinin anket çalışmasını yapabilmesi için gerekli izinlerin verilmesi hususunda;

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

e-İmzalıdır
Prof. Dr. Ahmet GÖKBEL
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

Ek: Tez Önerisi ve Anket İzni (11 sayfa)

01.04.2019 008323

İl Millî Eğitim Md.
01.04.2019
[Signature]

Evrakın elektronik imzalı suretine <https://e-belge.ahievran.edu.tr> adresinden c545bf4b-5d41-4aea-ahf4-091de4c180e0 kodu ile erişebilirsiniz.
Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na uygun olarak Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı Başbaşı Yerleşkesi 40100
0386 280 42 00 Faks No:0386 280 42 09
İnternet Adresi: www.ahievran.edu.tr

Bilgi için: Nuran KELES
Uhrvan. Bilgisayar İşletmeni
0386 280 38 13

EK 3. İl Millî Eğitim Müdürlüğü Uygulama İzni

T.C.
KIRŞEHİR VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 24512418-605.01-E.7123690
Konu : Kevser Helin YILDIZ'ın
Araştırma izni

08/04/2019

VALİLİK MAKAMINA

Ahi Evran Üniversitesi Öğrenci İşleri Daire Başkanlığının 03.04.2019 tarih ve 146256 sayılı yazıları ile; Sosyal Bilimler Enstitüsü Temel Eğitim Anabilim Dalı Sınıf Eğitim Bilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Kevser Helin YILDIZ'ın "Anaokulu ve İlkokul Öğrencilerinin Teknoloji kullanımına Yönelik Algıları " konulu anket uygulaması yapma isteği bildirilmektedir.

Sosyal Bilimler Enstitüsü Temel Eğitim Anabilim Dalı Sınıf Eğitim Bilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Kevser Helin YILDIZ'ın söz konusu araştırmasını, Merkez resmi-özel anaokulları, bünyesinde anasınıfı bulunan ilkokul öğrencilerinin velilerine Millî Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü'nün 22.08.2017 tarih 12607291 sayılı (2017/25 nolu genelge) emirleri doğrultusunda, araştırmacının sorumluluğunda, gönüllülük esasına göre müdürlüğümüz tarafından mühürlenmiş anket formlarının uygulaması müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamınızca da uygun görüldüğü takdirde olurlarınıza arz ederim.

Yüksel YILMAZ
İl Millî Eğitim Müdür V.

OLUR
08/04/2019

Adnan KAYIK
Vali a.
Vali Yardımcısı

Adres: Yenice Mahallesi 182. Sokak No2/ P.K.40100
Merkez/KIRŞEHİR
Elektronik Ağ: kirsehir.meb.gov.tr
e-posta: kirsehirmem@meb.gov.tr

Bilgi için:
Tel: 0 (386) 213 51 50
Faks: 0 (386) 213 10 03

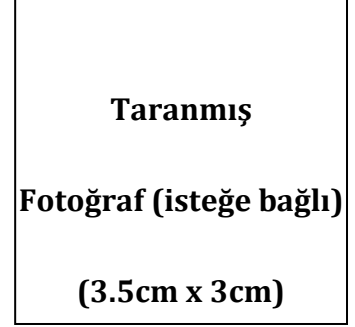
Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 71c0-9740-33a0-8c50-ddc9 kodu ile teyit edilebilir.

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı, Soyadı: Kevser Helin YILDIZ

Yabancı Dili: İngilizce

Eğitim Durumu

Lisans : Ahi Evran Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sınıf Öğretmenliği

Yüksek Lisans: KAEÜ, Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Temel Eğitim Anabilim Dalı, Sınıf Eğitimi Bilim Dalı

Bildiriler:

- Hayran Demir, S., Tekin, Ö., Çam, F. N. ve Yıldız, K. H. (2018). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Akademik Öz yeterlikleri. 2. Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Kongresi (ICOESS). 4 -7 Nisan, Side / Antalya. (Özet Metin Bildiri/Sözlü Sunum)
- Şahin, A. Yıldız, K. H.(2018). Çocuk Hikâye Kitaplarının İncelenmesi. 2. International EMI Entrepreneurship & Social Sciences Congress. 09-11 Kasım, Kapadokya / Nevşehir. 204-215. (Tam Metin Bildiri/Sözlü Sunum)

